

การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
มณฑา บัวศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2551

การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

สารนิพนธ์
ของ
มณฑา บัวศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา

มีนาคม 2551

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

บทคัดย่อ
ของ
มณฑา บัวศิริ

เสนอต่อบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา
ตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
มีนาคม 2551

มณฑา บัวศิริ. (2551). การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษา

นอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี. สารนิพนธ์. กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพฯ :

บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.

การวิจัยครั้งนี้มีความมุ่งหมายเพื่อศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เพื่อเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีรวม 3 ด้านโดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกชุมชน อาชีพ รายได้ต่อเดือนเพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

การวิจัยครั้งนี้ประชากรที่ใช้เป็นกลุ่มตัวอย่างได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 345 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตรประเมินค่า 5 ระดับ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐานเปรียบเทียบความแตกต่างของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ค่า t-test และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

ผลการวิจัยพบว่า

1. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี นำความรู้ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการประกอบอาชีพนำความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนด้านยกระดับความรู้และด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับมาก

2. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีเพศต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุต่างกัน นำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

4. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชนต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การนำความรู้ไปใช้ด้านการยกระดับความรู้ แตกต่างกันโดยมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยผู้นำชุมชนมีการนำความรู้ไปใช้สูงกว่าประชาชนทั่วไป ส่วนการนำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพและด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างไม่นัยสำคัญทางสถิติ

5. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

6. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีรายได้ต่างกัน นำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

THE APPLICATION OF KNOWLEDGE OF SHORT- TERM CURRICULUM GRADUATE
IN NON-FORMAL EDUCATION OF PHETCHABURI PROVINCE

AN ABSTRACT
BY
MONTA BOURSIRI

Presented in Partial Fulfillment of the Requirements
for the Master of Education degree in Business Education
at Srinakharinwirot University

March 2008

Monta Buasiri. (2008). *The Applications of Knowledge of the Graduates in Short Course Curricular of Non-Formal Education in Petchaburi Province*.

Master's Project, M.Ed. (Business Education). Bangkok: Graduate School,
Srinakharinwirot University. Project Advisor:
Assoc. Prof. Dr. Suwat Watanawong.

The purposes of this research were to study the applications of knowledge of the graduates in short course curricular of non-formal education in Petchaburi Province in 3 aspects: earning a living, raising knowledge level, and developing quality of life; compare the applications of knowledge in the 3 aspects by sex, ages, community membership status, occupations, and monthly incomes; and collect problems and suggestions regarding the applications of knowledge. The sample consisted of 345 graduates in short course curricular of non-formal education in Petchaburi Province. The instrument used in data collection was a 5-level rating scale questionnaire. The statistics used for data analyses were percentage, mean, and standard deviation. The comparisons of group means were conducted by t-test and One-Way Analysis of Variance.

The research findings were as follows.

1. The graduates in short course curricular of non-formal education in Petchaburi Province implemented the applications of knowledge at the high level. When considered individual aspects, it was found that their applications of knowledge in the earning a living aspect was at the moderate level, in the raising knowledge level and the developing quality of life aspects were at the high level.

2. The graduates having different sex did not differently implement the applications of knowledge, as a whole and individual aspects.

3. The graduates having different ages did not differently implement the applications of knowledge, as a whole and individual aspects.

4. The graduates having different community membership status did not differently implement the applications of knowledge, as a whole. When considered individual aspects, it was found that their applications of knowledge in the raising knowledge level aspect was statistically different at .01 level: community leader did higher than general people; their applications of knowledge in the earning a living and the developing quality of life aspects were not statistically different.

5. The graduates having different occupations did not differently implement the applications of knowledge, as a whole and individual aspects.

6. The graduates having different monthly incomes did not differently implement the applications of knowledge, as a whole and individual aspects.

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร และคณะกรรมการ
สอบ ได้พิจารณาสารนิพนธ์เรื่อง การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ของ มณฑา บัวศิริ ฉบับนี้แล้ว เห็นสมควรรับเป็นส่วน
หนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาการศึกษามหาบัณฑิต สาขาวิชาธุรกิจศึกษา ของ
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒได้

อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์

.....
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

ประธานคณะกรรมการบริหารหลักสูตร

.....
(อาจารย์สิฏฐากร ชูทรัพย์)

คณะกรรมการสอบ

..... ประธาน
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงศ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์)

..... กรรมการสอบสารนิพนธ์
(รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรณ สิริแพทย์พิสุทธ์)

อนุมัติให้รับสารนิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรปริญญาการศึกษา
มหาบัณฑิตสาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

..... คณบดีคณะสังคมศาสตร์
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กิตติมา สังข์เกษม)
วันที่.....เดือน กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2551

ประกาศคุณูปการ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้เพราะได้รับความกรุณาอย่างสูงจาก รองศาสตราจารย์ ดร. สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ อาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่กรุณาให้คำปรึกษาแนะนำที่มีคุณค่า ช่วยเหลือ และแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ในการศึกษาค้นคว้าอย่างดียิ่ง นับตั้งแต่เริ่มต้นจนสำเร็จเรียบร้อย สมบูรณ์ ขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงไว้ ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ รองศาสตราจารย์ ดร.บุญเชิด ภิญโญนนตพงษ์ และ รองศาสตราจารย์ ดร.สุภาพรณ สิริแพทย์พิสุทธิ ที่เป็นคณะกรรมการสอบสารนิพนธ์ในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นางสาวสำเนียง เพชรจอม นางเบญจพร หมื่นสวัสดิ์ และ นางราตรี กลิ่นประทุม ที่กรุณาให้ความอนุเคราะห์เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจคุณภาพของเครื่องมือที่ใช้ ในการวิจัยครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์สุพีร์ ลี้มไทย อาจารย์จุงใจ แสงพันธ์ และ คณาจารย์ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒทุกท่าน ที่ได้ให้การอบรมสั่งสอน และประสิทธิ์ประสาทวิชาความรู้ตลอดจนประสบการณ์ที่ดีแก่ผู้วิจัย อีกทั้งได้ความเมตตาด้วยดีเสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณผู้อำนวยการ และรองผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานองโรงเรียนจังหวัด เพชรบุรี ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทุกอำเภอที่ให้คำแนะนำ และ อนุญาตให้เก็บข้อมูลในการวิจัยในครั้งนี้

ขอขอบพระคุณครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีทุกคนที่ช่วยเก็บข้อมูล รวมทั้งนักศึกษาศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งเป็นผู้ตอบแบบสอบถามและให้ข้อมูลในการวิจัย

คุณค่าและประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ ผู้วิจัยขอมอบเป็นกตัญญูกตเวทิตา แก่บิดา มารดา ครูอาจารย์ ผู้มีพระคุณทุกท่าน ที่กรุณาถ่ายทอดความรู้ต่างๆ ให้แก่ผู้วิจัยตลอดจนครอบครัว ของผู้วิจัย ที่คอยให้ความช่วยเหลือในการศึกษาค้นคว้า จนสารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จได้ด้วยดี

มณฑา บัวศิริ

สารบัญ

บทที่	หน้า
1 บทนำ	1
ภูมิหลัง	1
ความมุ่งหมายของการวิจัย	3
ความสำคัญของการวิจัย	3
ขอบเขตการวิจัย	3
นิยามศัพท์เฉพาะ	4
กรอบแนวคิดในการวิจัย	6
สมมติฐานการวิจัย	6
2 เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	7
การจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีวะ	7
หลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2549	9
แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการศึกษา	16
แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลทางการศึกษา	18
ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่	19
ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต	23
ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ	25
อิทธิพลของวิชาชีพต่อการดำรงชีวิต	26
งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	28
3 วิธีดำเนินการวิจัย	34
การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง	34
การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย	35
ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ	36
การเก็บรวบรวมข้อมูล	37
การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล	37
สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล	38

สารบัญ (ต่อ)

บทที่	หน้า
4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	41
ผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	42
 5 สรุป อภิปราย และข้อเสนอแนะ.....	55
ความมุ่งหมายในการวิจัย.....	55
ความสำคัญของการวิจัย.....	55
สมมติฐานของการวิจัย.....	56
สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล.....	58
อภิปรายผล.....	59
ข้อเสนอแนะ.....	67
 บรรณานุกรม.....	69
 ภาคผนวก.....	74
ภาคผนวก ก.....	75
ภาคผนวก ข.....	81
ภาคผนวก ค.....	94
 ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์.....	100

บัญชีตาราง

ตาราง		หน้า
1	แสดงสัดส่วนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง.....	35
2	จำนวนและคำร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน อาชีพ รายได้ต่อเดือน.....	42
3	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐาน.....	44
4	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนด้านการประกอบอาชีพ.....	45
5	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนด้านการยกระดับความรู้.....	46
6	ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต.....	47
7	ผลการเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะ สั้นการศึกษานอกโรงเรียน จำแนกตามเพศ.....	48
8	ผลการเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะ สั้นการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามอายุ.....	49
9	ผลการเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะ สั้นการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิก ของชุมชน.....	50
10	ผลการเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะ สั้นการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามอาชีพ.....	51
11	ผลการเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะ สั้นการศึกษานอกโรงเรียนจำแนกตามรายได้ต่อเดือน.....	52
12	จำนวนความถี่ปัญหาข้อเสนอแนะของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียน.....	53

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

ปัจจุบันมนุษย์ต้องเผชิญกับการเปลี่ยนแปลงมากมาย ไม่ว่าจะเป็นเศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี รวมถึงความแปรปรวนของสภาพดินฟ้าอากาศที่จะนำไปสู่ภัยธรรมชาติสิ่งต่างๆ เหล่านี้ล้วนมีผลกระทบต่อมนุษย์ทั้งสิ้น มากน้อยเพียงใดขึ้นอยู่กับคุณภาพชีวิตของมนุษย์ที่ส่งผลต่อการสร้างเสถียรภาพที่แตกต่างกัน การศึกษาจึงเป็นส่วนสำคัญของมนุษย์ที่เชื่อกันว่าเป็นปัจจัยที่จะทำให้มนุษย์มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการดำเนินชีวิตมนุษย์จึงถูกโยงใยให้เป็นชุมชนโลก การเปลี่ยนแปลงนี้ทำให้การศึกษาทวีบทบาทความสำคัญไปสู่แนวคิดที่จะนำสังคมมาเป็นฐานความรู้ ทั่วโลกต่างทุ่มเททรัพยากรเพื่อพัฒนาคุณภาพของคนในชาติให้เป็นบุคคลที่มีความรู้ความสามารถภายใต้ความเชื่อที่ว่า “คน” หากได้มีการพัฒนาแล้วสามารถเป็นกลไกสำคัญในการพัฒนาประเทศได้ การพัฒนาคนได้นำมาซึ่งความแตกต่างและความเหลื่อมล้ำมากมาย การศึกษาจึงเป็นตัวแบ่งระหว่างคนที่มีการศึกษากับคนที่ไม่มีการศึกษา ทำให้เกิดช่องว่างในการพัฒนา คนรวยเป็นคนกลุ่มน้อยของสังคมที่ได้การศึกษา ขณะที่คนจนหรือผู้ด้อยโอกาสเป็นส่วนใหญ่ของสังคมไม่ได้รับความเสมอภาคจากรัฐ (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน.

2546 : 19-20) การจัดการศึกษานอกโรงเรียนแต่เดิม เน้นการจัดกิจกรรมการศึกษาเพื่อให้บริการกับกลุ่มเป้าหมายที่เป็นผู้ใหญ่ที่ด้อยโอกาส การจัดการศึกษาจะแตกต่างกันไปตามบริบทของสังคม เช่น สอนให้เข้าใจหน้าที่พลเมือง ส่งเสริมการรู้หนังสือ ส่งเสริมอาชีพ ส่งเสริมความเป็นอยู่ และส่งเสริมการใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ แต่พบว่ากลุ่มเป้าหมายของการศึกษานอกโรงเรียนมิได้มีแต่กลุ่มผู้ใหญ่เท่านั้น ยังกระจายอยู่ในกลุ่มเด็กวัยเรียนที่ขาดโอกาส ด้อยโอกาส และพลาดโอกาสหลากหลายประเภท มีการใช้คำแทนกลุ่มเป้าหมายเพื่อให้ครอบคลุม เช่น การศึกษาต่อเนื่อง การศึกษานอกระบบ การศึกษาตามอัธยาศัย (สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน.

2546 : 22-23)

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนเริ่มดำเนินการมาตั้งแต่ปี พ.ศ.2483 โดยมีหน้าที่หลักคือ ผลิตอัตราผู้ไม่รู้หนังสือให้รู้หน้าที่พลเมือง เสริมสร้างประชาธิปไตย (กรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2533 : 42) ต่อมา มีการปรับปรุงหลักสูตรให้สอดคล้องกับสภาพกลุ่มเป้าหมาย เปิดโอกาสให้ผู้ไม่รู้หนังสือในวัยเด็กได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้ และผู้ที่รู้หนังสือแล้วได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม (ปาน แก้วสวัสดิ์. 2530 : 1-2) ปี พ.ศ. 2540 รัฐบาลจัดให้มีสถานศึกษาสำหรับการศึกษาผู้ใหญ่ขึ้นและ เมื่อสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนจัดให้มีศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอได้มีการจัดการศึกษาในรูปแบบต่างๆ ทดแทนรูปแบบการศึกษาผู้ใหญ่ มุ่งพัฒนาศักยภาพของผู้เรียน และให้โอกาสทางการศึกษาสำหรับผู้ที่ยังวัยเรียนที่ไม่สามารถเข้าเรียนใน

โรงเรียนได้ มีการพัฒนาขยายกว้างออกไปเพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการของประชาชน เชื่อมประสานโอกาสการเรียนรู้ตลอดชีวิตโดยจัดกิจกรรมการศึกษา 4 ประเภทคือ การศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย มีนโยบายในการจัดที่สอดคล้องกับนโยบายของรัฐบาล ยุทธศาสตร์การพัฒนาประเทศ ทิศทางการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม การพัฒนาการศึกษาของชาติ ความต้องการพัฒนาเฉพาะพื้นที่ ความเปลี่ยนแปลงของสังคม รวมทั้งปัญหาความต้องการและความสนใจในการเรียนรู้ ของกลุ่มเป้าหมายทั้งระดับชุมชน กลุ่มบุคคล และปัจเจกบุคคล อย่างไรก็ตาม ตลอดระยะเวลา ที่ผ่านมา ผลการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ไม่สามารถสรุปผลที่ชัดชัดในภาพรวมได้ว่ามีประสิทธิผลเพียงใด (กลุ่มแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน.2548 : 3) กล่าวคือ ไม่มีข้อมูลที่เป็นข้อเท็จจริงเชิงประจักษ์ใดๆที่ชัดเจนว่าผู้เรียนหรือผู้สำเร็จการศึกษาของการศึกษานอกโรงเรียนมีคุณภาพ คือสามารถนำความรู้ ทักษะ และประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ในการดำรงชีวิตได้ตามวัตถุประสงค์ของกิจกรรมการเรียนรู้ และตามจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของกลุ่มเป้าหมายหรือไม่ เพียงไร เนื่องจากการศึกษาวิจัย ประเมินหรือติดตามผล ไม่ครอบคลุมกลุ่มเป้าหมายเป็นจำนวนมากทั่วประเทศ

ในการจัดหลักสูตรระยะสั้นซึ่งเป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพของประชาชนผู้ขาดโอกาสทางการศึกษา ซึ่งเป็นกลุ่มเป้าหมายของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ได้ดำเนินการจัดหลักสูตรระยะสั้นเพื่อสนองต่อผู้เรียนในชุมชนและสังคมอย่างต่อเนื่องเสมอมา แต่มีการกำกับติดตามประเมินผลอย่างเป็นระบบค่อนข้างน้อย ส่งผลให้ขาดข้อมูลในการวางแผนดำเนินการจัดทำหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนให้มีความเหมาะสม สอดคล้องกับความต้องการมีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผลต่อกลุ่มเป้าหมาย ดังนั้นผู้วิจัยในฐานะเจ้าหน้าที่ ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับจัดการเรียนการสอนหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี เห็นว่าการศึกษาด้านการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น จะทำให้ทราบข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้ที่ได้จากการเข้ารับการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเมื่อผู้สำเร็จการศึกษาแล้วว่าได้มีการนำความรู้ที่ได้ไปใช้ประโยชน์อย่างไร ในด้านการประกอบอาชีพ การยกระดับความรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต ทั้งนี้ เพื่อจะได้นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษาวิจัย มาใช้ในการวางแผนการจัดทำหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ให้มีความเหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ช่วยลดปัญหาความยากจน ตลอดจนเป็นข้อมูลให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนนำไปเป็นแนวทางในการปรับปรุง และพัฒนาประชาชน ด้านอาชีพ ให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีต่อไป

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี รวม 3 ด้าน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพ การเป็นสมาชิกชุมชน อาชีพ รายได้ต่อเดือน
3. เพื่อรวบรวมปัญหาและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับ ครูผู้สอนหลักสูตรระยะสั้น ผู้บริหาร และ เจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ ได้เข้าใจ และ ตระหนัก ถึงการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลการศึกษาให้ประโยชน์โดยตรงต่อสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนและสภาพท้องถิ่น ตลาดแรงงาน อันนำไปสู่การมีอาชีพที่ยั่งยืนต่อไป
3. ผลการศึกษานี้สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การศึกษาวิจัยงานด้านอื่นๆ ของการศึกษานอกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ต่อไป

ขอบเขตของการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรที่ใช้ในการวิจัย

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี พ.ศ.2549 ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 ใน 8 ศูนย์อำเภอ ดังนี้ ศูนย์อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอชะอำ อำเภอท่ายาง และ อำเภอบ้านลาด ทั้งสิ้นจำนวน 2,435 คน (สรุปผลการดำเนินงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2549)

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคครั้งนี้ กำหนดกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) ได้กลุ่มตัวอย่าง 345 คน จากประชากรข้างต้นโดยแบ่งสัดส่วนผู้ที่สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2549 ใน 8 ศูนย์อำเภอ

ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

1. ตัวแปรอิสระ

1.1 เพศ

1.1.1 ชาย

1.1.2 หญิง

1.2 อายุ

1.2.1 อายุ 20 - 40 ปี

1.2.2 อายุมากกว่า 40 ปี

1.3 สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน

1.3.1 ผู้นำชุมชน (เช่น ผู้ใหญ่บ้าน /กำนัน/ สมาชิก อบต./กลุ่มแม่บ้าน)

1.3.2 ประชาชนทั่วไป

1.4 อาชีพ

1.4.1 รับจ้าง (ทำงานบริษัท โรงงาน หรือรับจ้างทั่วไป)

1.4.2 ประกอบอาชีพอิสระ (เจ้าของกิจการ /ค้าขาย/แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน)

1.4.3 เกษตรกร (ทำนา /ทำไร่/เลี้ยงสัตว์)

1.5 รายได้ต่อเดือน

1.5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท

1.5.2 มากกว่า 5,000 บาท

2. ตัวแปรตาม คือการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ใน 3 ด้าน คือ

1. ด้านการประกอบอาชีพ

2. ด้านการยกระดับความรู้

3. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

นิยามศัพท์เฉพาะ

1. การนำความรู้ไปใช้ หมายถึง การนำความรู้จากการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีไปใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อตนเอง ต่ออาชีพ ต่อชุมชนเมื่อจบการศึกษาแล้ว โดยแบ่งการนำไปใช้ออกเป็น 3 ด้าน

1.1 ด้านการประกอบอาชีพ หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในด้านการประกอบอาชีพสูงขึ้น เพื่อต้องการเลื่อนตำแหน่ง ต้องการเปลี่ยนงานใหม่ และเพิ่มพูนรายได้ เพื่อไปใช้ในการประกอบอาชีพอิสระ และเพื่อให้มองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ

1.2 ด้านการยกระดับความรู้ หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถทางด้านสติปัญญาสูงขึ้น สามารถวิเคราะห์แก้ไขปัญหาได้ ใช้เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น ผักผ่อนตนเอง ให้เป็นผู้มีระเบียบวินัย มีความภาคภูมิใจในวิชาชีพที่เรียน เป็นผู้มีบุคลิกภาพดี มีมนุษยสัมพันธ์ เหมาะสมกับหน้าที่การงานที่รับผิดชอบ มีความรู้ในการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย กำไร-ขาดทุน และมีความสามารถในการผลิตสินค้าที่มีคุณภาพมีความปลอดภัยต่อผู้บริโภค

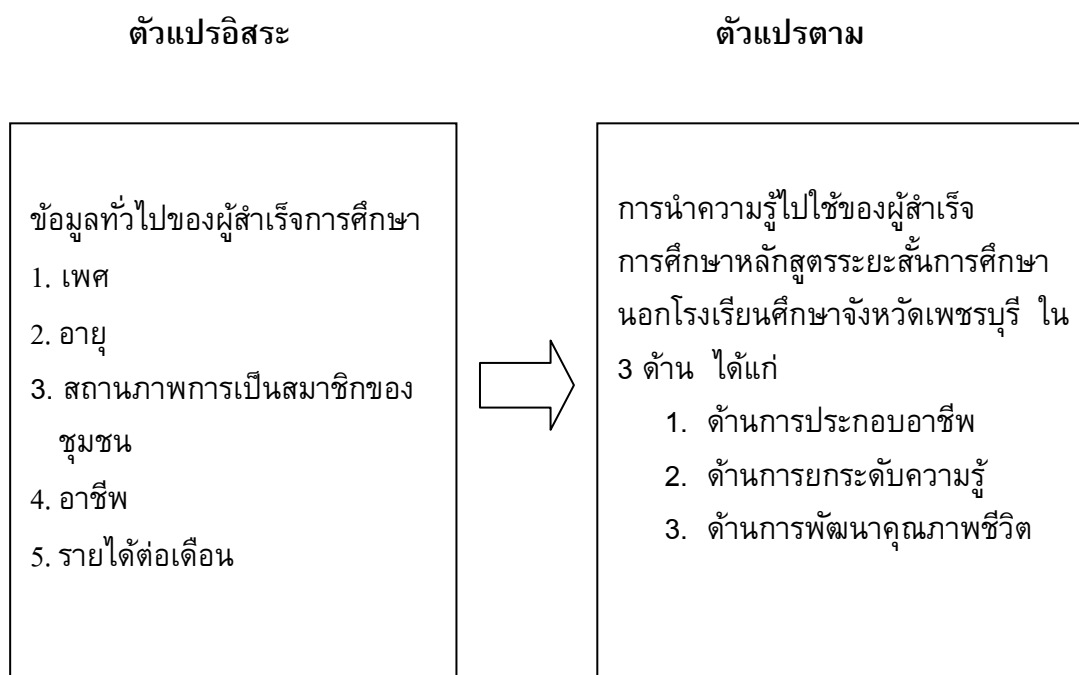
1.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต หมายถึง ผู้เรียนมีความรู้ความสามารถช่วยเหลือตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น สามารถถ่ายทอดความรู้จากการเรียนเพื่อช่วยเหลือชุมชน และเป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม มีความพอดี มีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความอดทนและเสียสละ เห็นความสำคัญของศิลปวัฒนธรรม ภูมิปัญญาท้องถิ่นและให้ความร่วมมือช่วยเหลืออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข

2. ผู้สำเร็จการศึกษา หมายถึงผู้ที่ลงทะเบียนเรียน หลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนและสำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นจากการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2549

3. หลักสูตรระยะสั้น หมายถึง เนื้อหาความรู้ที่เน้นการประกอบอาชีพ ที่สถานศึกษาจัดให้กับผู้เรียนนอกเหนือจากการศึกษาขั้นพื้นฐาน เพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยให้ความยืดหยุ่นด้านเนื้อหา ระยะเวลาเรียน และสถานที่ ซึ่งเน้นตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและชุมชน หรือตามนโยบายของทางราชการ โดยกำหนดระยะเวลาศึกษา คือ 50 ชั่วโมง ถึง 300 ชั่วโมง ตามสภาพของหลักสูตร

4. ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี หมายถึง สถานศึกษาระดับจังหวัดมีภารกิจในการจัดการศึกษานอกโรงเรียน ส่งเสริมการศึกษาขั้นพื้นฐานและส่งเสริมการศึกษาตามอัธยาศัยโดยมีผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเป็นผู้บริหารสูงสุด และได้รับความเห็นชอบให้จัดหลักสูตรระยะสั้นได้

กรอบแนวคิดในการวิจัย

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีเพศต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกชุมชนต่างกัน นำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอาชีพต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกันนำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการวิจัยเรื่อง การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ผู้วิจัยได้ศึกษาค้นคว้าเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องดังนี้

1. การจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ
2. หลักสูตรระยะสั้นสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2549
3. แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการศึกษา
4. ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่
5. การพัฒนาคุณภาพชีวิต
6. การเลือกอาชีพ
7. เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนด้านอาชีพ

การจัดการศึกษานอกโรงเรียน เป็นการจัดการศึกษาให้กับบุคคลทั่วๆ ไปเพื่อเป็นการเปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับกลุ่มคนที่ไม่มีโอกาส พลาดโอกาสจากการศึกษาในระบบโรงเรียนได้มีโอกาสศึกษาหาความรู้เพื่อเสริมสร้างคุณภาพชีวิตให้ดีขึ้นซึ่งมีผู้ให้ความหมายการศึกษานอกโรงเรียนไว้หลายทัศนะดังนี้

ฟิลิป คูมส์ (1973) ได้ให้คำจำกัดความของการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือการศึกษานอกโรงเรียน (nonformal education) ไว้ว่า เป็นการดำเนินการโดยเอกเทศหรือเป็นส่วนประกอบสำคัญของกิจกรรมทางการศึกษาซึ่งจัดขึ้นนอกระบบโรงเรียนไม่ว่าจะดำเนินการโดยเอกเทศหรือเป็นส่วนประกอบสำคัญของกิจกรรมอื่น โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อจะให้บริการแก่กลุ่มผู้เรียนทุกเพศทุกวัย

อาชัญญา รัตนอุบล (2540) ได้ให้ความหมายของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่าเป็นกิจกรรมทางการศึกษาและมวลประสบการณ์ความรู้ใดๆ ก็ตาม ที่ได้จัดขึ้นโดยบุคคลหน่วยงานและสถาบันต่างๆ ในสังคมโดยได้จัดขึ้นนอกเหนือ ไปจากการศึกษาในระบบโรงเรียนภาคปกติ เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถทักษะและทัศนคติที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมายต่าง ๆ โดยยึดหลักการที่ว่า เป็นการสนองความต้องการ ความสนใจและแก้ปัญหาให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

International Council for Education Development หรือ ICED ได้ให้คำจำกัดความของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า เป็นกิจกรรมการศึกษาที่จัดขึ้นนอกเหนือจากกิจกรรมการเรียน

การสอนในระบบโรงเรียนตามปกติทั่วไป ซึ่งอาจจะจัดเป็นกิจกรรมอิสระหรือจัดในลักษณะร่วมกับกิจกรรมอื่นๆ ก็ได้

อุ้นตา นพคุณ (2546) ได้ให้คำจำกัดความของการศึกษานอกระบบโรงเรียนไว้ว่า “ กิจกรรมหรือโปรแกรมที่สถาบันต่าง ๆ ในสังคมจัดขึ้น โดยมีเจตนาและมีความมุ่งหมายที่จะจัดกิจกรรมทางการศึกษาให้แก่ประชาชนที่สามารถกำหนดได้ว่าเป็นใคร ผู้เรียนหรือผู้รับบริการเองมีเจตนาหรือวัตถุประสงค์ที่จะเรียนรู้และรับประสบการณ์ต่าง ๆ เพื่อเกิดการเปลี่ยนแปลงในตัวเองหรือเกิดการเปลี่ยนแปลงในกลุ่มและในชุมชน กิจกรรมดังกล่าวจัดให้แก่ประชากรทุกเพศ ทุกวัย ทุกชุมชนและทุกระดับการศึกษาเพื่อให้บุคคลากรกลุ่มบุคคลหรือชุมชน มีความรู้ ทักษะและเจตคติที่ดี โดยใช้ระยะเวลาสั้น หลักสูตรยืดหยุ่น ตอบสนองความต้องการ ความสนใจของผู้เรียน สามารถแก้ปัญหาของกลุ่มและชุมชน ”

สรุปได้ว่า การศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือการศึกษานอกโรงเรียนหมายถึงการจัดการเรียนรู้เพื่อเพิ่มทักษะประสบการณ์สนองต่อความต้องการของคนกลุ่มต่าง ๆ ในการพัฒนาความรู้ความสามารถ และเจตคติ ที่พึงประสงค์ มีคุณภาพชีวิตและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้นนอกจากการศึกษาในระบบโรงเรียนปัจจุบันมีหน่วยงานที่จัดการศึกษานอกระบบโรงเรียนคือสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน โดยมีชื่อเรียกว่า การศึกษานอกโรงเรียน

ประเภทและวิธีการการศึกษานอกโรงเรียน

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนได้แบ่งประเภทการบริการการศึกษานอกโรงเรียนออกเป็น 4 ประเภท ได้แก่

1. การศึกษาพื้นฐาน เป็นการจัดการศึกษาสำหรับกลุ่มเป้าหมายนอกระบบโรงเรียนด้วยวิธีการที่เหมาะสม และมีสาระหลักสูตรที่หลากหลายสอดคล้องกับความต้องการ เพื่อให้กลุ่มเป้าหมายมีความรู้และทักษะพื้นฐานในการดำเนินชีวิต การทำงานและการศึกษาต่อเนื่อง ก่อให้เกิดชีวิตที่มั่นคงและสามารถอยู่ร่วมกันในสังคมได้อย่างมีความสุข การศึกษาพื้นฐานจึงมีขอบเขตที่กว้างขวาง ครอบคลุมกว่าการศึกษาขั้นพื้นฐานที่กำหนดให้ผู้เรียนต้องได้รับการศึกษาตามหลักสูตรที่กำหนด ไม่น้อยกว่า 12 ปี การจัดการศึกษาพื้นฐานจึงครอบคลุมเนื้อหาสาระตั้งแต่การส่งเสริมการรู้หนังสือ การศึกษาในหลักสูตรเทียบเท่าการศึกษาขั้นพื้นฐาน และการศึกษาต่อเนื่องที่ตอบสนองความต้องการกลุ่มเป้าหมายอย่างหลากหลาย รวมทั้งความรู้ทักษะทางคอมพิวเตอร์

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ และทักษะในการประกอบอาชีพของบุคคลและกลุ่มบุคคลซึ่งมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แตกต่างกันโดยมีสาระสำคัญ ดังนี้

2.1 การเรียนรู้อาชีพแบบองค์รวมที่ประชาชน ครูการศึกษานอกโรงเรียนและผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องร่วมกันจัดกิจกรรมการเรียนรู้ เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน

2.2 การออกแบบการเรียนรู้งานอาชีพตามลักษณะของการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพในรูปแบบการฝึกทักษะอาชีพ การเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี

2.3 การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริง ที่บูรณาการกับวิถีชีวิตโดยใช้วงจรกระบวนการคิด ทำ จำ แก่ และพัฒนาการจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ พัฒนาศักยภาพของบุคคลและชุมชน ที่สอดคล้องกับวิถีชีวิต โดยส่งเสริมการรวมกลุ่มอาชีพ ระบบการแลกเปลี่ยนเรียนรู้และประสบการณ์ การทำอาชีพภายใต้วัฒนธรรมของชุมชน มีกลยุทธ์เพื่อการแข่งขันของชุมชน เป็นชุมชนที่ใช้เทคโนโลยีในการบริหารจัดการและพัฒนาอาชีพ

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต เป็นการจัดการกระบวนการเรียนรู้เพื่อสร้างเสริมความรู้ความสามารถของบุคคลเพื่อให้สามารถจัดการกับตนเองและสิ่งแวดล้อม เพื่อให้มีความสุขตามสภาพและมีความปลอดภัยในสังคม การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิตมีสาระสำคัญดังนี้

3.1 เป็นการพัฒนาทักษะพื้นฐานของบุคคล เพื่อให้สามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมและร่วมแก้ปัญหาของสังคมได้อย่างมีความสุข

3.2 เป็นการเรียนรู้โดยบูรณาการองค์ความรู้ และกระบวนการเรียนรู้ต่างๆ ในชีวิตประจำวันเข้าด้วยกัน

3.3 เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบการศึกษานอกระบบ และการศึกษาตามอัธยาศัย โดยมีเป้าหมายที่จะเสริมสร้างความสามารถให้กับบุคคล เพื่อให้มีทักษะชีวิตการแก้ปัญหาเฉพาะด้านที่เหมาะสมกับแต่ละพื้นที่และแต่ละสถานการณ์

4. การศึกษาเพื่อพัฒนาสังคมและชุมชน เป็นการจัดการศึกษาที่บูรณาการความรู้และทักษะจากการศึกษาที่ผู้เรียนมีอยู่หรือได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกระบบโรงเรียน โดยมีรูปแบบการเรียนรู้ที่หลากหลายใช้ชุมชนเป็นฐานในการพัฒนาการเรียนรู้และทุนทางสังคม เป็นเครื่องมือในการจัดการเรียนรู้ เพื่อพัฒนาสังคมและชุมชนให้มีความเข้มแข็งสามารถพึ่งพาตนเองได้ ตามแนวทางเศรษฐกิจพอเพียง และประชาชนอยู่ร่วมกันได้อย่างมีความสุข ตามวิถีทางการปกครองในระบบประชาธิปไตยตลอดจนอยู่ในสภาพแวดล้อมที่มีการพัฒนาที่ยั่งยืน

การศึกษาในระบบโรงเรียนสามารถตอบสนองความต้องการของมนุษย์ได้ช่วงในวัยเรียน หลังจากนั้นการศึกษาหาความรู้ไปจนตลอดชีวิตเพื่อให้สามารถดำรงตนอยู่ได้อย่างมีความสุขก็ต้องอาศัยการศึกษานอกระบบโรงเรียนหรือการศึกษาตามอัธยาศัย

หลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2549

สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน ได้ตอบสนองและดำเนินการตามกรอบแนวคิดและนโยบายมาดำเนินการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น โดยมีวัตถุประสงค์ของการจัดดังนี้

1. จัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ
2. จัดการศึกษาเพื่อเสริมอาชีพหลัก สร้างอาชีพเสริม
3. จัดการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน
4. ส่งเสริมและพัฒนาให้เกิดกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต
5. ส่งเสริมสนับสนุนให้ใช้วัตถุดิบทุนของชุมชนและหน่วยงานให้เกิดประโยชน์
6. ส่งเสริมสนับสนุนให้ประชาชนใช้ทรัพยากรให้เกิดประโยชน์สูงสุด
7. ส่งเสริมการจัดกิจกรรมอาชีพแบบเศรษฐกิจพอเพียง

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้นของสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน จึงได้กำหนดกรอบแนวทางในการดำเนินงานทั้งด้านการบริหารหลักสูตรงานวิชาการและอื่นๆ ให้มีมาตรฐานเดียวกัน โดยสอดคล้องกับหลักการความสำคัญและวัตถุประสงค์ข้างต้น เพื่อใช้เป็นแนวทางการดำเนินงานให้เกิดคุณภาพและมีประสิทธิภาพ ประสพผลสำเร็จตามเป้าหมาย จึงจำเป็นต้องกำหนดความหมาย บทบาท หน้าที่ ในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการจัดหลักสูตรระยะสั้น ดังต่อไปนี้

หลักสูตรระยะสั้น หมายถึง หลักสูตรที่สถานศึกษาจัดการศึกษาให้กับผู้เรียนนอกเหนือจากการศึกษาชั้นพื้นฐานเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยให้มีความยืดหยุ่นด้านเนื้อหา ระยะเวลา เรียน และสถานที่ตามความต้องการของกลุ่มเป้าหมายและชุมชน หรือตามนโยบายของทางราชการ

วิทยากร/ผู้สอน หมายถึง บุคคลที่สถานศึกษาหรือหน่วยงานคัดเลือกให้ทำหน้าที่จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ซึ่งได้รับความไว้วางใจจากสถานศึกษาให้เป็นผู้แทนในการถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้เรียน โดยจะต้องเป็นผู้ที่มีความรู้ ทักษะ และประสบการณ์ มีความเข้าใจในปรัชญาการศึกษาผู้ใหญ่และจิตวิทยาการศึกษาผู้ใหญ่ เป็นต้น

วิทยากร หรือผู้สอน จะต้องโน้มน้าวและสามารถควบคุมผู้เรียนในการดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุตามเป้าหมาย โดยวิทยากร/ผู้สอน จะต้องมีความรู้เทคนิคต่าง ๆ ที่จะต้องสร้างทัศนคติที่ดีให้แก่ผู้เรียน เพื่อมุ่งไปสู่ความร่วมมือในการเรียนรู้ ให้บรรลุเป้าหมายของกิจกรรมนั้น พร้อมทั้งจะต้องให้คำปรึกษาแก่ผู้เรียนได้ วิทยากร/ผู้สอนจะต้องมีความรู้เชิงวิชาการ และทักษะในกิจกรรมต่าง ๆ เป็นอย่างดี พร้อมทั้งจะลงมือปฏิบัติ สาธิต และแก้ปัญหาให้กับผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพเพื่อสร้างความศรัทธา เชื่อมมั่นให้กับผู้เรียน

วิทยากร/ผู้สอน จะต้องดำเนินการดังนี้

1. ศึกษารายละเอียดและวัตถุประสงค์ของหลักสูตรนั้น ๆ ให้เข้าใจ
2. จัดทำหรือเตรียมแผนการสอนของหลักสูตรระยะสั้น
3. คัดกิจกรรมให้สอดคล้องกับหลักสูตรระยะสั้น เตรียมอุปกรณ์ วัสดุ สื่อการเรียนการสอน
4. จัดทำบัญชีลงเวลา
5. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้ผู้เรียน
6. ทำการวัดผล ประเมินผล การเรียนของผู้เรียนแต่ละคน และรายวิชา
7. รับผิดชอบและควบคุม ดูแลวัสดุอุปกรณ์ให้ใช้อย่างคุ้มค่า และประหยัด

8. เป็นผู้ให้คำแนะนำ และเป็นพี่ปรึกษาเกี่ยวกับหลักสูตรและการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน
9. รายงานผล
10. จัดทำเอกสาร/หลักฐานการจบ

สถานศึกษา หมายถึง สถานศึกษาที่สังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการหรือหน่วยงานอื่นที่สถานศึกษาเห็นชอบให้จัดการศึกษาออกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้นได้ สถานศึกษามีบทบาทหน้าที่ คือ

1. สำรวจและสืบค้นความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย ผู้รับการอบรม โดยคำนึงถึงความแตกต่างระหว่างบุคคล
2. จัดหา/รวบรวมหลักสูตรระยะสั้น หรือจัดทำ/พัฒนาขึ้นใหม่ จากหลักสูตรที่มีอยู่แล้วจากหน่วยงานอื่นทั้งภาครัฐและเอกชนโดยคำนึงถึงรูปแบบ วิธีการ และมาตรฐาน ทั้งนี้ให้เป็นไปตามคำสั่งและหลักเกณฑ์ที่เกี่ยวข้อง
3. ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้บรรลุจุดประสงค์ของหลักสูตร
4. ฝึกอบรมและพัฒนาวิทยากรผู้สอน ให้ดำเนินการจัดการเรียนการสอนได้
5. กำหนดแผนงาน/โครงการ
6. ดำเนินกิจกรรมตามแผนงาน/โครงการ
7. ส่งเสริมสนับสนุนหน่วยงานอื่นจัด
8. วัดผลประเมินผล สรุปรายงาน
9. ออกหลักฐานวุฒิบัตร/ใบสำคัญการจบหลักสูตร

ผู้อำนวยการสถานศึกษาในสังกัดสำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียนมีอำนาจหน้าที่ คือ

1. อนุมัติหลักสูตร
2. แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร
3. อนุมัติเกณฑ์การพิจารณาหลักสูตร
4. อนุญาตให้จัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
5. บริหาร ประสานงาน สถานศึกษา เครือข่ายอื่น
6. กำกับ ตรวจสอบ ติดตาม สนับสนุนกิจกรรม
7. จัดตั้ง ขยาย เปลี่ยนแปลง ยุบ หยุดทำการสอนชั่วคราว
8. อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร

ผู้เรียน หมายถึง ผู้ที่สมัครเข้ารับการศึกษ และได้ขึ้นทะเบียนเป็นนักศึกษาของสถานศึกษา หรือหน่วยงานนั้น โดยมีพื้นความรู้ และอายุของผู้เรียนให้เป็นไปตามหลักสูตรนั้นๆ กำหนด

ขั้นตอนการจัดทำหลักสูตรระยะสั้น

หลักสูตรระยะสั้น เป็นหลักสูตรที่สถานศึกษาจัดขึ้นเพื่อมุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยให้ความยืดหยุ่นด้านเนื้อหา สาระ ระยะเวลาเรียน และสถานที่ ตามความต้องการความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมาย หรือชุมชน หรือตามนโยบายของทางราชการ ดังนั้น ในการจัดทำหลักสูตรระยะสั้น จะต้องมียุทธศาสตร์ประกอบอย่างน้อย 5 ขั้นตอนดังนี้

1. สำรวจ/รวบรวมความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
2. วิเคราะห์/จัดลำดับข้อมูลความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย
3. กำหนดหลักสูตรระยะสั้น
 - 3.1 รวบรวม พัฒนา จัดทำหลักสูตร
 - 3.2 แต่งตั้งคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร
 - 3.3 หน้าที่ของคณะกรรมการพิจารณาหลักสูตร
 - 3.4 การพิจารณาหลักสูตรของคณะกรรมการ
4. การอนุมัติหลักสูตร ผู้มีอำนาจในการอนุมัติหลักสูตรระยะสั้น
5. คลังหลักสูตรระยะสั้น

การจัดกระบวนการเรียนรู้

กระบวนการเรียนรู้ (Learning Process) หมายถึง การดำเนินการอย่างเป็นขั้นตอนหรือการใช้วิธีการต่าง ๆ ที่ช่วยให้บุคคลเกิดการเรียนรู้ หรือ การจัดเนื้อหาสาระและกิจกรรมที่สอดคล้องกับความสนใจ และความถนัดของผู้เรียนโดยการผสมผสานความรู้ต่างๆ อย่างสมดุลการจัดกระบวนการเรียนรู้ ที่เหมาะสมและมีคุณภาพ ควรมีขั้นตอนในการจัดกระบวนการเรียนรู้ 12 กิจกรรมดังนี้

1. สำรวจ/รวบรวม/ความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยสำรวจข้อมูลพื้นฐาน เช่น อายุ การศึกษา รายได้ต่อครัวเรือน
2. วิเคราะห์/จัดลำดับความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย โดยให้สอดคล้องกับสภาพชุมชน
3. คัดเลือกหลักสูตรจากคลัง ที่สถานศึกษาได้จัดทำไว้
4. จัดทำแผนการจัดกิจกรรมตลอดปี หรือรายไตรมาส
5. ออกแบบการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับกลุ่มเป้าหมายและสภาพพื้นที่
6. ขออนุญาตจัดกิจกรรม
7. เตรียมการสรรหาวิทยากรหรือวิทยากรผู้มีความรู้ ความสามารถตรงตามเนื้อหาวิชานั้นๆ
8. ดำเนินการจัดกิจกรรมการเรียนรู้
9. การวัดผลประเมินผลการเรียนโดยวิทยากรผู้สอนเป็นผู้ประเมิน
10. อนุมัติผลการเรียนเสนอต่อผู้มีอำนาจอนุมัติการจบหลักสูตร
11. การออกหลักฐานให้ผู้มีอำนาจอนุมัติจบหลักสูตรเป็นผู้ลงนามในวุฒิบัตรใบสำคัญ

12. การรายงานผลให้ผู้เกี่ยวข้องทราบตามลำดับขั้น

การจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรระยะสั้น เป็นการจัดการศึกษาในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง หรือหลากหลายรูปแบบวิธี และระยะเวลา เช่น การฝึกอบรม การเข้าค่าย การศึกษาดูงาน ภูมิปัญญา สถานประกอบการ หรือหน่วยงานต่าง ๆ รวมทั้งการศึกษาทางไกล หรือวิธีอื่นๆ ตามที่สถานศึกษาเห็นสมควร เพื่อตอบสนองความต้องการการเรียนรู้ และให้ความยืดหยุ่นด้านต่างๆ ตามข้อจำกัดของผู้เรียน เช่น ระยะเวลาเรียน สถานที่ ผู้สอน วัตถุประสงค์ในการนำความรู้ไปใช้และความพร้อมส่วนตัว เป็นต้น

การจัดกระบวนการเรียนรู้หลักสูตรระยะสั้น มีหลายรูปแบบ เช่น

1. การฝึกอบรม ความหมาย การฝึกอบรม เป็นการอบรม การประชุมทางวิชาการ หรือเชิงปฏิบัติการ การบรรยายพิเศษ การศึกษาดูงาน หรือที่เรียกชื่ออย่างอื่น โดยมีโครงการหรือหลักสูตร และช่วงเวลาจัดที่แน่นอน มีวัตถุประสงค์เพื่อพัฒนาบุคคล หรือเพื่อประสิทธิภาพในการปฏิบัติงาน หรือใช้ประโยชน์ในชีวิตประจำวัน

2. การศึกษาดูงาน ความหมาย การศึกษาดูงาน การเพิ่มพูนความรู้หรือประสบการณ์ด้วยการสังเกตการณ์ สัมภาษณ์ ชักถาม หรือฝึกปฏิบัติจากแหล่งเรียนรู้ จากหน่วยงาน องค์กร สถานประกอบการ หรือสถานประกอบอาชีพอิสระ

3. จัดแบบกลุ่ม ความหมาย จัดแบบกลุ่ม เป็นการจัดกระบวนการเรียนรู้ในลักษณะกลุ่ม ที่มีผู้สอนเป็นผู้จัดประสบการณ์การเรียนรู้ตามหลักสูตรระยะสั้น

4. การเรียนรู้ในสถานประกอบการ/หน่วยงาน ความหมาย การเรียนรู้ในสถานประกอบการเป็นการจัดให้ผู้เรียนไปเรียนรู้ในสถานประกอบการ/หน่วยงาน ตามหลักสูตรที่ผู้เรียนต้องการ โดยมีข้อตกลงร่วมกันระหว่างสถานศึกษา สถานประกอบการ/หน่วยงานและผู้เรียน

5. การเรียนรู้ด้วยตนเองความหมาย การเรียนรู้ด้วยตนเอง เป็นการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนเอง โดยผ่านกระบวนการต่างๆ เช่น สื่อ แหล่งเรียนรู้ให้ครอบคลุมหลักสูตรเป็นไปตามวิธีการหรือเกณฑ์ที่กำหนดไว้

6. การเข้าค่าย ความหมาย การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ที่ต้องการส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักการดำรงชีวิตเป็นหมู่คณะ โดยให้ร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ให้อุปการะช่วยเหลือตนเอง ช่วยหมู่คณะ ให้ความสำคัญกับการมีระเบียบวินัย

7. การรับรองความรู้ประสบการณ์ ความหมาย การรับรองความรู้ประสบการณ์ เป็นการประเมินความรู้ ประสบการณ์ ของผู้เรียนที่มีอยู่ตรงตามหรือสอดคล้องกับหลักสูตรหรือไม่ เพื่อให้ได้วุฒิบัตร สามารถนำไปใช้ในการประกอบธุรกิจ หรือนำไปใช้ในการเทียบโอน ผลการเรียนรู้เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน หรือหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ

การวัดผลประเมินผลและการจบหลักสูตร

การจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น เป็นการดำเนินกิจกรรมที่มุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีความรู้ เกิดทักษะสร้างทัศนคติที่ดี ตลอดจนสามารถนำความรู้ที่ได้จากการเรียนรู้ไปใช้ให้เกิด

ประโยชน์อย่างแท้จริง ตลอดหลักสูตรจะต้องผ่านการวัดผลประเมินผล ตามหลักสูตรที่กำหนดไว้ โดยคำนึงถึงความรู้ความสามารถ ที่หลักสูตรกำหนดไว้ และผ่านขั้นตอนต่อไปนี้จะถือว่าเป็นผู้จบหลักสูตร

1. การวัดผลและประเมินผล

การวัดผล หมายถึง การทดสอบความรู้ความสามารถของบุคคลจากการเรียนรู้ตามกระบวนการเรียนในเรื่องนั้นๆ โดยใช้เครื่องมือในการวัดผลหลายแบบ ที่สอดคล้องกับวิธีเรียน เช่น แบบทดสอบความรู้(ข้อสอบ) แบบสัมภาษณ์ แบบบันทึก เพื่อผู้สอน/ผู้จัดได้ทราบว่าผู้เรียนมีความรู้ระดับใด และเป็นไปตามวัตถุประสงค์ของหลักสูตรหรือไม่เพียงใด เพื่อจะได้นำข้อมูลไปใช้ในการประเมินผลครั้งต่อไป

การประเมินผล หมายถึง การนำข้อมูลจากการวัดผลการเรียนรู้ มาสรุปผล และเปรียบเทียบกับเกณฑ์ที่กำหนดเพื่อประเมินผลความรู้ความสามารถของผู้เรียนอยู่ในระดับใดและอนุมัติผลการเรียนเพื่อจบหลักสูตร

การวัดผลและประเมินผลการเรียน มีเป้าหมายสำคัญ เพื่อนำผลการประเมินไปพัฒนาผู้เรียนให้บรรลุตามมาตรฐานของหลักสูตรระยะสั้น นำไปพัฒนาปรับปรุง แก้ไขวิธีการเรียนของผู้เรียน และปรับปรุงวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น ตลอดจนการพิจารณาตัดสินผลการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียนอีกด้วย

การวัดผลและประเมินผล แบ่งออกเป็น 3 ระยะ คือ

1. การวัดผลก่อนเรียน เป็นการสำรวจความรู้พื้นฐานของผู้เรียนก่อนการเรียนว่ามีความรู้ความสามารถในเรื่องนั้น ๆ มากน้อยเพียงใด เพื่อผู้จัดจะได้นำมาวางแผนการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้สอดคล้อง และเหมาะสมกับลักษณะของผู้เรียนแต่ละคน โดยใช้เครื่องมือในการวัดผลรูปแบบต่างๆ

2. การวัดผลระหว่างเรียน เป็นการวัดความรู้ความสามารถของผู้เรียน เมื่อเริ่มเรียนในหลักสูตรนั้นไปไ้ระยะหนึ่งว่ามีการพัฒนา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด เพื่อจะได้ปรับปรุงวิธีการจัดระบบการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนมากขึ้นในระหว่างเรียนด้วย ทั้งนี้โดยใช้เครื่องมือในการวัดผลในรูปแบบต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ ตรวจรายงาน เป็นต้น

3. การวัดผลหลังเรียน เป็นการวัดผลความรู้ ความสามารถของผู้เรียนเมื่อสิ้นสุดการเรียนในหลักสูตรนั้น ๆ ว่ามีการพัฒนาการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการเรียนรู้มากน้อยเพียงใด ทั้งนี้จะได้ปรับปรุงวิธีการจัดกระบวนการเรียนรู้ให้เหมาะสมกับพฤติกรรมของผู้เรียนและหลักสูตร โดยใช้เครื่องมือในการวัดผลรูปแบบต่าง ๆ เช่น แบบทดสอบ แบบสังเกตพฤติกรรม แบบสัมภาษณ์ ตรวจรายงาน การสาธิต การจัดทำนิทรรศการ เป็นต้น

การประเมินผลให้ใช้ตัวเลขแสดงระดับผลการเรียนในแต่ละรายวิชา ดังต่อไปนี้

4.00	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์	ดีเยี่ยม
3.50	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์	ดีมาก
3.00	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์	ดี
2.50	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์	ดีพอใช้
2.00	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์	พอใช้
1.50	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์	อ่อน
1.00	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์	อ่อนมาก
0	หมายถึง	ผลการเรียนอยู่ในเกณฑ์	ชั้นต่ำ

2. การดำเนินการวัดผลและประเมินผล

ผู้ที่มีหน้าที่วัดผลและประเมินผล คือ ผู้สอน ครู หรือผู้รับผิดชอบโครงการ เป็นผู้ดำเนินการให้มีการวัดผลประเมินผล ให้เป็นไปตามระเบียบสำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษานอกโรงเรียนหลักสูตรระยะสั้น พ.ศ.2549 ประกาศ ณ วันที่ 27 มีนาคม 2549

3. การคิดหน่วยการเรียนรู้

เป็นการคิดโดยพิจารณาจากระยะของการจัดการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่องตลอดหลักสูตร ถือเกณฑ์ดังนี้

3.1 รายวิชาภาคทฤษฎี ไม่น้อยกว่า 20 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยการเรียนรู้

3.2 รายวิชาที่ประกอบด้วย ภาคทฤษฎีและภาคปฏิบัติ ให้บูรณาการ การเรียนการสอน ไม่น้อยกว่า 40 ชั่วโมง มีค่าเท่ากับ 1 หน่วยการเรียนรู้

ทั้งนี้ ให้สถานศึกษาแสดงข้อมูลหลักสูตรเพื่อให้ผู้เรียนนำไปเทียบโอนเข้ากับหลักสูตร การศึกษาชั้นพื้นฐานได้ด้วย

4. หลักฐานการศึกษา

สถานศึกษาต้องจัดทำทะเบียนผู้เข้าเรียนข้อมูลเกี่ยวกับผู้เรียนบันทึกผลการเรียนและการ ประเมินผล ออกวุฒิบัตร/ใบสำคัญให้เมื่อผู้เรียนสำเร็จการศึกษา และผ่านการวัดผลประเมินผลตาม หลักสูตรที่กำหนดไว้

4.1 หลักฐานประกอบด้วย ใบสมัคร แบบบันทึกระหว่างเรียน/กิจกรรม แบบประเมินผล การเรียน รายละเอียดหลักสูตรเพื่อใช้ในการเทียบโอน แบบสะสมหน่วยการเรียนรู้

4.2 หนังสือรับรองความรู้ ใช้ในกรณีที่ยังเรียนไม่ครบหลักสูตร เป็นเอกสารที่ทาง ราชการออกให้ผู้เรียนเพื่อแสดงถึงความรู้ของผู้เรียน เพื่อนำไปใช้ประโยชน์ในโอกาสต่างๆ ที่ผู้เรียน ต้องการ โดยออกตามระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยงานสารบัญ พ.ศ.2546

4.3 วุฒิบัตร/ ใบสำคัญ สำหรับผู้จบหลักสูตรระยะสั้นฉบับภาษาไทย ให้สถานศึกษา จัดพิมพ์วุฒิบัตร /ใบสำคัญ ซึ่งออกในนามของสถานศึกษา

5. การอนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตร

ผู้มีหน้าที่อนุมัติผลการเรียนและการจบหลักสูตรคือหัวหน้าสถานศึกษาซึ่งเป็นผู้มีอำนาจ ในการอนุมัติผลการเรียนการจบหลักสูตรและออกหลักฐานการศึกษา

แนวคิดเกี่ยวกับประสิทธิภาพและคุณภาพการจัดการศึกษา

การศึกษาเป็นมวลประสบการณ์ความรู้ที่จัดขึ้นโดยสถานศึกษา สถาบัน หน่วยงานหรือ บุคคลต่างๆในสังคมเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถ ทักษะ เจตคติที่พึงประสงค์ของกลุ่มเป้าหมาย ต่าง ๆ โดยมุ่งตอบสนองความสนใจของกลุ่มเป้าหมาย ในทางเศรษฐศาสตร์พิจารณาการศึกษา ใน 2 ฐานะ (ไพพรรณ เกียรติโชติชัย.2546 : 71-76) คือความต้องการของสังคม เป้าหมายและทิศ ทางการพัฒนาประเทศ

1. การศึกษาในฐานะเป็น “ การบริโภค ” และการบริการ มีดังนี้

1.1 การศึกษานับเป็นการบริการ ในแง่ธุรกิจ ถือว่าเป็นสินค้า การศึกษาจึงถือเป็นสินค้า เพื่อการบริโภค ไม่ใช่สินค้าเพื่อการลงทุน

1.2 การศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างชื่อเสียงเกียรติยศให้แก่วงศ์ตระกูล หรือเพื่อสร้าง เกียรติยศในสังคม ถือว่าการศึกษาประเภทนี้เป็นการบริโภค

1.3 การศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อรับความรู้ ซึ่งช่วยส่งผลทำให้ชีวิตสมบูรณ์ยิ่งขึ้นมักจะ ศึกษาในรูปแบบของการศึกษานอกระบบโรงเรียนและ การศึกษาตามอัธยาศัย อาทิ การอ่าน การฟัง การดูสื่อ

1.4 การศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อตอบสนองความต้องการของบุคคล และค่านิยมของ สังคม อาทิ การศึกษาในสาขาที่สามารถหารายได้สูง

1.5 การศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อสร้างความเพลิดเพลินสนุกสนานและความสุขซึ่งจะ เกิดขึ้นได้ทั้งการศึกษาในระบบโรงเรียนและนอกระบบโรงเรียน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในกลุ่มคนที่ชีวิต มีความพร้อมในหลาย ๆด้านแล้ว คนเหล่านี้จะศึกษาเฉพาะในเรื่องที่ตนอยากรู้และสนใจเท่านั้น อาทิ การศึกษาสารคดี นิยาย นิตยสาร และดนตรี

1.6 การศึกษาที่มีเป้าหมายเพื่อขัดเกลาจิตใจ และสร้างจิตสำนึกที่ถูกต้องของบุคคล อาทิ ปรัชญา ศิลธรรม หน้าที่พลเมือง และประวัติศาสตร์

2. การศึกษาในฐานะเป็น “ การลงทุน ” พิจารณาจากลักษณะต่อไปนี้

2.1 บุคคลเมื่อได้รับการศึกษาย่อมสามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและยกระดับ ฐานะทางสังคม ซึ่งนับเป็นผลตอบแทนที่ได้จากการลงทุนทางด้านการศึกษา

2.2 การศึกษานับเป็นกระบวนการผลิตทรัพยากรมนุษย์เป้าหมายสู่ระบบเศรษฐกิจใน ฐานะที่เป็นปัจจัยการผลิตที่สำคัญของทุกกิจกรรมในสังคม

2.3 ผลจากการที่ประชาชนมีระดับการศึกษาสูงขึ้นจะส่งผลให้มีผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ รายได้ประชาชาติและอัตราการเจริญทางเศรษฐกิจเพิ่มขึ้น

2.4 ทั้งภาครัฐและภาคเอกชนที่ลงทุนในการจัดการศึกษาต่างหวังผลตอบแทนในรูปแบบที่ต่างกัน อาทิ คุณภาพประชากร การลดปัญหาทางสังคม และเงินตรา เป็นต้น

2.5 การปกครอง การเมือง การสาธารณสุข และทางด้านการศิลปวัฒนธรรม

2.6 รายจ่ายในการศึกษานับเป็นรายจ่ายลงทุนเพื่อเพิ่มผลผลิตในอนาคต

อย่างไรก็ตามไม่ว่าจะพิจารณาการศึกษาในศาสตร์แขนงใด สิ่งที่สังคมคาดหวังต้องการจะเห็นและได้รับบริการ คือ การศึกษาที่มีคุณภาพ ซึ่งตัวชี้วัดที่ดีที่สุดที่สามารถสะท้อนสถานะความเป็นจริงของคุณภาพการศึกษาก็คือ ผลผลิต (Output) ของการศึกษานั้น ๆ แม้ว่าอาจจะเป็นเรื่องที่พิจารณาได้ยาก ก็ตาม ซึ่งไพพรรณ เกียรติโชติชัย (2546 : 222-223) วิเคราะห์เรื่องนี้ว่า การประเมินประสิทธิภาพเชิงคุณภาพของการศึกษานอกโรงเรียนเป็นเรื่องที่พิจารณายากเพราะการศึกษาเป็นการลงทุนที่สลับซับซ้อน เมื่อลงทุนก็ต้องหวังผลตอบแทน ผู้ที่ได้รับการศึกษาจะได้รับการพัฒนาให้เป็นผู้ผลิตที่ดี และเป็นเครื่องมือที่ใช้ในการพัฒนาประเทศ การจัดการศึกษาเป็นการลงทุนในระยะเวลานานกว่าจะเห็นผล ในช่วงเวลา 16 ปีของการให้การศึกษาเป็นเวลานานพอสมควร จึงจะผลิตบัณฑิตได้ 1 คนนั้นยากอย่างยิ่ง จึงควรพิจารณาประสิทธิภาพของการจัดการเชิงคุณภาพในแต่ละระดับการศึกษา บทวิเคราะห์ดังกล่าวนี้สอดคล้องกับแนวคิดของนักการศึกษา คือ เอกวิทย์ ณ ถลาง (2530 : 1) ให้ความเห็นว่า คุณภาพการศึกษาโดยทั่วไป จะวัดผลจากผลผลิตของการศึกษาว่าผลผลิตของเราไปทำอะไรที่ไหน ประสบผลสำเร็จหรือล้มเหลวประการใด เป็นเครื่องชี้บอกคุณภาพของสถานศึกษา การศึกษาไทยก็เช่นกัน ต้องดูผู้คนในบ้านเมืองทุกวันนี้ สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรดีชั่วประการใด ก็เป็นเครื่องวัดคุณภาพของการศึกษาของประเทศที่จำเป็นอย่างยิ่ง

ดาวนี่ (Downey, Lawrence ; อ้างในการติดตามผลผู้ร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน. 2548 : 36) ได้ให้แนวคิดเกี่ยวกับการประเมินประสิทธิภาพของการจัดการศึกษาในเชิงคุณภาพในโรงเรียนด้านพฤติกรรมการใช้หลักสูตรว่าผู้บริหารโรงเรียนจะต้องนำผลผลิตนักเรียนที่จบหลักสูตรแล้วมาเปรียบเทียบกับความมุ่งหมายของหลักสูตรว่า ได้ผลอย่างไร ในระบบการผลิตโดยทั่วไป ผลผลิต จะมี 2 ลักษณะ คือ ผลผลิตที่เป็นผลิตภัณฑ์หรือสินค้า (Product) และผลผลิตที่เป็นบริการ (Service) ดัชนีที่ชี้วัดคุณภาพ (Quality) ของผลผลิตดังกล่าว ในทางวิชาการ คำว่าบริการ หมายถึง กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่ผลิตออกมาในรูปของเวลา สถานที่ รูปแบบ หรือสิ่งประเทืองหรือเอื้ออำนวยทางจิตวิทยา จากคำนิยาม การศึกษา จัดเป็น บริการ อย่างหนึ่ง เมื่อพิจารณาประกอบกับแนวคิดในการประเมินคุณภาพของการศึกษาตามความเห็นของนักการศึกษา ที่กล่าวมาแล้วข้างต้น การประเมินคุณภาพของการศึกษา จึงควรพิจารณาที่ตัวผลผลิตของการศึกษา คือ ผู้สำเร็จการศึกษา หรือผ่านกระบวนการเรียนรู้ของกิจกรรมการศึกษานั้นๆ โดยใช้ตัวชี้วัดที่สำคัญ คือ ความสอดคล้องของจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษา กับประโยชน์ที่ได้รับจากกิจกรรม

การศึกษานั้น ๆ ของผู้เข้าร่วมและความพึงพอใจต่อความรู้ทักษะประสบการณ์การเรียนรู้ที่ผู้เข้าร่วมได้รับจากการเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานั้น ๆ

แนวคิดเกี่ยวกับการติดตามผลทางการศึกษา

การบริหารงานขององค์กรจะประสบผลสำเร็จมากน้อยเพียงไรขึ้นตอนที่สำคัญที่สุดคือการประเมินผลซึ่งดำเนินการเป็นระยะๆ ต่อเนื่องกัน ตั้งแต่ระยะเริ่มโครงการ ระหว่างดำเนินโครงการ และระยะสิ้นสุดโครงการเพื่อให้ได้ผลโครงการที่สมบูรณ์ยิ่งขึ้น การประเมินในช่วงระยะเวลาต่างๆ เพื่อพิจารณาว่า การดำเนินงานนั้นมีประสิทธิภาพและประสิทธิผลหรือไม่ และถ้าต้องการทราบผลสำเร็จว่าเป็นไปตามที่คาดหวังไว้หรือไม่อย่างไรสอดคล้องกับคำอธิบายของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2547 : 220) เกี่ยวกับการติดตามผลการฝึกอบรมว่า การติดตามผลของการฝึกอบรมเป็นกระบวนการที่กระทำภายหลังที่โครงการฝึกอบรมสิ้นสุดไปแล้วโดยมีเป้าหมายเพื่อพัฒนาปรับปรุงแก้ไขหลักสูตรและการดำเนินการฝึกอบรมให้มีประสิทธิผลและประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นในอนาคต ระยะเวลาการติดตามผลการฝึกอบรม ควรกระทำหลังโครงการได้จบลงแล้ว สิ่งที่ติดตามอาจเป็นการนำความรู้และทักษะจากการฝึกอบรมไปใช้ประโยชน์ในการปฏิบัติงาน การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมกรรมการปฏิบัติงาน ผลกระทบ ต่อเพื่อนร่วมงานหรือผู้เกี่ยวข้อง/หน่วยงาน/องค์กร/ ตลอดจนผลข้างเคียงหรือผลพลอยได้อันเป็นผลเพิ่มเติมนอกเหนือจากวัตถุประสงค์ของโครงการ

นักวิชาการด้านการประเมินหลายท่านได้ให้แนวคิดและความหมายเกี่ยวกับการติดตามผลที่นำมาเป็นแนวทางสำหรับการติดตามผล ดังนี้

ครอนบาค (Cronbach,L.J.,1963 อ้างถึงใน การติดตามผลผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ การศึกษานอกโรงเรียน.2548 : 39) กล่าวว่า การติดตามผล (Follow-up Studies) เป็นการติดตามผลการทำงานหรือภาวะการณ์เลือกศึกษาต่อในสาขาต่าง ๆ รวมทั้งการให้บุคคลที่เรียนในระดับชั้นพื้นฐานที่ผ่านมาแล้วได้ประเมินถึงข้อดีข้อจำกัดต่าง ๆ ว่าควรมีการปรับปรุงเพิ่มเติมอย่างไร เพื่อช่วยในการพัฒนาหรือปรับปรุงรายวิชาเหล่านั้นต่อไป

อาชัญญา รัตนอุบล (2540 : 92) กล่าวถึงการประเมินโครงการการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกโรงเรียน ภายหลังการฝึกอบรมได้เสร็จสิ้นไประยะเวลาหนึ่ง ว่าในขั้นตอนนี้จะเป็นการติดตามผู้เข้ารับการฝึกอบรม เพื่อดูว่าการฝึกอบรมนั้น มีผลต่อผู้เข้ารับการอบรมมากน้อยเพียงใด มีการพัฒนาความรู้ ทักษะ และทัศนคติไปใช้ในการปฏิบัติงานมากน้อยเพียงใด วิธีการที่สามารถนำมาใช้ในขั้นตอนนี้ ได้แก่ การส่งแบบสอบถามเรื่องการนำความรู้ที่ได้รับจากการฝึกอบรมไปใช้ การสอบถามจากผู้บังคับบัญชาและเพื่อนร่วมงาน ตลอดจนการไปเยี่ยมเยียนที่ทำงานของผู้เข้ารับการฝึกอบรม เป็นต้น

สรุปได้ว่า การติดตามผล เป็นการประเมินผลหลักสูตรหรือโครงการเมื่อสิ้นสุดโครงการไปแล้วระยะเวลาหนึ่ง เพื่อทราบผลลัพธ์ที่แท้จริง หรือติดตามผลการนำความรู้ทักษะและประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับจากการร่วมโครงการหรือกิจกรรมไปใช้ประโยชน์ว่าเป็นไปตามวัตถุประสงค์ และ

ผลที่คาดว่าจะเกิดขึ้นกับกลุ่มเป้าหมายที่กำหนดไว้หรือไม่อย่างไร รวมทั้งผลพลอยได้และผลกระทบที่นำไปใช้ ในการพัฒนาปรับปรุงแก้ไขการดำเนินงานในครั้งต่อไปให้เกิดประสิทธิผลสูงสุด

ทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่

ทฤษฎีการเรียนรู้ที่นำมาประยุกต์ใช้ให้เหมาะสมสำหรับผู้รับบริการการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนใหญ่นิยมนำมาใช้ ได้แก่ทฤษฎีการเรียนรู้ของสัวล์มน์ วัฒนวงศ์ (2544: 99)กล่าวถึงนักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มมนุษยนิยม ได้แก่มาสโลว์ และคาร์ล โรเจอร์ นักจิตวิทยาที่สำคัญของกลุ่มนี้มีความเชื่อว่าการให้ความสำคัญกับผู้เรียนโดยเน้นถึงศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ทั้งนี้มีความคิดที่ก้าวไกลออกไปว่า การเรียนรู้นั้นมีความสำคัญเกี่ยวพันกับตัวผู้เรียนเองอย่างมากคือ ผู้เรียนจะต้องมีความรู้สึกพึงพอใจและความเจริญงอกงามในสิ่งที่เรียนรู้ และลักษณะทางสติปัญญาที่ทำให้เกิดการเรียนรู้ได้ ซึ่งการเรียนรู้อยู่ในลักษณะที่เรียกว่า บุคคลจะต้องเริ่มต้นในการเรียนรู้ด้วยตนเอง (Self-initiated) ถึงแม้ว่าบรรดาสิ่งเร้าทั้งหลายจะมาจากภายนอกก็ตาม แต่ว่าคิดค้นเพื่อความเข้าใจจะต้องเกิดจากตัวผู้เรียนเองเป็นสำคัญ รวมทั้งควรจะต้องรู้ตัวเองว่า ได้บรรลุถึงความสามารถที่ตนเองต้องการ ตามแนวคิดของมาสโลว์หรือไม่ โดยสรุปแล้วหลักการที่สำคัญของกลุ่มมนุษยนิยมก็คือในการเรียนรู้นั้นผู้เรียนย่อมได้รับประสบการณ์ต่างๆ ที่ต้องการด้วยตัวของเขาเอง และเขาจะสามารถตัดสินใจได้ด้วยตนเอง

1. ทฤษฎีแรงจูงใจมนุษย์ (Theory of Human Motivation) มาสโลว์ (สัวล์มน์ วัฒนวงศ์. 2547:173-174; อ้างอิงจาก Maslow.1943) ได้เสนอทฤษฎีแรงจูงใจของมนุษย์ในลักษณะของลำดับขั้นความต้องการ โดยแยกเป็นลำดับขั้นที่สำคัญ 5 ขั้นตอนด้วยกัน

ขั้นที่1.ความต้องการทางด้านร่างกายหรือทางสรีรวิทยา (Bodily Needs or Physiological Needs) เป็นความต้องการที่มาสโลว์และนักจิตวิทยา เห็นว่าเป็นความต้องการระดับแรกสุด ได้แก่ อาหาร น้ำ เพื่อบรรเทาความหิว ความต้องการทางเพศ การพักผ่อนนอนหลับ การได้พักผ่อนหย่อนใจ

ขั้นที่ 2. ความต้องการได้รับความปลอดภัย(Safety Needs) จะเกิดขึ้นเมื่อความต้องการขั้นที่ 1 ได้รับการตอบสนองแล้ว มนุษย์ก็จะแสวงหาความมั่นคง การป้องกันภัยอันตรายต่างๆ ถ้าหากไม่ได้รับการตอบสนอง คนเราอาจหาทางหลบหนีไปจากสภาพนั้น ๆ ก็ได้

ขั้นที่ 3. ต้องการความรักและการเข้าเป็นสมาชิกในกลุ่ม (Love and Belonging Needs) เพราะว่าต้องการได้รับความอบอุ่น การยอมรับจากสมาชิกหรือเพื่อน ๆ ในกลุ่มต้องการทราบว่าตนเองมีฐานะอย่างไรในกลุ่มนั้น

ขั้นที่ 4. ต้องการได้รับการยกย่อง ในด้านความมีชื่อเสียงและเกียรติยศ (Self-esteem Needs) ซึ่งหมายถึงลักษณะที่เกี่ยวกับการได้รับความเคารพ ความเชื่อมั่นอื่น ๆ ทำให้เกิดความรู้สึกอิสระ เสรีภาพ และความมีชื่อเสียงในด้านต่าง ๆ

ขั้นที่ 5. ต้องการได้กระทำตนตามความสามารถที่เป็นจริง (Self-actualization) เป็นขั้นสุดท้ายของความ ต้องการ และเป็นความต้องการสูงสุดของบุคคลเพื่อแสดงถึงสิ่งที่มี ความสามารถ มีศักยภาพ ที่จะกระทำได้

เกี่ยวกับทฤษฎีแรงจูงใจของมาสโลว์ มีข้อสังเกตอยู่ 2 ประการคือ ประการที่หนึ่ง แต่ละ ขั้นตอนของความ ต้องการจะต่อเนื่องกันไปตลอดชีวิตของบุคคลคือจะมีอยู่ตลอดไป สำหรับประการ ที่สองก็คือ บุคคลจะต้องได้รับการตอบสนองในขั้นต้นหรือขั้นต่ำกว่าเสียก่อน เขาจึงจะเกิดความ ต้องการในขั้นที่สูงขึ้นไป และบุคคลที่ไม่อาจเกิดความต้องการจนครบทั้ง 5 ขั้น แนวความคิด เกี่ยวกับความต้องการของมาสโลว์ ถือว่าบุคคลจะมีพัฒนาการเรื่อยๆไป ตามความต้องการอย่าง เป็นลำดับขั้น ถ้าหากไม่สามารถปฏิบัติได้ก็จะเกิดความคับข้องใจในตัวบุคคลนั้น ซึ่งย่อมจะส่ง ผลลัพธ์ต่อการเรียนรู้ด้วย ดังนั้นการที่เราทราบถึงความต้องการเช่นนี้ จึงนับว่าเป็นประโยชน์ในการ จัดโครงการต่าง ๆ เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ของนักศึกษาผู้ใหญ่

2. ทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ (Modern Adult Learning Theory) โนลส์ (สว็ทน์ วัฒนวงศ์.2547: 247-249 ;อ้างอิงจากKnowles.1978: 31)ได้ศึกษาวิจัยและสรุปสาระสำคัญ ดังนี้

1. ความต้องการและความสนใจ (Needs and Interests) ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากตรงกับความต้องการ และความสนใจในประสบการณ์ที่ผ่านมาเขาจะเกิดความ พึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้้อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรม ทั้งหลายเพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้นั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ด้วย

2. สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่ (Life Situations) การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะ ได้ผลดี ถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่เป็นศูนย์กลาง ในการเรียนการสอน(Life-centered) ดังนั้น การจัด หน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ควรจะยึดถือสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้อง กับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชาทั้งหลาย

3. การวิเคราะห์ประสบการณ์ (Analysis of Experience) เนื่องจากประสบการณ์เป็น แหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการหลักสำหรับผู้ใหญ่ก็คือ การวิเคราะห์ ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการ เรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป

4. ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง (Self-Directing) ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของ ผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้สึกที่ต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่ ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้ แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่า เขาล้อล่ตามหรือไม่เพียงเท่านั้น

5. ความแตกต่างระหว่างบุคคล (Individual Difference) ความแตกต่างระหว่างบุคคลจะ มีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละคน เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้อง เตรียมในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เวลาที่ใช้ทำการสอน สถานที่

สอน และประการสำคัญ คือสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ย่อมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน

การจัดการศึกษานอกระบบในโรงงานหรือสถานประกอบการนั้น แรงงานส่วนใหญ่จะเป็นผู้ใหญ่การพัฒนาผู้ใหญ่จึงควรศึกษาทฤษฎีการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ (Andragogy) โดยเริ่มจากลักษณะสำคัญของผู้ใหญ่เป็นอันดับแรก

สุนทร สุนันท์ชัย (2533) ได้เสนอวิธีการสอนผู้ใหญ่ตามหลักการศึกษาผู้ใหญ่ไว้ดังนี้ หลักวิชาการศึกษาผู้ใหญ่นี้ โนลส์ (Malcolm s. Knowles) ได้นำแนวคิดด้านมนุษยนิยม มารวม เข้ากับ “วิธีการระบบ” (System Approach) เพื่อใช้เป็นแนวทางสำหรับการเรียนการสอนผู้ใหญ่

(Knowles, 1970. pp. 61-64) เชื่อว่า การนำตัวผู้เรียนเข้าไปเกี่ยวข้องกับกระบวนการเรียน การสอนนั้นเป็นกุญแจสำคัญที่จะนำไปสู่ความสำเร็จในการจัดการศึกษา ดังนั้น โนลส์ จึงส่งเสริมให้ ผู้เรียนได้ประเมินความต้องการของตนเอง ตั้งเป้าหมายของตนเอง ร่วมรับผิดชอบในการออกแบบ และดำเนินกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนประเมินผลการเรียนรู้ด้วยตนเอง

โนลส์ ได้เสนอแนะขั้นตอนการวางแผนดำเนินกิจกรรมการเรียนการสอนผู้ใหญ่ไว้ 7 ขั้นตอน คือ

1. สร้างบรรยากาศในการเรียนรู้
2. จัดโครงสร้างเพื่อการวางแผนร่วมกัน
3. วิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้
4. วางแนว (จุดประสงค์) ในการเรียนรู้
5. ออกแบบประสบการณ์ในการเรียนรู้
6. ดำเนินการให้เกิดประสบการณ์ในการเรียนรู้
7. ประเมินผลและวิเคราะห์ความต้องการในการเรียนรู้ใหม่

อาชัญญา รัตนอุบล. (2540) ได้สรุปลักษณะที่สำคัญของผู้ใหญ่ไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเป็นผู้ที่มีการรับรู้ต่อตนเองในลักษณะที่เปลี่ยนแปลงจากการที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นไปสู่ผู้ที่สามารถชี้นำตนเองได้ และพึ่งพาตนเองได้
 2. ผู้ใหญ่จะสะสมประสบการณ์ต่างๆ ไว้มากมายจนกระทั่งสามารถนำเอาประสบการณ์มาใช้เป็นทรัพยากรแห่งความรู้ที่มีคุณค่า
 3. ผู้ใหญ่มีความพร้อมที่จะเรียนโดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาตนเองเป็นสำคัญ
 4. ผู้ใหญ่ต้องการนำความรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ได้ทันทั่วๆไปที่ต่อการแก้ปัญหาที่เกิดขึ้น
- ในชีวิตจริงผู้ใหญ่จะเปลี่ยนแปลงแนวทางการเรียนรู้จากที่เน้นเนื้อหาวิชาเป็นศูนย์กลางไปสู่การลงมือปฏิบัติเป็นศูนย์กลาง

5. ผู้ใหญ่มีศักยภาพและความสามารถที่จะเรียนรู้ ซึ่งถึงแม้ว่าผู้ใหญ่ส่วนใหญ่แล้วจะห่างเหินจากระบบการศึกษามาเป็นเวลานาน จึงทำให้ประเมินความต้องการความสามารถในการเรียนรู้ของตนเองต่ำกว่าที่เป็นจริง รวมทั้งส่วนใหญ่แล้วจะขาดความเชื่อมั่นในตนเองด้วย

6. ผู้ใหญ่มักมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพ เช่น การเสื่อมถอยของสายตาการตอบสนองช้าลง ซึ่งอาจจะมีผลต่อการเรียนรู้บ้าง

7. ผู้ใหญ่จะตอบสนองต่อแรงจูงใจภายนอกน้อยกว่าแรงจูงใจภายในตนเอง เช่น ผู้ใหญ่จะไม่

สนใจการได้รับคะแนนหรือเกรด ผู้ใหญ่จะมองการเรียนรู้ในลักษณะของกระบวนการภายในซึ่งควบคุมโดยตัวผู้ใหญ่เอง ด้วยเหตุนี้การเรียนรู้จึงเป็นกระบวนการที่ความต้องการและเป้าหมายของผู้ใหญ่ได้รับการตอบสนองตามประสงค์

วิจิตร อวาทกุล (สุพรรณพรณ นาคนานเอี่ยม. 2549: 21) ได้กล่าวถึงการเรียนรู้ของผู้ใหญ่หรือผู้ทำงานแล้วย่อมแตกต่างกับการเรียนของนักเรียนทั่วไปการสอนการอบรมผู้ใหญ่โอกาสที่ผู้ใหญ่จะเรียนรู้ได้ดี พร้อมทั้งสิ่งที่จะเป็นอุปสรรคต่อการเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ไว้ดังนี้

1. ผู้ใหญ่จะเรียนได้ดีเมื่อมีความปรารถนาอย่างแรงกล้าที่จะเรียน (strong desire to learn)

2. ผู้ใหญ่จะเรียนเมื่อเผชิญปัญหาที่ตนแก้ไม่ได้ สิ่งที่เรียนเป็นประโยชน์ มีสาระนำไปใช้ปฏิบัติในชีวิตจริงได้ผล จะเลือกสนใจเฉพาะในสิ่งที่เรียนเป็นประโยชน์แก่ตน

3. การเรียนรู้ของผู้ใหญ่ ต้องการการเรียนที่มีลักษณะให้ลงมือปฏิบัติจะดีกว่านั่งฟังบรรยายนาน ๆ หรือท่องจำ

4. ผู้ใหญ่จะเรียนได้มากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับประสบการณ์เดิม ชอบการสอนช้า ๆ ไม่ชอบเร็ว ไม่ชอบการจำ การสอนสิ่งใดที่สนใจจะจดจำ สิ่งที่ไม่สนใจจะไม่จดจำ

5. ประสบการณ์พื้นฐาน สติปัญญา ปัญหาด้านสุขภาพ อุปนิสัย มีผลต่อการเรียนรู้ช้าหรือเร็วของผู้ใหญ่

6. บรรยากาศของการเรียน การอบรมต้องมีลักษณะเป็นกันเอง อย่าให้เป็นทางการหรือมีลักษณะบังคับ ชมเชยมาก มีระเบียบเกินความจำเป็น ผู้ใหญ่จะไม่ชอบการอบรมจะไม่ได้ผล

7. การสอนผู้ใหญ่ควรใช้วิธีการหลาย ๆ วิธีและใช้วิธีการที่เขาชอบเพียงสองสามวิธีก็พอ การใช้วิธีการมากเกินไป หรือวิธีที่ไม่ชอบ ไม่เหมาะสม อาจไม่ได้ผล

8. ผู้ใหญ่ต้องการเรียนโดยการแนะนำ แนะนำ จูงใจ ชมเชยให้กำลังใจ ไม่ชอบระเบียบ ไม่ชอบการสอนเพราะกลัวเสียหน้า การประเมินผลควรทำอย่างลับ ใช้วิธีสังเกต จัดอันดับอย่างลับ ๆ เฉพาะผู้สอนไม่เปิดเผย

9. การสอนผู้ใหญ่ต้องอดทน ใจเย็น ผู้ใหญ่ไม่ชอบให้ใครไม่เคารพนับถือ ไม่ชอบให้ใครดูถูกเหยียดหยาม ก้าวร้าว แต่ขณะเดียวกัน ผู้ใหญ่บางคนมักก้าวร้าว แสดงกิริยา มารยาทไม่ให้เกียรติและเคารพนับถือผู้อื่น

10. พยายามกระตุ้น ให้กำลังใจ โดยการให้คำชมเชย อย่าตำหนิเลย จะได้ผลและเป็นที่กำลังใจแก่ผู้ใหญ่

ดังนั้นผู้ใหญ่เป็นผู้ที่รับรู้ตนเองสั่งสมประสบการณ์ไว้มากมายมีศักยภาพและความสามารถสูง ถ้ามีความพร้อมในเรื่องเรียนจะเรียนรู้ได้ดีเพื่อนำไปพัฒนาตนเอง แต่การเรียนรู้ต้องตอบสนองความต้องการของตนเอง ไม่ได้หวังคะแนนหรือเกรด แต่จะเรียนเมื่อพบปัญหา และคาดหวังไว้กับการเรียนว่าจะแก้ปัญหานั้น ๆ ได้ ดังนั้นในการสอนผู้ใหญ่จึงควรอดทน ใจเย็น ให้กำลังใจ อย่าตำหนิ เพราะผู้ใหญ่จะรับไม่ได้กับการถูกตำหนิ ชอบการยกย่องให้เกียรติ จึงจะประสบความสำเร็จ

ทฤษฎีเกี่ยวกับการพัฒนาคุณภาพชีวิต

คุณภาพชีวิต เป็นคำที่มีความหมายกว้างไม่มีขอบเขต ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับ การรับรู้และความรู้ตลอดจนประสบการณ์ของบุคคลแต่ละคนเช่น วอลล์ (Wallace.1974:6) ได้กล่าวว่าคุณภาพชีวิตหมายถึงองค์ประกอบต่างๆ ที่ให้ความพึงพอใจแก่บุคคลทั้งทางร่างกาย และจิตใจ ในช่วงระยะเวลาหนึ่ง สอดคล้องกับ เบเนต (Bennett.1975: 688-689) ที่ได้อธิบายว่า คุณภาพชีวิตของบุคคลประกอบด้วยองค์ประกอบ 2 ส่วน ส่วนที่ 1 คือการที่บุคคลที่มีได้มีสิ่งจำเป็นแก่ความต้องการของชีวิต เช่นอาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า สุขภาพ แข็งแรง ไม่เจ็บป่วยบ่อยครั้ง และมีความมั่นคงในชีวิต ส่วนที่ 2 คือการที่บุคคลมีค่านิยมที่เหมาะสมกับสังคม วัฒนธรรม การเมือง และสิ่งแวดล้อมทางเศรษฐกิจ บุคคลแต่ละคนจะต้องใช้องค์ประกอบทั้ง 2 ส่วนนี้ เป็นรากฐานในการตัดสินใจที่มีความสำคัญของชีวิต โดยมีความสมดุลระหว่างความปรารถนา และความเป็นไปได้ที่จะบรรลุถึงความปรารถนา ซึ่งเป็นจุดมุ่งหมายของชีวิต รวมทั้งมีความราบรื่นในครอบครัว ส่วนชาร์มา (Charmr.1975: 19-31) ได้อธิบายคุณภาพชีวิตเป็นความคิดรวบยอดที่มีความสลับซับซ้อน ที่เป็นทั้งความพึงพอใจ ที่เกิดจากการได้รับการตอบสนองความต้องการทางด้านจิตใจและด้านสังคมในระดับจุลภาค สำหรับองค์ประกอบยูเนสโก (UNESCO. 1978: 89) ได้สรุปแนวคิดเกี่ยวกับคุณภาพชีวิตไว้ว่า คุณภาพชีวิตเป็นความรู้สึกของการอยู่อย่างพอใจ คือมีความสุขความพอใจต่อองค์ประกอบต่างๆของชีวิตที่สำคัญมากที่สุดของบุคคล และพัตนิน กิติพราภรณ์ (2531: 2) ได้ให้คำจำกัดความของคุณภาพชีวิตว่า เป็นชีวิตที่มีความสุขซึ่งความสุขนี้เกิดจาก 1) ความสุขทางกาย หมายถึงการมีความเป็นอยู่ที่ดี มีสาธารณูปโภค และมีสภาพแวดล้อมที่ดี 2) ความสุขทางใจ หมายถึงการได้มา จากการรู้จักความพอดี ความพึงพอใจในสภาพที่เป็นอยู่ การมีทัศนคติที่ดีต่อตนเองและผู้อื่น มีความรักความอบอุ่น ผูกพันในครอบครัว และเพื่อนมนุษย์ มีความอดทนเสียสละ และทำประโยชน์ให้กับสังคม

องค์ประกอบของคุณภาพชีวิต

ชาร์มา (วิซุตา นาคเถื่อน. 2549: 18 อ้างอิงจาก Sharma.1975: 11) ได้จำแนกองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตออกเป็น 2 องค์ประกอบคือ องค์ประกอบทางกายภาพ และ โดยพิจารณาทั้งปริมาณและคุณภาพของปัจจัยด้านอาหาร น้ำ ที่อยู่อาศัย เครื่องอุปโภคบริโภค อื่น ๆ และองค์ประกอบด้านสังคมและวัฒนธรรม ประกอบด้วยปัจจัยทางด้านการศึกษารายได้ เพื่อนบ้าน การมีงานทำ การบริการด้านการแพทย์ และการสาธารณสุข และการมีสภาพสิ่งแวดล้อมในการทำงานที่ เดย์ (Day.1978: 37-38) ได้เสนอว่าองค์ประกอบของคุณภาพชีวิตของมนุษย์แต่ละคนประกอบด้วย 13 มิติย่อย คือ 1.ครอบครัว 2.การงานอาชีพ 3.ชีวิตสังคม 4.การพักผ่อนหย่อนใจ 5.สุขภาพอนามัย 6.การสาธารณสุข 7.การบริโภคสินค้าและบริการ 8.การครอบครองทรัพย์สิน 9.ทัศนภาพเกี่ยวกับตนเอง 10.ความเชื่อและศาสนา 11.ความรู้สึเกี่ยวกับท้องถิ่นของตนเอง 12.ความรู้สึเกี่ยวกับรัฐบาลของตนเอง 13.กล่าวว่าคุณภาพชีวิตมีทั้งส่วนที่เป็นวัตถุวิสัย และส่วนที่เป็นจิตวิสัย นักวิชาการทั่วไปจึงจำแนกคุณภาพชีวิต เป็น 3 ส่วน คือส่วนที่วัตถุวิสัย (Relatively Objective Measures) เช่น รายได้ อายุ วัย การเจ็บป่วย และการมีเวลาพักผ่อนที่เป็นจิตวิสัยส่วนบุคคล เช่น ความพอใจในงานสถานภาพทางสังคมของตนตามที่ตนเองรับรู้ และส่วนที่เป็นจิตวิสัยทั่วไป เช่น ความสุข ความวิตกกังวล จำนวนครั้งของการคิดฆ่าตัวตาย และความผันเกี่ยวกับอนาคตที่ดี เป็นต้น พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต (วิซุตา นาคเถื่อน. 2549: 10; อ้างอิงจาก พระเทพเวที.2531) ได้อธิบายถึงความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นคุณสมบัติของชีวิตเป็นอยู่ดี หมายถึงองค์ประกอบและลักษณะต่าง ๆ ที่แสดงถึงสภาพของชีวิตที่ดำรงอยู่ด้วยดีเป็นส่วนรวมที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน กับสังคมและธรรมชาติแวดล้อม คือ ทั้งสามารถรับเอาประโยชน์จากสังคมและธรรมชาติแวดล้อมและเอื้อประโยชน์แก่สังคมและธรรมชาติแวดล้อมนั้น พร้อมและสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามสู่ความสันติสุข และอิสรภาพที่สมบูรณ์ คุณภาพชีวิตที่ดีประกอบด้วย 1) มีสุขภาพที่ดีมีพลานามัย 2) พึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ เช่น มีอาชีพประกอบโดยประหยัด และสุจริต มีเงินพอใช้ และใช้เงินเป็น เป็นผู้ผลิตและบริโภคเป็น 3) มีอาหารที่มีคุณภาพ มีกินและกินเป็น 4) มีที่อยู่อาศัยและที่ทำงานที่เหมาะสม ไม่แออัด สะอาด สะดวกสบายต่อการดำเนินชีวิตการทำงานและการเดินทาง 5) มีความปลอดภัยทั้งใจ กาย ปราศจากโจรผู้ร้ายและอบายมุข 6) มีธรรมชาติแวดล้อมที่เกื้อกูล รื่นรมย์ สวยงาม น้ำ อากาศบริสุทธิ์ไร้มลพิษ 7) มีความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เป็นสุข 8) มีสังคมที่มีสวัสดิการและบริการดีอำนวยความสะดวกความเสมอภาค และไม่ตรีสเกราะห้ 9) มีสังคมที่อำนวยความสะดวกในการทำงานที่ตนถนัด โอกาสในการเรียนรู้ การเข้าถึงวิทยาการต่างๆโอกาสในการมีส่วนร่วมในสังคม10) มีสังคมที่มีระเบียบวินัย มีขนบธรรมเนียมประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายที่เป็นธรรม เอื้อต่อการพัฒนาชีวิตและสังคม

องค์ประกอบที่จะทำให้คนมีคุณภาพชีวิตที่ดี ต้องอาศัยปัจจัยพื้นฐาน ได้แก่ ความสมบูรณ์ด้านร่างกายและจิตใจ สติปัญญา อารมณ์ สังคม และสิ่งแวดล้อม และยังต้องประกอบด้วยปัจจัย 4 คือ อาหาร ที่อยู่อาศัย เสื้อผ้า ยารักษาโรค และสิ่งที่อำนวยความสะดวกที่เพียงพอ

ดังนั้นคุณภาพชีวิตที่ดี เป็นความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ ที่ปรารถนาจะมีความรู้ความสามารถ นำไปยกระดับคุณภาพชีวิตของตนเองและครอบครัวให้ดีขึ้น สามารถถ่ายทอดความรู้ให้กับผู้อื่นเพื่อช่วยเหลือชุมชน เป็นสมาชิกที่ดีของสังคม มีคุณธรรม จริยธรรม เห็นความสำคัญของการภูมิปัญญาไทย รวมถึงศิลปวัฒนธรรมที่สั่งสมต่อๆ กันมาเป็นเวลานาน และมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหาของประเทศ เพื่อสืบสานความเป็นไทยไว้ตลอดไป

ทฤษฎีเกี่ยวกับการเลือกอาชีพ

การเลือกอาชีพเพื่อพัฒนาด้านอาชีพ

พลาโต (วิชิตา นาคเถื่อน.2549 : 20 ; อ้างอิงจาก Plato.1956) ความแตกต่างระหว่างบุคคลในการเลือกของแต่ละบุคคลเพื่อประกอบอาชีพต่าง ๆ เริ่มจากการที่แต่ละบุคคลได้รับการเรียนชั้นพื้นฐานมาก่อน เพื่อที่จะแสดงให้เห็นว่าบุคคลนั้นมีสติปัญญาที่ดี ในการที่จะได้รับเลือกให้เรียนชั้นสูงต่อไป

ในปัจจุบันการเลือกอาชีพเป็นเรื่องยากที่สุดสำหรับหนุ่มสาวองค์ประกอบที่ทำให้การเลือกอาชีพลำบากมากขึ้นสำหรับคนหนุ่มสาว คือ

1. จำนวนงานที่เพิ่มมากขึ้นดีกว่าที่เคยเลือกไว้
2. ทักษะของงานแต่ละอย่างเปลี่ยนไปอย่างรวดเร็ว เพราะเหตุของเครื่องมือและเทคโนโลยีที่ทันสมัย

3. ไม่มีการยืดหยุ่นตารางเวลาทำงาน
4. เป็นไปไม่ได้ที่จะเปลี่ยนงาน เพราะเตรียมตัวสำหรับอาชีพนั้นมานาน
5. การแยกอาชีพออกเป็นเพศชายและเพศหญิง
6. ต้องการงานที่เป็นตัวของตัวเอง
7. งานที่ทำไม่มีสวัสดิการ
8. ขาดประสบการณ์และความสามารถในการทำงาน
9. การศึกษาต่ำกว่างานที่มีอยู่

สรุปได้ว่าการเลือกอาชีพของแต่ละบุคคลมีความสำคัญเนื่องจากอาชีพที่มีความหลากหลาย การพัฒนาเครื่องมือเครื่องใช้ที่มีความทันสมัย การนำเทคโนโลยีใหม่เข้ามาใช้มากขึ้น มีการแบ่งงานตามเพศ การขาดประสบการณ์และความสามารถของแรงงาน ล้วนมีอิทธิพลต่อการเลือกอาชีพและการเตรียมตัวเพื่ออาชีพ ซึ่งมีผลทำให้คนหนุ่มสาวในยุคนี้ต้องการเพิ่มพูนความรู้ ต้องการเสริมสร้างประสบการณ์ ความรู้ความสามารถและบุคลิกภาพ เพื่อที่จะนำสิ่งเหล่านี้ไปใช้ในหน้าที่การงาน สร้างความมั่นคงและความก้าวหน้าให้กับตนเอง

บทบาทและหน้าที่ของงานมีส่วนในการตัดสินใจเลือกอาชีพของบุคคลนั้น ประกอบด้วย

1. คุณลักษณะที่สำคัญของงาน

1.1 สมองความมั่นคงทางเศรษฐกิจ

1.2 การเสริมสร้างการรู้จักตนเอง

1.3 การสมองความรู้สึกที่มีคุณค่ามีเกียรติมีศักดิ์ศรี ผลงานของบุคคลเป็นเครื่องยืนยันความสามารถของบุคคลในการควบคุมตนเองและสิ่งแวดล้อม นอกจากนี้รวมถึงผลงานที่ทรงคุณค่าเป็นประโยชน์ต่อสังคม ทำให้รู้สึกว่ามีคุณค่า มีคุณประโยชน์ และเป็นที่ยอมรับนับถือยกย่อง

1.4 การสมองความต้องการทางสังคม อาชีพของบุคคลที่มีบทบาทที่สำคัญยิ่งในการกำหนดฐานะทางเศรษฐกิจ และสังคมของบุคคลทั่วไป สถานะทางสังคมของบุคคลขึ้นอยู่กับ อาชีพของหัวหน้าครอบครัวเป็นสำคัญ

อิทธิพลของอาชีพต่อการดำรงชีวิต

อาชีพที่บุคคลเลือกเป็นตัวกำหนดการดำเนินชีวิตของบุคคลและสังคม 3ประการได้แก่

1. ความมั่นคงในงาน อาชีพที่บุคคลเลือกจะเป็นตัวกำหนดได้พอสมควรว่าบุคคลจะมีแนวโน้มที่จะตงงานและว่างงานได้ง่าย หรือโอกาสว่างงานมีน้อย อาชีพบางอาชีพเป็นที่ต้องการเป็นความจำเป็นในสังคมชุมชน ผู้ที่ยึดอาชีพเหล่านี้ ย่อมมีโอกาสก้าวหน้าอย่างมั่นคงได้มาก และมีโอกาสว่างงานหรือตงงานได้น้อย ฉะนั้น อาชีพที่บุคคลเลือกจึงมีผลต่อสภาวะการครองชีพ ฐานะ และความมั่นคงในชีวิตของบุคคล ซึ่งมีผลกระทบต่อการดำรงชีวิตทุกด้าน ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวด้านอารมณ์ ส่วนตัว และสังคม ไม่ว่าจะเป็นการปรับตัวในชีวิตสมรสและชีวิตครอบครัว

2. ความสำเร็จหรือความล้มเหลวในงาน ที่สำคัญคือความสามารถในการทำงานที่ได้รับมอบหมายอย่างมีประสิทธิภาพ ฉะนั้นองค์ประกอบที่สำคัญของความสำเร็จในงานก็คือ การเลือกอาชีพที่ใช้ความสามารถและความถนัดของบุคคลให้มากที่สุด และใช้ข้อบกพร่องของคนให้น้อยที่สุด

3. ความพึงพอใจในงาน อาชีพที่บุคคลเลือกขึ้นอยู่กับขอบเขตของงานว่า จะสนองความต้องการของบุคคลได้ในขณะนี้ หรือมีแนวโน้มที่จะสนองความต้องการในอนาคตซึ่งขึ้นอยู่กับสัดส่วนระหว่างสิ่งที่ได้รับและความต้องการที่จะได้รับจากอาชีพนั้น สิ่งเหล่านี้อาจทำให้พบกับความพึงพอใจ ความสนุกสนานหรือความเบื่อหน่ายท้อแท้ในงาน ฉะนั้นการตัดสินใจเลือกอาชีพได้อย่างชาญฉลาด ย่อมหมายถึง การเลือกอาชีพที่ทำให้บุคคลพบความพึงพอใจในการดำเนินชีวิต เป็นส่วนใหญ่ และงานจะช่วยให้บุคคลมีความสุข มีความพึงพอใจในชีวิตได้นั้น มิใช่งานเพียงแต่สอดคล้องกับความสนใจ และบุคลิกภาพเฉพาะตัวที่แตกต่างกันด้วย บางคนอาจมีความต้องการระดับสูงในด้านเศรษฐกิจ บางคนด้านเกียรติยศชื่อเสียง บางคนในด้านความเป็นอิสระ เป็นตัวของตัวเอง และบางคนชอบทำงานเพียงลำพัง

สรุปได้ว่า งานช่วยให้บุคคล มีคุณค่า ความมีเกียรติ มีศักดิ์ศรี มีความมั่นคงทางเศรษฐกิจ ส่งผลให้บุคคลนั้นมั่นคงในอาชีพ มีรายได้เพิ่มพูน และมองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ มี

ความพึงพอใจ และมีความสำเร็จในการประกอบอาชีพ ครอบครัวมั่นคง ส่งผลให้เศรษฐกิจ สังคม และประเทศชาติดีขึ้น

การจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

กิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี เป็นสถานศึกษาที่กระทรวงศึกษาธิการประกาศ จัดตั้งตามระเบียบกระทรวงศึกษาธิการ ว่าด้วยการจัดการศึกษาในสถานศึกษา สังกัดกรมการศึกษานอกโรงเรียน มีหน้าที่และความรับผิดชอบในการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียน ซึ่งแบ่งออกเป็น 4 ประเภทใหญ่ๆ ดังนี้

1. การศึกษาขั้นพื้นฐานเป็นกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่พัฒนามาจากการศึกษา ผู้ใหญ่สายสามัญ เพื่อให้ประชาชนที่อยู่นอกระบบโรงเรียน หรือไม่มีโอกาสได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐานตามระบบโรงเรียน ได้รับการศึกษาภาคบังคับ

2. การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ เป็นกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนที่พัฒนามาจากการ อาชีวศึกษาผู้ใหญ่ มุ่งให้ความรู้ ทักษะ และเจตคติที่ดีต่อการประกอบอาชีพ เพื่อให้สามารถปรับปรุง พัฒนาอาชีพที่ทำอยู่ให้ดีขึ้น ให้มองเห็นช่องทางในการประกอบอาชีพ การมีอาชีพเสริม สร้างอาชีพ ใหม่ หรือเข้าสู่อาชีพ

3. การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต หรือทักษะการดำรงชีวิต เป็นการจัดกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อให้ผู้เข้าร่วมกิจกรรมมีความรู้ เจตคติ และทักษะที่จำเป็นสำหรับการดำรงชีวิตใน สังคมได้อย่างมีความสุข

4. การศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย เป็นการจัดกิจกรรมข้อมูล ข่าวสารความรู้ และการจัดสภาพและสถานการณ์ให้ประชาชนทุกเพศทุกวัยเกิดการเรียนรู้ในเรื่องต่าง ๆ เพื่อเป็นคน ทันโลก ทันเหตุการณ์ สามารถนำข้อมูลข่าวสารความรู้ไปประยุกต์ใช้ให้เกิดประโยชน์ในการดำเนิน ชีวิตด้านต่าง ๆ เกิดการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต

ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพด้วยการจัด หลักสูตรระยะสั้นปี 2549 ที่มุ่งพัฒนาคุณภาพชีวิต ให้เป็นพื้นฐานในการดำรงชีวิตประจำวัน เพื่อประกอบอาชีพอิสระ เข้าตลาดแรงงาน นำความรู้ไปเทียบโอน และอำนวยความสะดวกให้แก่ ผู้เรียนในการแสวงหาความรู้ทางอาชีพ ลักษณะหลักสูตรมีความยืดหยุ่นด้านเนื้อหา สาระ ระยะเวลา เรียน และสถานที่ตามความต้องการความจำเป็นของกลุ่มเป้าหมายหรือชุมชน โดยสามารถนำ ความรู้ประสบการณ์ของผู้เรียนที่มีอยู่ตรงตามหรือสอดคล้องกับหลักสูตร หรือสามารถนำไปใช้ในการเทียบโอนผลการเรียนมาวิเคราะห์เข้าสู่หลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2544

ผู้เรียนต้องมีคุณสมบัติ สัญชาติไทย มีความรู้อ่านออกเขียนได้ หลักสูตรระยะสั้นที่ศูนย์ การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีโดยศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอทั้ง 8 อำเภอ เป็นผู้ดำเนินการ หลักสูตรที่เปิดสอน เป็นหลักสูตรวิชาชีพของกรมการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.

2525 ซึ่งจัดตามสภาพความต้องการของกลุ่มเป้าหมาย และความพร้อมของงบประมาณที่ได้รับ จัดสรร สำหรับปีงบประมาณ 2549 เปิดสอนแผนกวิชา ตัดเย็บผ้าประดิษฐ์ ศิลปะประดิษฐ์ หัตถกรรม อาหารขนม คอมพิวเตอร์ จำนวนชั่วโมงของการเรียนหลักสูตรระยะสั้น 100 ชั่วโมง ซึ่งเป็นหลักสูตรที่เหมาะสม ระยะเวลาไม่น้อยหรือมากเกินไปสำหรับผู้เรียน

หลักสูตรที่เปิดสอน

1. ศิลปะประดิษฐ์

- ผ้าบาติก	จำนวน	100	ชั่วโมง
- ดอกไม้จันทน์	จำนวน	100	ชั่วโมง
- ดอกไม้จากดินญี่ปุ่น	จำนวน	100	ชั่วโมง
- ร้อยลูกปัดหลากหลายรูปแบบ	จำนวน	100	ชั่วโมง
- เย็บผ้าประดิษฐ์	จำนวน	100	ชั่วโมง
- กระดาษจากเปลือกตาลโตนด	จำนวน	100	ชั่วโมง
- สิ่งประดิษฐ์จากโตนด	จำนวน	100	ชั่วโมง

2. หัตถกรรม

- จักรสาน	จำนวน	100	ชั่วโมง
-----------	-------	-----	---------

3. อาหารขนม.

- แปรรูปจากผลผลิตการเกษตร	จำนวน	100	ชั่วโมง
- อาหารขนม	จำนวน	100	ชั่วโมง

4. พิมพ์ดีดไทย

จำนวน	100	ชั่วโมง
-------	-----	---------

5. คอมพิวเตอร์

จำนวน	100	ชั่วโมง
-------	-----	---------

6. นวดแผนไทย

จำนวน	100	ชั่วโมง
-------	-----	---------

จำนวนนักศึกษาที่สามารถได้รับเข้าเรียนได้ 15-20 คน ครูผู้สอนเป็นครูวิชาชีพที่มีความรู้ ความชำนาญในแต่ละแผนกวิชาที่เปิดสอน ในปีงบประมาณ 2549 ซึ่งมีนักศึกษาแต่ละแผนกรวมทั้งสิ้น 2,435 คน

เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

งานวิจัยในประเทศ

เจ็ดหล้า สุนทรวิภาค ต่าย เชียงหลี และอุเทน ปัญโญ (2547: 125,127) ได้ศึกษา ประสิทธิภาพการดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียนในเขตภาคเหนือ ใช้กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 318 คน จาก 8 จังหวัด (16 อำเภอ) พบว่า เมื่อสำเร็จการศึกษาไปแล้ว การได้งานต้องได้รับการฝึกอบรมก่อนทำงาน สามารถนำความรู้มาพัฒนาอาชีพเดิมให้มีรายได้ เพิ่มขึ้น รู้จักการให้ พร้อมทั้งจะเสียสละและพัฒนาชุมชนของตนเอง สามารถนำความรู้และทักษะการ

แก้ปัญหา การพัฒนาสังคมมาปรับใช้ในการดำเนินชีวิตของตนได้ สามารถปรับตัวด้านบุคลิกภาพให้ทันสมัย สามารถสื่อสารกับผู้อื่นได้ดี และมีเจตคติที่ดีต่อการศึกษานอกโรงเรียน

นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล (2540: 66-67) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่น มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานมีความคาดหวังในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุด คือ การทำงานได้เหมาะสมกับบทบาทหน้าที่ได้ดียิ่งขึ้น ด้านการเพิ่มความเชื่อมั่นในตนเอง พบว่า มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก มีคะแนนสูงสุด คือ การมีความรู้ใหม่ ๆ ทันท่วงทีเหตุการณ์ปัจจุบันอยู่เสมอ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายมากยิ่งขึ้น

ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ์ และคณะ (2547 : 4,52,54-55,71-72,80) ได้ทำการวิจัยเชิงประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคใต้ ใช้กลุ่มตัวอย่างผู้เรียนจำนวน 120 คน ผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 40 คน เกี่ยวกับคุณภาพของผู้สำเร็จการศึกษา พบว่าส่วนใหญ่สามารถนำความรู้ไปประกอบอาชีพและกลายสภาพเป็นผู้ประกอบการรายย่อยได้ และบางคนเรียนหลักสูตรระยะสั้นจบแล้ว ยังเลือกเรียนหลักสูตรอื่นๆ อีก ผู้สำเร็จการศึกษาส่วนใหญ่มีความเห็นว่าการศึกษานอกโรงเรียนเป็นการให้โอกาสและเป็นทางเลือกให้กับผู้ที่พลาดโอกาส หรือด้อยโอกาส ผู้ที่ไม่มีเวลาที่จะเข้าเรียนในระบบโรงเรียนได้ เนื่องจากการประกอบอาชีพมีภารกิจอื่น ๆ และความยากจน สำหรับผู้ที่กำลังเรียนอยู่ พบว่า ผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานส่วนใหญ่มาเรียนเพื่อต้องการเพิ่มวุฒิทางการศึกษา เพื่อความก้าวหน้าในหน้าที่การงาน และเพื่อการศึกษาต่อในระดับสูงขึ้น ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความแตกต่างกันในเรื่องอายุ ระยะเวลาที่หยุดเรียน และความรู้พื้นฐาน ทำให้มีปัญหาในการปรับตัวในระยะแรกของการเรียน ผู้เรียนในหลักสูตรการศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ประกอบอาชีพเป็นของตนเองอยู่แล้ว และนิยมเรียนในหลักสูตรที่เกี่ยวข้องกับการประกอบอาชีพของตนเองเพื่อสามารถนำความรู้ไปพัฒนาและใช้ประโยชน์ได้ทันที โดยนิยมเรียนหลักสูตรด้านการบริหาร และการท่องเที่ยว การผลิตสินค้าเพื่อการบริโภค เครื่องใช้ทางการเกษตร ผู้เรียนได้รับประโยชน์จากการฝึกอบรมอาชีพระยะสั้น และสามารถนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพได้ทันที เป็นการสร้างงาน ที่ทำให้ผู้เรียนสามารถทำรายได้และเพิ่มคุณค่าชีวิตของตนเอง ผู้เรียนบางคนสามารถสร้างงานจนเป็นผู้ประกอบการและกลับมาช่วยชุมชนในหมู่บ้านของตนเองโดยการเป็นวิทยากรฝึกอบรมอาชีพ หรือสร้างงานให้กับชุมชนได้มีรายได้ อย่างไรก็ตามผู้เรียนมีปัญหาเกี่ยวกับสถานที่เรียน วัสดุ และอุปกรณ์สำหรับการฝึกปฏิบัติซึ่งไม่เพียงพอและไม่ทันสมัยนอกจากนั้นยังพบว่า ผู้เรียนส่วนใหญ่มีความพึงพอใจที่ได้เรียนการศึกษานอกโรงเรียน เนื่องจากเสียค่าใช้จ่ายน้อย และสามารถประกอบอาชีพในระหว่างเรียนได้

พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง (2541: 92-93) ได้ศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้นหน่วยฝึกอาชีพวัดนอก อำเภอเมือง จังหวัดชลบุรี

โดยทำการศึกษานำความรู้ไปใช้ 3 ด้านคือ ด้านการนำความรู้ประกอบอาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน พบว่า ผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์นำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัวมากที่สุด รองลงมา ผู้จบหลักสูตรวิชาชีพพระยาศน์นำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ และนำไปใช้เพื่อชุมชนน้อยที่สุด ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ส่วนใหญ่นำความรู้ที่ได้รับจากการเรียน ไปใช้ตามความถนัดและความชอบของตนเองได้ นำไปทำงานในสถานประกอบการได้ นำไปใช้ประกอบอาชีพส่วนตัวได้ นำไปใช้เพื่อประกอบอาชีพเสริมจากอาชีพที่ทำอยู่ประจำแล้วได้ นำไปใช้เพื่อเปลี่ยนอาชีพเดิมที่ไม่มี ความก้าวหน้าได้ นำไปใช้เพื่อให้ตรงกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการได้ และสามารถนำไปใช้ทำ กิจการต่อเนื่องจากครอบครัวที่ทำอยู่แล้วได้ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว ส่วนใหญ่นำ ความรู้ที่ได้รับไปใช้ให้เป็นประโยชน์กับคนในครอบครัว เช่น ตัดเย็บเสื้อผ้า ตัดผม นำไปใช้ ประโยชน์แก่ตนเอง เช่น แต่งหน้า ตัดเสื้อผ้าใส่เอง ผู้เรียนมั่นใจในการประกอบอาชีพ นำความรู้ไป ใช้เพื่อพัฒนาตนเองให้ดีขึ้นกว่าเดิม ยอมรับความคิดเห็นของผู้อื่น ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อ ชุมชน เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ความรู้ที่ได้รับสามารถนำไปใช้ประโยชน์ในการถ่ายทอด ความรู้ให้กับบุคคลในครอบครัวได้ สามารถนำไปใช้ทำประโยชน์ให้กับประชาชนในท้องถิ่นประกอบ เป็นอาชีพเสริมได้

เพ็ญณี แรอรท และคณะ (2547 : บทคัดย่อ, 100, 104-105) ทำการวิจัยเชิงประเมิน ประสิทธิภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ใช้กลุ่มตัวอย่าง ผู้กำลังศึกษาจำนวน 500 คน และผู้สำเร็จการศึกษาจำนวน 200 คน จาก 10 จังหวัด พบว่า ส่วน ใหญ่ (ร้อยละ 49.09) ได้งานทำภายใน 3 เดือน รองลงมาคือ ได้งานทำภายใน 6 เดือน และภายหลัง จาก 1 ปี ได้งานทำ และมีงานอยู่แล้ว (ร้อยละ 4.55) ตามลำดับ มีเจตคติที่ดีต่อการศึกษานอก โรงเรียนระดับมากถึงมากที่สุด มีแนวคิดในการพัฒนาสังคมและชุมชนส่วนใหญ่มีความสามารถหรือ ทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานในระดับน้อย สามารถสื่อสารด้วยภาษาไทยได้ในระดับดี และสามารถสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษในระดับน้อยถึงพอสมควร

ศิริพงษ์ เสาภายน และคณะ (2547 : 25, 78, 81-83) ทำการวิจัยเชิงประเมินประสิทธิภาพ การดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลาง ภาคตะวันออกและกรุงเทพมหานคร ใช้กลุ่ม ตัวอย่างนักศึกษาปัจจุบัน จำนวน 1,167 คน และผู้ที่สำเร็จการศึกษาแล้ว จำนวน 430 คน ใน จำนวนนี้ 267 คนได้ระบุการได้งานทำภายหลังสำเร็จการศึกษาหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน พบว่า ส่วนใหญ่ ได้งานทำภายใน 3 เดือน รองลงมาคือ ได้งานทำภายใน 6 เดือน และได้งานทำ ภายใน 1 ปี และมีงานทำอยู่แล้ว มีความสามารถหรือทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานใน ภาพรวมอยู่ในระดับน้อย การสื่อสารด้วยภาษาไทยอยู่ในระดับดี ส่วนการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษ อยู่ในระดับน้อย ส่วนใหญ่มีแนวคิดในการพัฒนาสังคมและชุมชนเป็นที่น่าพอใจ เช่น การเข้าร่วม กิจกรรมชุมชนในเทศกาลและวันสำคัญของชาติ การช่วยเหลือผู้อื่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่น และมีเจตคติที่ดีมากต่อการศึกษานอกโรงเรียน

สมลักษณ์ เพชรช่วย (2540: 88) ได้ศึกษาความคาดหวังในการเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ของผู้ใช้แรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านบทบาทครูประจำกลุ่ม และด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต ผลจากการศึกษาวิจัยพบว่า ความคาดหวังในการเรียนการศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล โดยรวมและรายด้าน อยู่ในระดับมาก ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิตพบว่า นักศึกษามีปัญหาในเรื่องความรู้ด้านวิชาชีพเพื่อ พัฒนาหรือเพิ่มประสิทธิภาพในการทำงาน มีข้อเสนอแนะให้ทำการสอนเสริมด้านวิชาชีพให้กับนักศึกษา สามารถนำความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาประสิทธิภาพในการทำงานได้ เช่น พิมพ์ดีด คอมพิวเตอร์ และอิเล็กทรอนิกส์

สมโภชน์ ภูระหงษ์ (2543: 132-133) ได้ทำการติดตามผู้สำเร็จการศึกษาภาคสมทบ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ โรงเรียนช่างฝีมือทหาร ด้านความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ และทักษะที่ได้รับไปใช้ในการประกอบอาชีพโดยรวมในระดับมาก ด้านการนำความรู้และทักษะที่ได้รับจากเนื้อหาวิชาตามหลักสูตรไปใช้ในการศึกษาต่อ โดยรวมอยู่ในระดับมาก

ศักดิ์กรินทร์ ชนประชา (2543: 54-55) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสัน ของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ความคิดเห็นด้านการนำความรู้ไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก

วัชรินทร์ โกสินเจริญชัย (2545 : 88) ได้ทำการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ ด้านการนำความรู้จากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพพุทธศักราช 2539 ไปใช้ พบว่า ด้านการประกอบอาชีพโดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ความคาดหวังระดับมาก มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ นำความรู้ที่ได้รับไปใช้เพื่อความก้าวหน้าและความมั่นคงในวิชาชีพ ข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือด้านนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพอิสระหรือเป็นเจ้าของกิจการและด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมมีความคาดหวังในระดับมาก แต่เมื่อพิจารณารายข้อพบว่า มีความคาดหวังในระดับมาก ข้อเฉลี่ยที่มีค่ามากที่สุดคือ มีส่วนร่วมในการพัฒนาความเป็นอยู่ และการดำรงชีวิตได้อย่างมีคุณภาพ และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ มีความรู้พื้นฐานในเรื่องปัญหาเศรษฐกิจสังคม และการเมืองของประเทศ

วิชุดา นาคเถื่อน (2549: 69) ได้ศึกษาความคาดหวังในการนำความรู้ไปใช้ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรี นครินทรวิโรฒ พบว่า โดยรวมความคาดหวังทุกด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบอาชีพ ทุกข้อความคาดหวังอยู่ในระดับมาก ข้อที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือสามารถนำความรู้ไปเป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้พบว่า นิสิตมีความคาดหวังมากที่สุดคือเพื่อมีคุณวุฒิทางการศึกษาสูงขึ้น ส่วนข้ออื่นอยู่ในระดับมากด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า นิสิตมีความคาดหวังโดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่าแต่ละข้อนิสิต มีความคาดหวังอยู่ในระดับมากเช่นกัน และข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือสามารถถ่ายทอดความรู้จากการเรียนเพื่อช่วยเหลือชุมชน

หน่วยศึกษานิเทศก์ สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน (2547: 7,91-92,217) นิเทศเชิงวิจัยเกี่ยวกับการจัดการศึกษาออกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพโดยศึกษากลุ่มพัฒนาอาชีพ (กพอ.) ที่มีการรวมกลุ่มอาชีพเดียวกันตามหมวดวิชาชีพ 4กลุ่ม 21 จังหวัด ในทุกภูมิภาคทั่วประเทศ พบว่า ส่วนใหญ่ (ร้อยละ 90) ประสบความสำเร็จจากการฝึกอาชีพจากที่หลากหลาย เช่น การจัดการตลาด (Marketing) การจำหน่ายผลิตภัณฑ์ การจัดทำ Logo สินค้า เป็นต้น

งานวิจัยต่างประเทศ

เทรปปา และ ไฟร์ค (วิซุตา นาคเถื่อน.2549; อ้างอิงจาก Treppa and Frike.1972:466-468) ได้ศึกษาการฝึกอบรมโดยใช้กระบวนการกลุ่มผลการศึกษา พบว่า สมาชิกมีความเข้าใจในตนเองมีมนุษยสัมพันธ์กับสมาชิกในกลุ่ม รู้จักคิดและแก้ปัญหาด้วยตนเอง และเห็นคุณค่าในการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ดาร์เคนวาลด์ และ เมอร์เรียม (วิซุตา นาคเถื่อน.2549; อ้างอิงจาก Darkenwald and Merriam.1982:128-130) ได้ศึกษาเหตุผลการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ที่กำลังจะเข้าเรียน และกำลังเรียนอยู่ โดยได้แบ่งเหตุผลการเข้าเรียนต่อของผู้ใหญ่ออกเป็น 9 ด้านคือ 1.ด้านความรู้ 2. ด้านส่วนตัว 3.ด้านชุมชน 4.ด้านศาสนา 5.ด้านสังคม 6.ด้านหนี้ความจำเจ 7.ด้านการทำตามกฎระเบียบ 8.ด้านเพื่อทำหน้าที่ให้ดีขึ้น 9.ด้านเพื่อมีความรู้ในเชิงวัฒนธรรม ผลการศึกษาสรุปได้ว่า ผู้ที่กำลังจะเข้าเรียนมีเหตุผลในการเข้าเรียนด้านชุมชน ด้านส่วนตัว และด้านเพื่อความรู้ในระดับสูง และมีเหตุผลในการเข้าเรียนด้านสังคมและด้านการหนีจากสภาพจำเจอยู่ในระดับต่ำ ส่วนผู้ที่กำลังเรียนอยู่ พบว่า อายุ เพศ และสถานภาพทางสังคม มีส่วนเกี่ยวข้องกับการเข้าเรียน โดยเฉพาะด้านเพศ พบว่า เพศหญิงให้ความสำคัญกับเหตุผลด้านส่วนตัว ส่วนเพศชายให้ความสำคัญกับเหตุผลด้านเพื่อให้หน้าที่ดีขึ้น ด้านศาสนา และด้านหนีจากความจำเจ ด้านอายุ พบว่าผู้ที่มีอายุสูงให้ความสำคัญกับด้านความรู้ ส่วนผู้ที่มีอายุน้อยให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว และคนผิวดำให้ความสำคัญกับด้านส่วนตัว ด้านชุมชน และด้านความรู้เชิงวัฒนธรรม

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องจะเห็นได้ว่าการนำความไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษาออกโรงเรียนของบุคคลแต่ละคน มีผลสืบเนื่องมาจากหลายองค์ประกอบที่แตกต่างกันออกไป เช่น การนำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นการตั้งจุดหมายชีวิตเพื่อให้ตนเองประสบความสำเร็จ มีหน้าที่การทำงานที่มั่นคงได้รับการยอมรับนับถือสามารถประกอบอาชีพเพิ่มพูนรายได้ มองเห็นช่องทางการประกอบอาชีพ สามารถวิเคราะห์แก้ไขปัญหาได้ สามารถฝึกฝนตนเองให้เป็นคนมีระเบียบอยู่ในวินัย มีความมั่นคงด้านอารมณ์ ร่างกาย สติปัญญา จิตใจ และสังคม เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ที่เหมาะสมกับงานที่รับผิดชอบ และมีความรู้ ความสามารถนำพาตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น ช่วยเหลือชุมชนด้วยการถ่ายทอดความรู้ให้กับบุคคลอื่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาท้องถิ่น เศรษฐกิจ สังคม และการเมือง การที่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษาออกโรงเรียนจะเป็นคนดีมีคุณภาพนำความรู้ความสามารถไปใช้ได้อย่างมีคุณภาพนั้น

สถานศึกษาจะต้องจัดการศึกษาที่สามารถตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าในครั้งนี้เป็นการศึกษาเชิงสำรวจ (Survey Research) ที่มุ่งศึกษาเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี โดยใช้แบบสอบถามเป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล มีวิธีการและขั้นตอนดำเนินการ ดังนี้

1. กำหนดประชากรและเลือกกลุ่มตัวอย่างกลุ่มตัวอย่าง
2. สร้างเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. วิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
5. สถิติที่ใช้ในการวิจัย

การกำหนดประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่ลงทะเบียนเรียนภาคเรียนที่ 1 และภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2549 จำนวน 8 ศูนย์อำเภอ ดังนี้ ศูนย์อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอแก่งกระจาน อำเภอชะอำ อำเภอท่ายางและ อำเภอบ้านลาด จำนวน ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น 2,435 คน (สรุปผลกาดำเนินงานศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ปีการศึกษา 2549)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี จำนวน 345 คน กำหนดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง (สิริชัย กาญจนวาสี และ คณะ.2537 : 106) ซึ่งได้มาโดยวิธีการสุ่มแบบแบ่งชั้น (Stratified Random Sampling) มีขั้นตอนดังนี้

2.1 จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ปีการศึกษา 2549 จากแต่ละศูนย์อำเภอทั้งหมด

2.2 คำนวณด้วยสูตร (N/n) ได้สัดส่วนตามตาราง 1

ตาราง 1 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

ลำดับที่	ชื่ออำเภอ	จำนวนประชากร (n)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1.	อำเภอเมืองเพชรบุรี	322	46
2.	อำเภอบ้านแหลม	353	50
3.	อำเภอเขาย้อย	260	37
4.	อำเภอหนองหญ้าปล้อง	270	38
5.	อำเภอแก่งกระจาน	290	42
6.	อำเภอชะอำ	300	42
7.	อำเภอยายาง	270	38
8.	อำเภอบ้านลาด	370	52
รวมทั้งสิ้น		2,435 (N)	345

แหล่งที่มา : สรุปผลการดำเนินงานศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีปีการศึกษา 2549

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาค้นคว้า

เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เป็นแบบสอบถามที่ผู้วิจัยได้สร้างขึ้น เพื่อศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม มีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี 3 ด้าน ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประเมินค่า (Rating Scale) โดยกำหนดเกณฑ์การให้คะแนนเป็น 5 ระดับ ดังนี้

ระดับการนำความรู้ไปใช้มากที่สุด	ให้	5	คะแนน
ระดับการนำความรู้ไปใช้มาก	ให้	4	คะแนน
ระดับการนำความรู้ไปใช้ปานกลาง	ให้	3	คะแนน
ระดับการนำความรู้ไปใช้น้อย	ให้	2	คะแนน
ระดับการนำความรู้ไปใช้น้อยที่สุด	ให้	1	คะแนน

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open-ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ในการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมือ ดังนี้

1. ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาเพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัย

2. ศึกษาวิธีการสร้างแบบสอบถามจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างแบบสอบถาม โดยให้ครอบคลุมเนื้อหาตามกรอบแนวคิดของการวิจัยทั้ง 3 ด้านแล้ว สร้างข้อความวัดในแต่ละด้าน ดังนี้ ด้านการประกอบอาชีพจำนวน 12 ข้อ ด้านการยกระดับความรู้จำนวน 14 ข้อ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำนวน 19 ข้อ

3. นำแบบสอบถามเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ เพื่อพิจารณาตรวจสอบความถูกต้องและเสนอแนะเพิ่มเติม

4. นำแบบสอบถามที่แก้ไขแล้ว เสนอผู้เชี่ยวชาญเพื่อพิจารณาตรวจสอบความเที่ยงตรงเชิงพิสัย จำนวน 3 ท่าน

4.1 นางสาวสำเนียง เพชรจอม ศึกษาพิเศษชำนาญการพิเศษ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง จังหวัดราชบุรี

4.2 นางเบญจพร หมั่นสวัสดิ์ ผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแก่งกระจาน จังหวัดเพชรบุรี

4.3 นางราตรี กลิ่นประทุม รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนการศึกษาและอาชีพ โรงเรียนพณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี

จากการตรวจสอบโดยผู้เชี่ยวชาญทั้ง 5 ท่าน แล้วหาค่า IOC พบว่าทุกข้อผ่านเกณฑ์ .5 ใช้ได้ทั้ง 45 ข้อ คือ ด้านประกอบอาชีพ 12 ข้อ ด้านการยกระดับความรู้ 14 ข้อ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต 19 ข้อ

5. นำแบบสอบถามที่ได้ในข้อ 4 เสนออาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ตรวจสอบอีกครั้ง เพื่อปรับปรุงแก้ไขครั้งสุดท้าย ก่อนนำไปทดลองใช้

6. นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแก้ไขไปทดลองใช้ (Try Out) กับผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม อำเภอยายาง และอำเภอบ้านลาด แต่ละอำเภอมียุทธศาสตร์คล้ายคลึงกัน จึงเลือกเป็นกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน

7. นำแบบสอบถามหาค่าอำนาจจำแนกรายข้อ โดยใช้สถิติสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน ผู้วิจัยสร้างแบบสอบถามทั้งหมด 50 ข้อ พบว่าผ่านเกณฑ์ .2 จำนวน 45 ข้อ

8. นำแบบสอบถามไปหาค่าความเชื่อมั่น โดยวิธีหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ของ Cronbach ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.92

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ นำเสนอต่อผู้อำนวยการ ศูนย์บริการการศึกษาของโรงเรียนอำเภอ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้สำเร็จ การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2549 จาก 8 ศูนย์อำเภอได้แก่ ศูนย์ฯ อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอบ้านแหลม อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอชะอำ และอำเภอแก่งกระจาน

2. ผู้วิจัยประสานกับครูอาสาสมัครการศึกษานอกโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบ งานการศึกษาด้านการพัฒนาอาชีพ หรือหลักสูตรระยะสั้น ที่ศูนย์อำเภอ เพื่อชี้แจงถึงวัตถุประสงค์ ในการทำการศึกษาวิจัย ความคาดหวังของการศึกษาวิจัย และขั้นตอนการตอบแบบสอบถาม โดย ใช้เวลาในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นเวลา 3 สัปดาห์ ในระหว่างวันที่ 17 ธันวาคม 2550- 10 มกราคม 2551

3. รวบรวมแบบสอบถามที่ตอบเสร็จแล้วมาตรวจสอบความสมบูรณ์

การจัดกระทำข้อมูล

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package For the Social Sciences/Personal Computer Plus) โดยดำเนินการ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลที่เป็นข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามโดยการหาค่าร้อยละ
2. วิเคราะห์ข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย และความเบี่ยงเบนมาตรฐานของ ค่าเฉลี่ย โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ย ดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 -1.50	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.51 -2.50	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.51 -3.50	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.51 -4.50	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้มาก
ค่าเฉลี่ย	4.51 -5.00	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้มากที่สุด

3. เปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ตามตัวแปรเพศ และสถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน รายได้ต่อเดือน

วิเคราะห์โดยใช้สถิติการทดสอบค่าที (t-test) และตัวแปรอาชีวะ วิเคราะห์โดยใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One Way Analysis of Variance)

4. แบบสอบถามปลายเปิดเกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะ ของผู้ตอบแบบสอบถาม นำมาหาค่าร้อยละตามจำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สถิติที่ใช้ในการวิจัย

1. ค่าสถิติพื้นฐาน

1.1 ค่าร้อยละ (Percentage)

1.2 หาค่าเฉลี่ย (Mean) ($\bar{X}$) โดยใช้สูตร (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2549 : 158)

$$\bar{X} = \frac{\sum X}{N}$$

เมื่อ	$\bar{X}$	แทน	ค่าเฉลี่ย
	$\sum$	แทน	ผลรวมของคะแนน
	X	แทน	คะแนนแต่ละตัว
	N	แทน	จำนวนคะแนนทั้งหมด

1.3 ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน ใช้สูตร (สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. 2549 :164)

$$S.D. = \sqrt{\frac{N \sum x^2 - (\sum x)^2}{N(N-1)}}$$

เมื่อ	S.D.	แทน	ค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน
	$\sum x^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนแต่ละตัวยกกำลังสอง
	$(\sum x)^2$	แทน	ผลรวมของคะแนนทั้งหมดยกกำลังสอง
	N	แทน	จำนวนคนในกลุ่มเป้าหมาย

2. สถิติที่ใช้สำหรับวิเคราะห์คุณภาพของเครื่องมือ

2.1 หาค่าดัชนีความสอดคล้องของแบบสอบถาม เพื่อหาความเที่ยงตรงเชิงประจักษ์ (Face Validity) โดยใช้สูตร (บุญเชิด ภิญโญนนท์พวงษ์. 2548 : 1)

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

เมื่อ IOC แทน ดัชนีความสอดคล้อง
 $\sum R$ แทน ผลรวมความคิดเห็นในแต่ละข้อของผู้เชี่ยวชาญ
 ทั้งหมด
 N แทน จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

2.2 หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม โดยใช้วิธีหาค่าสัมประสิทธิ์

แอลฟา (α - Coefficient) ของครอนบัค (Cronbach) โดยใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2547 : 3)

$$\alpha = \frac{k}{k-1} \left[1 - \frac{\sum s_i^2}{s_t^2} \right]$$

เมื่อ α แทน ค่าสัมประสิทธิ์ของความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับ
 K แทน จำนวนข้อของแบบสอบถาม
 S_i^2 แทน ความแปรปรวนเป็นรายข้อ
 S_t^2 แทน ความแปรปรวนของแบบสอบถามทั้งฉบับ

3. สถิติที่ใช้ในการทดสอบสมมติฐาน

3.1 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างตัวอย่าง 2 กลุ่ม โดยใช้ t- test เมื่อทดสอบความแปรปรวนของประชากรกลุ่มที่ 1 พบว่าความแปรปรวนของประชากรเท่ากัน จึงใช้สูตร (ชูศรี วงศ์รัตน์. 2546 : 170)

$$t = \frac{\bar{X}_1 - \bar{X}_2}{\sqrt{\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2}}}$$

โดยมี

$$df = \frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} + \frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{\frac{\left(\frac{S_1^2}{n_1} \right)^2}{n_1 - 1} + \frac{\left(\frac{S_2^2}{n_2} \right)^2}{n_2 - 1}}$$

เมื่อ t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้พิจารณาใน t- distribution
$\bar{X}_1, \bar{X}_2$	แทน	ค่าเฉลี่ยของกลุ่มที่ 1, และกลุ่ม 2 ตามลำดับ
S_1^2, S_2^2	แทน	ค่าความแปรปรวนของคะแนนกลุ่มที่ 1 และกลุ่ม 2 ตามลำดับ
n_1, n_2	แทน	ขนาดของกลุ่มตัวอย่างในกลุ่มที่ 1 และกลุ่ม 2 ตามลำดับ

3.2 ทดสอบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยของกลุ่มตัวอย่างที่มีมากกว่า 2 กลุ่ม ใช้
การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – way Analysis of Variance)
(ชูศรี วงศ์รัตนะ. 2546 : 236)

$$F = \frac{MS_b}{MS_w}$$

เมื่อ F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณาใน F-distribution
MS_b	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ระหว่างกลุ่ม
MS_w	แทน	ความแปรปรวน (Mean Square) ภายในกลุ่ม

บทที่ 4

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลของงานวิจัยเรื่อง การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ได้กระทำตามลำดับความมุ่งหมายของการวิจัยที่กำหนดไว้ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

สัญลักษณ์ที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เพื่อให้เกิดความเข้าใจในการแปลความหมายของการวิเคราะห์ข้อมูลที่ตรงกัน ผู้วิจัยได้กำหนดสัญลักษณ์ต่าง ๆ ในการแปลความหมายดังนี้

n	แทน	จำนวนผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี เพื่อการศึกษาค้นคว้า
$\bar{X}$	แทน	คะแนนเฉลี่ย (Mean)
S.D.	แทน	ความเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)
t	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา t - distribution
F	แทน	ค่าสถิติที่ใช้ในการพิจารณา F - distribution
df	แทน	ระดับชั้นของความเป็นอิสระ (Degrees of freedom)
SS	แทน	ผลรวมของคะแนนค่าความเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (sum of squares)
MS	แทน	ค่าเฉลี่ยผลรวมของคะแนนเบี่ยงเบนยกกำลังสอง (Mean of Squares)
*	แทน	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .05
**	แทน	มีนัยสำคัญของสถิติที่ระดับ .01

การเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งออกเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้าน การประกอบอาชีพ การยกระดับความรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้าน การประกอบอาชีพ การยกระดับความรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์เกี่ยวกับปัญหาและข้อเสนอแนะที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้าน การประกอบอาชีพ การยกระดับความรู้ และการพัฒนาคุณภาพชีวิต จากกลุ่มตัวอย่าง 345 คน โดยใช้วิธีการนำเสนอในรูปแบบความถี่ประกอบความเรียง

ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไป ของผู้ตอบแบบสอบถาม

ข้อมูลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการศึกษาค้นคว้า จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพ การเป็นสมาชิกของชุมชน อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตาราง 2 จำนวนและค่าร้อยละของกลุ่มตัวอย่าง จำแนกตามเพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 345)	ร้อยละ
1. เพศ		
1.1 ชาย	71	20.6
1.2 หญิง	247	79.4
รวม	345	100.00
2. อายุ		
2.1 ระหว่าง 20-40 ปี	157	45.50
2.2 มากกว่า 40 ปี	188	54.50
รวม	345	100.00
3. สถานภาพการเป็นสมาชิกชุมชน		
3.1 ผู้นำชุมชน	89	25.80
3.2 ประชาชนทั่วไป	256	74.20
รวม	345	100.00

ตาราง 2 (ต่อ)

ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม	จำนวน (n = 345)	ร้อยละ
4. อาชีพ		
4.1 รับจ้าง	110	31.90
4.2 ประกอบอาชีพอิสระ/แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน	102	29.60
4.3 เกษตรกรรม	133	38.50
รวม	34	100.00
5. รายได้ต่อเดือน		
5.1 ต่ำกว่า 5,000 บาท	184	53.30
5.2 มากกว่า 5,000 บาท	161	46.70
รวม	345	100.00

ผลการวิเคราะห์จากตาราง 2 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง คิดเป็นร้อยละ 79.40 ส่วนเพศชายมีเพียงร้อยละ 20.60 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นอายุมากกว่า 40 ปี คิดเป็นร้อยละ 54.50 รองลงมาอยู่ระหว่าง 20-40 ปี คิดเป็นร้อยละ 45.50 มีสถานภาพเป็นสมาชิกของชุมชนส่วนใหญ่เป็นประชาชนทั่วไป คิดเป็นร้อยละ 74.20 เป็นผู้นำชุมชน คิดเป็นร้อยละ 25.80 ส่วนใหญ่มีอาชีพเกษตรกรรม คิดเป็นร้อยละ 38.50 รองลงมาอาชีพรับจ้าง คิดเป็นร้อยละ 31.90 อาชีพอิสระ/แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงาน คิดเป็นร้อยละ 29.60 ส่วนใหญ่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 53.30 มากกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 46.70

ตอนที่ 2 การศึกษาระดับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

2.1 การวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นแยกเป็นรายด้าน

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำคะแนนของการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น มาคำนวณหาค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยรวมและรายด้าน ปรากฏดังแสดงในตาราง 3

ตาราง 3 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน

การนำความรู้ไปใช้	ระดับการนำความรู้ไปใช้		
	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
ด้านการประกอบอาชีพ	3.43	0.66	ปานกลาง
ด้านการยกระดับความรู้	3.65	0.62	มาก
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.88	0.53	มาก
รวม	3.65	0.53	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 3 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีนำความรู้ไปใช้ โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.65$) และเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การนำความรู้ไปใช้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.88$) รองลงมาด้านการยกระดับความรู้ ($\bar{X}=3.65$) และด้านการนำความรู้ไปประกอบอาชีพอยู่ในระดับปานกลาง ($\bar{X}=3.43$)

2.2 การวิเคราะห์ การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน เป็นรายข้อ

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรระยะสั้น มาคำนวณค่าเฉลี่ยและค่าความเบี่ยงเบนมาตรฐาน เป็นรายข้อดังนี้

2.2.1 การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยนำเสนอการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษหลักสูตรระยะสั้น ด้านการยกระดับความรู้ เป็นรายข้อ ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 4

ตาราง 4 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานในการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ด้านการประกอบอาชีพ เป็น
รายชื่อ

ข้อ	ด้านการประกอบอาชีพ	ระดับการนำความรู้ไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1.	สิ่งที่ได้จากการเรียนนำไปยกระตฐานะของครอบครัว	3.48	0.88	ปานกลาง
2.	สิ่งที่ได้จากการเรียนนำไปใช้ในโรงงาน อุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการได้	3.10	0.96	ปานกลาง
3.	นำไปทำกิจการของครอบครัวที่ทำอยู่ให้เจริญมั่นคงขึ้น	3.36	0.94	ปานกลาง
4.	เป็นความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของ ตลาดแรงงาน	3.25	0.94	ปานกลาง
5.	สามารถเปลี่ยนอาชีพเดิมให้ก้าวหน้าขึ้น	3.44	0.89	ปานกลาง
6.	ช่วยให้ใช้เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพ ได้	3.29	0.95	ปานกลาง
7.	ทำให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหลักวิชาชีพ	3.54	0.83	ปานกลาง
8.	เพิ่มโอกาสให้รู้จักกับผู้ประกอบการอาชีพอื่นมากขึ้น	3.75	0.81	มาก
9.	ช่วยให้หางานทำง่ายขึ้น	3.47	0.93	ปานกลาง
10.	สิ่งที่ได้จากการเรียนนำไปปรับตำแหน่งให้สูงขึ้น	3.14	1.06	ปานกลาง
11.	ช่วยให้มีช่องทางในการประกอบอาชีพมากขึ้น	3.69	0.87	มาก
12.	เป็นวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง	3.68	0.82	มาก
รวม		3.43	0.59	ปานกลาง

ผลการวิเคราะห์ตาราง 4 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดเพชรบุรีนำความรู้ไปใช้ ด้านการประกอบอาชีพเป็นรายชื่อ พบว่า ข้อที่ผู้สำเร็จการศึกษา
หลักสูตรระยะสั้นนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับมาก จำนวน 2 ข้อ คือ ช่วยให้มีช่องทางในการประกอบ
อาชีพมากขึ้น ($\bar{X}=3.69$) เป็นวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง ($\bar{X}=3.68$)
ส่วนข้อที่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นนำความรู้ไปใช้ในระดับปานกลาง 3 อันดับแรกคือ เพิ่ม
โอกาสให้รู้จักกับผู้ประกอบการอาชีพอื่นมากขึ้น ($\bar{X}=3.75$) ทำให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหลัก
วิชาชีพ ($\bar{X}=3.54$) และสิ่งที่ได้จากการเรียนนำไปยกระตฐานะของครอบครัว($\bar{X}=3.48$)

2.2.2 การวิเคราะห์ตอนนี ผู้วิจัยนำคะแนนของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบูรณ์นำความรู้ไปใช้ ด้านการยกระดับความรู้เป็นรายข้อ ปรากฏ ดังแสดงในตาราง 5

ตาราง 5 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบูรณ์นำความรู้ไปใช้ ด้านการยกระดับความรู้ เป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านการยกระดับความรู้	ระดับการนำไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
13.	ได้รับวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น	3.27	1.12	ปานกลาง
14.	นำไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีลักษณะที่นายจ้างต้องการ	3.25	1.04	ปานกลาง
15.	นำไปฝึกฝนตนเองให้มองคนอื่นแต่ด้านดี	3.65	0.83	มาก
16.	สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข	3.83	0.78	มาก
17.	ช่วยแก้ปัญหาและข้อขัดข้องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ	3.72	0.77	มาก
18.	สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในงานที่ตนเองทำ	3.78	0.83	มาก
19.	นำไปฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี	3.72	0.82	มาก
20.	นำไปฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรอบคอบทำงานอย่างปลอดภัย	3.81	0.81	มาก
21.	สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกสถานการณ์	3.74	0.82	มาก
22.	นำไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทางสังคม	3.65	0.82	มาก
23.	สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในงานที่ตนเองทำ	3.42	1.01	ปานกลาง
24.	มีความรู้ในการจัดทำบัญชีรับ-จ่าย/กำไร-ขาดทุน	3.59	0.86	มาก
25.	ทำให้เป็นผู้ที่เฝ้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ	3.80	0.77	มาก
26.	ทำให้เกิดความรักและภูมิใจในตนเอง	3.83	0.80	มาก
	รวม	3.65	0.61	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 5 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบูรณ์นำความรู้ไปใช้ ด้านการยกระดับความรู้ เป็นรายข้อ พบว่าอยู่ในระดับมาก จำนวน 11 ข้อโดยมีการนำไปใช้ในระดับมาก 3 อันดับแรกคือ ทำให้เกิดความรักและภูมิใจในตนเอง ($\bar{X}=3.83$) สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข ($\bar{X}=3.83$) และนำไปฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรอบคอบ ทำงานอย่างปลอดภัย ส่วนข้อที่นักศึกษานำความรู้ไปใช้ออยู่ในระดับปานกลางจำนวน 3 ข้อ คือ สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ ๆ ในงานที่ตนเองทำ ($\bar{X}=3.42$) ได้รับวุฒิ การศึกษาเพิ่มขึ้น ($\bar{X}=3.27$) และนำไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีลักษณะที่นายจ้างต้องการ ($\bar{X}=3.25$)

2.2.3 การวิเคราะห์ ผู้วิจัยนำคะแนนของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบูรณ์มาใช้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นรายข้อ ปรากฏดังแสดงในตาราง 6

ตาราง 6 ค่าเฉลี่ยและความเบี่ยงเบนมาตรฐานของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบูรณ์นำความรู้ไปใช้ ด้านการพัฒนาคุณภาพความรู้ เป็นรายข้อ

ข้อ	ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต	ระดับการนำไปใช้		
		$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
27.	พัฒนาตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น	3.90	0.72	มาก
28.	นำไปปรับปรุงตนเองโดยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	3.97	0.74	มาก
29.	นำไปวางแผนดำเนินชีวิตของตนเอง	3.80	0.78	มาก
30.	สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้คนในชุมชนได้	3.79	0.77	มาก
31.	สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ	3.82	0.75	มาก
32.	พัฒนาจิตใจให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ	3.81	0.72	มาก
33.	สามารถดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีและพอเพียง	3.89	0.77	มาก
34.	พัฒนาตนเองให้ลดละความเห็นแก่ตัวและเห็นประโยชน์ของส่วนรวม	3.90	0.80	มาก
35.	เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน	3.92	0.74	มาก
36.	สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลานญาติพี่น้องและสังคม	3.92	0.75	มาก
37.	มีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถปรากฏตัวในที่สาธารณะได้อย่างมั่นใจ	3.85	0.73	มาก
38.	มีคนรู้จักและให้การยอมรับทั้งในและนอกชุมชน	3.81	0.73	มาก
39.	มีความมั่นคงในอารมณ์และมีเหตุผลมากขึ้น	3.78	0.76	มาก
40.	นำความรู้ไปเสริมสร้างสุขภาพกายและใจให้เข้มแข็งสมบูรณ์	3.80	0.74	มาก
41.	ใช้กระบวนการกลุ่มอันนำไปสู่การคิดเป็น ทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น	3.84	0.71	มาก
42.	มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นให้อยู่คู่ชุมชนตลอดไป	3.89	0.73	มาก
43.	มีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.96	0.72	มาก
44.	เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิด	4.02	0.71	มาก
45.	ทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนได้อย่างมีความสุข	4.08	0.70	มาก
	รวม	3.88	0.53	มาก

ผลการวิเคราะห์ตาราง 6 พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบูรณ์นำความรู้ไปใช้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนนำความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับมากทุกข้อ โดยมีการนำความรู้ไปใช้ในระดับมาก 3 อันดับแรก คือ ทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนได้อย่างมีความสุข ($\bar{X} = 4.08$) เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิด ($\bar{X} = 4.02$) นำไปปรับปรุงตนเองโดยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ($\bar{X} = 3.97$)

ตอนที่ 3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

3.1 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนนำความรู้ไปใช้ จำแนกตาม เพศ

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนน การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเพศหญิง และเพศชาย มาเปรียบเทียบกันโดยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 7

ตาราง 7 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามเพศ โดยรวมและรายด้าน

การนำความรู้ไปใช้	เพศ				df	t	Sig
	ชาย (N=71)		หญิง (N=274)				
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
ด้านการประกอบอาชีพ	3.47	.62	3.41	.67	343	.63	.53
ด้านการยกระดับความรู้	3.69	.60	3.63	.62	343	.60	.55
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.95	.59	3.86	.51	342	1.32	.19
รวม	3.70	.54	3.64	.53	342	.91	.36

ผลการวิเคราะห์ตาราง 7 พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน เพศชาย มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.70 และการนำความรู้ไปใช้ของเพศหญิงมีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.64 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นชาย นำความรู้ไปใช้มากกว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นหญิงทุกด้าน ซึ่งด้านการประกอบอาชีพ ด้านยกระดับความรู้ และด้านพัฒนาชุมชนและสังคม นำความรู้ไปใช้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนนำความรู้ไปใช้ จำแนกตาม อายุ

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนน การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่มีอายุระหว่าง 20-40 ปี และอายุมากกว่า 40 ปี มาเปรียบเทียบกันโดยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 8

ตาราง 8 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามอายุ โดยรวมและรายด้าน

การนำความรู้ไปใช้	อายุ				df	t	Sig
	ระหว่าง 20 - 40 ปี (N=157)		มากกว่า 40 ปี (N=188)				
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
ด้านการประกอบอาชีพ	3.42	.67	3.44	.66	343	.21	.83
ด้านการยกระดับความรู้	3.64	.64	3.65	.59	343	.09	.93
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.90	.53	3.86	.53	342	.66	.51
รวม	3.66	.54	3.65	.53	342	.13	.89

ผลการวิเคราะห์ตาราง 8 พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน ที่อายุระหว่าง 20-40 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.66 และการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่อายุมากกว่า 40 ปี มีคะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 ตามลำดับ ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น นำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ในระดับมาก ซึ่งแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.3 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนนำความรู้ไปใช้ จำแนกตาม สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนน การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่เป็นผู้นำชุมชน และเป็นประชาชนทั่วไป มาเปรียบเทียบกันโดยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 9

ตาราง 9 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตามสถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน โดยรวมและรายด้าน

การนำความรู้ไปใช้	สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน				df	t	Sig
	ผู้นำชุมชน (N=89)		ประชาชน (N=256)				
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
ด้านการประกอบอาชีพ	3.44	.73	3.42	.66	343	.07	.94
ด้านการยกระดับความรู้	3.79	.61	3.59	.61	343	2.54**	.01
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.97	.52	3.85	.53	342	1.82	.07
รวม	3.73	.54	3.63	.53	342	1.59	.11

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

ผลการวิเคราะห์ตาราง 9 พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนโดยรวมทุกด้าน ที่เป็นผู้นำชุมชนมีคะแนนเฉลี่ย 3.73 การนำความรู้ไปใช้ของประชาชนทั่วไป มีคะแนนเฉลี่ย 3.63 แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ด้านการยกระดับความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ด้านการประกอบอาชีพ แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ส่วนด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.4 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษา
นอกโรงเรียนนำความรู้ไปใช้ จำแนกตาม อาชีพ

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนน การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร
ระยะสั้นศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่มีอาชีพเกษตรกร
อาชีพรับจ้าง อาชีพอิสระ/แม่บ้าน/ไม่ได้ทำงานมาเปรียบเทียบกันโดยใช้การวิเคราะห์ความ
แปรปรวนแบบทางเดียว โดยรวมและแยกเป็นรายด้าน จำแนกตามอาชีพ ปรากฏผลดังแสดงใน
ตาราง 10

ตาราง 10 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี จำแนกตาม อาชีพ โดยรวมและรายด้าน

การนำ ความรู้ไปใช้	แหล่ง ความแปรปรวน	df	SS	MS	F	Sig F
ด้านการ ประกอบอาชีพ	ระหว่างกลุ่ม	2	.238	.119	.271	.763
	ภายในกลุ่ม	342	150.130	.439		
	รวม	344	150.367			
ด้านการ ยกระดับความรู้	ระหว่างกลุ่ม	2	.651	.326	.860	.424
	ภายในกลุ่ม	342	129.503	.379		
	รวม	344	130.155			
ด้านการ พัฒนาคุณภาพชีวิต	ระหว่างกลุ่ม	2	1.210	605	2.176	.115
	ภายในกลุ่ม	341	94.805	.278		
	รวม	343	96.015			
รวม	ระหว่างกลุ่ม	2	.614	.307	1.080	.341
	ภายในกลุ่ม	341	96.903	.284		
	รวม	343	97.516			

ผลการวิเคราะห์ตาราง 10 พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะ
สั้นการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีอาชีพต่างกันนำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายทุกด้าน แตกต่างกัน
อย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3.5 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยคะแนนของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษา
นอกโรงเรียนนำความรู้ไปใช้ จำแนกตาม รายได้ต่อเดือน

การวิเคราะห์ตอนนี้ ผู้วิจัยได้นำคะแนน การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร
ระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ระหว่างผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่มีรายได้ต่อเดือน ต่ำ
กว่า 5,000 บาท และมีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 5,000 บาท มาเปรียบเทียบกันโดยวิธีการทดสอบ
ค่าที (t-test) ปรากฏผลดังแสดงในตาราง 11

ตาราง 11 เปรียบเทียบค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมและรายด้าน จำแนกตามรายได้ต่อเดือน

การนำความรู้ไปใช้	รายได้ต่อเดือน				df	t	Sig
	ต่ำกว่า 5,000 บาท		มากกว่า 5,000 บาท				
	(n = 184)		(n = 161)				
	$\bar{X}$	S.D	$\bar{X}$	S.D			
ด้านการประกอบอาชีพ	3.46	.69	3.39	.63	343	.08	.42
ด้านการยกระดับความรู้	3.64	.68	3.64	.54	343	.04	.97
ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต	3.85	.55	3.91	.51	342	1.05	.29
รวม	3.65	.57	3.66	.89	342	.13	.97

ผลการวิเคราะห์ตาราง 11 พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะ
สั้นการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมทุกด้าน ที่มีรายได้ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาทต่อเดือน มี
คะแนนเฉลี่ยเท่ากับ 3.65 และการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ที่มี
รายได้ต่อเดือนมากกว่า 5,000 บาท มีคะแนนเฉลี่ย เท่ากับ 3.66 ตามลำดับซึ่งแตกต่างกันโดยไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติเมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร
ระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน เฉลี่ยอยู่ในระดับมาก โดยการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จ
การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่มีรายได้ต่อเดือนมากกว่า 5,000 บาท มากกว่า การนำความรู้ไปใช้
ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นที่มีรายได้ ต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท ทุกด้าน ซึ่งด้านการ
ประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต แตกต่างกันอย่างไม่มี
นัยสำคัญทางสถิติ

ตอนที่ 4 การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น
การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ต่อการนำความรู้ไปใช้ ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการ
ยกระดับความรู้ และด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 87 คน โดยใช้

วิธีการนำเสนอในรูปแบบความถี่ ประกอบความเรียงจากมากไปหาน้อย คิดเป็นร้อยละ 25.22 มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตาราง 12 ปัญหาและข้อเสนอแนะ ที่มีต่อการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

ลำดับที่	ปัญหาและข้อเสนอแนะ	ความถี่	ร้อยละ
ปัญหา			
1.	ผู้เรียนขาดความชำนาญ และขาดมั่นใจในการนำไปประกอบอาชีพ	42	29.78
2.	มีวัสดุ อุปกรณ์ ในการสอน ไม่พอกับผู้เรียน	38	26.95
3	ตลาดส่งผลิตภัณฑ์ไม่มี	29	20.57
4.	บางหลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน	17	12.06
5.	เวลาเรียนวันละ 3 ชั่วโมง ไม่เพียงพอ	15	10.64
	รวม	141	100.00
ข้อเสนอแนะ			
1.	ควรเพิ่มเวลาเรียนในบางหลักสูตร	26	26.27
2.	ควรมีการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์	22	22.22
3.	ควรผลักดันให้ผู้เรียนได้ไปประกอบอาชีพ	19	19.19
4.	กศน.ควรสอนอาชีพตลอดไป ช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่ม เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน	17	17.17
5	ควรเปิดสอนหลักสูตรที่หลากหลาย	15	15.15
		99	100.00

ผลการวิเคราะห์ตาราง 12 พบว่า ปัญหาและข้อเสนอแนะการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี มีดังนี้

1. ปัญหาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนพบว่า ข้อที่เป็นปัญหามากที่สุดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ขาดความชำนาญ และขาดมั่นใจในการนำไปประกอบอาชีพ รองลงมาคือ วัสดุ อุปกรณ์ ในการสอนไม่พอกับผู้เรียน ตลาดส่งผลิตภัณฑ์ไม่มี หลักสูตรไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เวลาเรียนวันละ 3 ชั่วโมง ไม่เพียงพอ

2. ข้อเสนอแนะการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี พบว่า ข้อที่เสนอแนะมากที่สุดคือ ให้เพิ่มเวลาเรียนบางหลักสูตร ควรมีการศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ควรผลักดันให้ผู้เรียนได้ไปประกอบวิชาชีพ กศน.ควรสอนอาชีพตลอดไป เพราะช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่ม เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน และหลักสูตรควรมีความหลากหลาย

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

งานวิจัยครั้งนี้ เป็นการศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาจากหลักสูตรระยะสั้น ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่ศึกษากลุ่มตัวอย่างจากผู้จบการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ผลการวิจัยจะเกิดประโยชน์ต่อผู้บริหาร นักวิชาการ วิทยากรผู้สอนและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดการเรียนการสอนตามหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ได้นำมาปรับปรุงเนื้อหาหลักสูตร แนวทางการจัดการศึกษาด้านอาชีพให้เหมาะสมสอดคล้อง และตอบสนองความต้องการของผู้รับบริการให้มากขึ้น การศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยได้ลำดับขั้นตอน ของการวิจัยดังนี้

ความมุ่งหมายของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
2. เพื่อเปรียบเทียบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี รวม 3 ด้าน โดยจำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกชุมชน อาชีพ รายได้ต่อเดือน

ความสำคัญของการวิจัย

1. ผลการศึกษาจะเป็นข้อมูลสำคัญสำหรับ ครูผู้สอนหลักสูตรระยะสั้น ผู้บริหาร และเจ้าหน้าที่ผู้เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาตามหลักสูตรนี้ ได้เข้าใจ และ ตระหนัก ถึงการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นให้เหมาะสมสอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียนอย่างมีประสิทธิภาพ
2. ผลการศึกษาให้ประโยชน์โดยตรงต่อสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียนและศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี สามารถใช้เป็นข้อมูลพื้นฐานในการพัฒนาและปรับปรุงการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนให้สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน และสภาพท้องถิ่น ตลาดแรงงาน อันนำไปสู่การมีอาชีพที่ยั่งยืนของประชาชนต่อไป
3. ผลการศึกษานี้สามารถเป็นข้อมูลพื้นฐานเพื่อนำไปสู่การศึกษาวิจัยงานด้านอื่นๆ ของการศึกษานอกโรงเรียน ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาขั้นพื้นฐาน การศึกษาเพื่อพัฒนาทักษะชีวิต และการศึกษาเพื่อส่งเสริมการเรียนรู้ตามอัธยาศัย ให้กว้างขวางขึ้น

สมมติฐานการวิจัย

1. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีเพศต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
2. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีอายุต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
3. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกชุมชนต่างกัน นำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
4. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน
5. ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีรายได้ต่อเดือนต่างกัน นำความรู้ไปใช้โดยรวมและรายด้านแตกต่างกัน

ขอบเขตของการวิจัย

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย

การศึกษาค้นคว้าครั้งนี้ ได้ประชากรเป็นกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาทั้งสิ้น 2435 คน ได้แก่ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ปี 2549 จำนวน 345 คน ใน 8 ศูนย์อำเภอ

การสร้างเครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง แบ่งออกเป็น 2 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถามลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list) ประกอบด้วย เพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน อาชีพ และรายได้ต่อเดือน

ตอนที่ 2 เป็นแบบสอบถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี 3 ด้าน รวม 45 ข้อ ได้แก่ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นแบบสอบถามมีลักษณะแบบเลือกตอบ (Check list)

ตอนที่ 3 เป็นแบบสอบถามปลายเปิด (Open - ended) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามได้ระบุปัญหา และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ในการเก็บรวบรวมข้อมูล เพื่อนำมาวิจัยในครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ขอหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ เพื่อขอความอนุเคราะห์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล จากผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ 8 ศูนย์ฯ อำเภอ ได้แก่ ศูนย์อำเภอเมืองเพชรบุรี อำเภอ บ้านแหลม อำเภอเขาย้อย อำเภอหนองหญ้าปล้อง อำเภอท่ายาง อำเภอบ้านลาด อำเภอชะอำ และอำเภอแก่งกระจาน

2. ผู้วิจัยประสานกับครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียนที่ปฏิบัติหน้าที่และรับผิดชอบงาน การศึกษาด้านการพัฒนาอาชีพหรือหลักสูตรระยะสั้น ที่ปฏิบัติงานในลักษณะประจำที่ ศูนย์อำเภอ จำนวน 34 คน

3. ครูอาสาสมัครการศึกษาออกโรงเรียน เป็นผู้เก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างวันที่ 6 ธันวาคม ถึง 30 ธันวาคม 2550 รวมระยะเวลา 24 วัน จำนวน 345 ฉบับ และได้แบบสอบถามกลับมาไม่ครบได้ทำการเก็บอีกเป็นครั้งที่ 2 จึงได้ครบทั้ง 345 ฉบับ ได้ตรวจความสมบูรณ์ พบว่าแบบสอบถามมีความสมบูรณ์ทุกฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100 จากนั้นนำมาวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติ

การการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยทำการประมวลข้อมูล โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูป SPSS/PC (Statistical Package the Social Sciences Personal Computer Plus) ที่เก็บรวบรวมได้มา วิเคราะห์โดยดำเนินการตามลำดับ ดังนี้

1. วิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับสถานภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการหาค่าร้อยละ วิเคราะห์ข้อเกี่ยวข้องกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษาออกโรงเรียน วิเคราะห์โดยหาค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) โดยกำหนดเกณฑ์แปลความหมายค่าเฉลี่ยดังนี้

ค่าเฉลี่ย	1.00 -1.49	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้น้อยที่สุด
ค่าเฉลี่ย	1.50 -2.49	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้น้อย
ค่าเฉลี่ย	2.50 -3.49	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้ปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	3.50 -4.49	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้มาก
ค่าเฉลี่ย	4.50 -5.00	หมายถึง	การนำความรู้ไปใช้มากที่สุด

2. ทดสอบสมมติฐานความแตกต่างการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษาออกโรงเรียน ตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ในแต่ละด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยใช้สถิติค่าที่ (t-test) และใช้การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One - Way Analysis of Variance)

3. แบบสอบถามปลายเปิดนำมาหาค่าร้อยละ ตามจำนวนความถี่ของผู้ตอบแบบสอบถาม

สรุปผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี สรุปได้ดังนี้

1. การวิเคราะห์ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยการคำนวณหาจำนวนร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย มีอายุ มากกว่า 40 ปี ส่วนมากมีสถานภาพเป็นประชาชนทั่วไป มีอาชีพเกษตรกรรมมากที่สุด และมีรายได้ต่อเดือน ต่ำกว่า 5,000 บาท

2. ศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้าน ปรากฏผลดังนี้

2.1 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีนำความรู้ไปใช้ ด้านการประกอบอาชีพ โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นข้อ พบว่า ข้อที่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นนำความรู้ไปใช้ อยู่ในระดับมาก คือ ช่วยให้มีช่องทางในการประกอบอาชีพมากขึ้น เป็นวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง ส่วนข้ออื่น ๆ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีนำความรู้ไปใช้อยู่ในระดับปานกลาง

2.2 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีนำความรู้ไปใช้ ด้านการยกระดับความรู้ โดยรวมอยู่ในระดับมากเมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นนำความรู้ไปใช้ มากเป็นอันดับแรกและข้อที่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี นำความรู้ไปใช้ เป็นอันดับสุดท้าย คือสิ่งที่ได้รับการเรียนนำไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการได้

2.3 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี นำความรู้ไปใช้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า ข้อที่ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นนำความรู้ไปใช้ มากเป็นอันดับแรก คือ ทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนได้อย่างมีความสุข เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิด นำไปปรับปรุงตนเองโดยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ ตามลำดับ

3. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตาม เพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกชุมชน อาชีพ และรายได้ต่อเดือน ปรากฏผลดังนี้

3.1 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีเพศต่างกันนำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานการวิจัยข้อที่ 1

3.2 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนที่มีอายุต่างกันนำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายด้าน แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 2

3.3 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชนต่างกัน นำความรู้ไปใช้ โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนนำความรู้ไปใช้ด้านการยกระดับความรู้ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3.4 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีอาชีพต่างกัน นำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 4

3.5 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ที่มีรายได้ต่างกัน นำความรู้ไปใช้ โดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานข้อ 5

4. ผลการวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ต่อการนำความรู้ไปใช้ ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต เพิ่มเติม ดังนี้

1. ปัญหา พบว่า ข้อที่มีปัญหามากที่สุดคือ ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี มีความชำนาญ ที่ได้จากการเรียนน้อยไป ไม่มั่นใจในการนำไปประกอบอาชีพ วัสดุ อุปกรณ์ ในการสอน ไม่เพียงพอกับผู้เรียน ไม่มีตลาดรองรับในการจำหน่ายสินค้าที่ผลิต หลักสูตรที่สอนไม่ตรงกับความต้องการของผู้เรียน เวลาเรียนน้อยไป โดยเฉพาะหลักสูตรอาหารขนม หลักสูตรการพับผ้าบาติก

2. ข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ต้องการขยายเวลาในการสอนให้มากกว่านี้ โดยเฉพาะวิชาคอมพิวเตอร์ อาหารขนม ควรพาไปศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ควรสอนให้ผู้เรียนมีความชำนาญจนได้ไปประกอบวิชาชีพ เช่น นวดแผนไทย การเรียนวิชาชีพระยะสั้นช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่ม เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ขอให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ช่วยสอนหลักสูตรระยะต่อไป และ ควรมีหลักสูตรที่หลากหลายอาชีพ

การอภิปรายผล

จากการศึกษาเรื่องการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี มีประเด็นที่นำมาอภิปรายได้ดังนี้

1. ผลการศึกษา การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ทั้ง 3 ด้าน คือ ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้าน

การพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า การนำความรู้ไปใช้โดยรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นเป็นผู้ที่พลาดโอกาสทางการศึกษาจากการศึกษาในระบบปกติ ด้วยเหตุผล และความจำเป็นส่วนตัว เมื่อมีภาระที่จะต้องรับผิดชอบตนเอง รับผิดชอบครอบครัว รายได้จึงเป็นตัวบีบบังคับให้ต้องขวนขวายเรียนรู้ เพื่อนำความรู้ที่ได้รับไปประกอบอาชีพ ยกกระดับความรู้ให้ทัดเทียมผู้อื่น พัฒนาคุณภาพชีวิตให้มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น มีรายได้ที่มั่นคง เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ดังนั้น เมื่อมีโอกาสได้ศึกษาด้วยวิธีการศึกษานอกระบบ โดยเฉพาะวิชาชีพซึ่งเมื่อได้ศึกษาหาความรู้แล้ว สามารถนำความรู้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ ไม่ว่าจะเป็นไปเป็นอาชีพ ยกกระดับความรู้ หรือ พัฒนาคุณภาพชีวิต เป็นไปตามหลักการจัดการศึกษาวิชาชีพระยะสั้นให้กับ ประชากรวัยแรงงาน วัยสูงอายุ โดยนำประสบการณ์ในการเรียนไปใช้ประกอบอาชีพ โดยเฉพาะ สภาพเศรษฐกิจในภาวะปัจจุบันที่ทุกคนต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด มีค่าครองชีพสูง การมีอาชีพจึง เป็นการสร้างรายได้ ประชาชนส่วนใหญ่จึงมีความต้องการศึกษาวิชาชีพหลักสูตรระยะสั้น เพื่อนำ ความรู้ความสามารถที่ได้ไปประกอบอาชีพ พัฒนางานในหน้าที่ให้มั่นคง มีความเป็นตัวของตัวเอง และเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ โนลส์ (สัวน์ วัฒนวงศ์. 2547 : 247-249) ที่กล่าวว่า ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากว่าตรงกับ ความต้องการ และความสนใจ และประสบการณ์ที่ผ่านมาเขาจะเกิดความพึงพอใจ และสอดคล้องกับ งานวิจัยของวัชรินทร์ โกสินเจริญชัย (2545 : 93) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการ นำความรู้จากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียน ระดับประกาศนียบัตร พุทธศักราช 2539 ไปใช้ โดยรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับงานวิจัยของ พวงสุวรรณ พันธุ์ม่วง (2541 : 92-93) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรวิชาชีพระยะสั้น ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อประกอบ อาชีพ ด้านการนำความรู้ไปใช้เพื่อส่วนตัว และการนำความรู้ไปใช้เพื่อชุมชน มีความคิดเห็นโดยรวม และรายด้านอยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับหลักการจัดการศึกษาการพัฒนาอาชีพหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ.2549 (2549 : 1-2) มีวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษาหลักสูตรระยะ สั้น คือ การจัดการศึกษาเพื่อการมีงานทำ จัดการศึกษาเพื่อเสริมอาชีพหลัก สร้างอาชีพเสริม จัด การศึกษาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และส่งเสริมสนับสนุนการจัดกิจกรรมเกี่ยวกับอาชีพแบบ เศรษฐกิจพอเพียง สอดคล้องกับแนวคิดของ อาชัญญา รัตนอุบล (2540) การศึกษานอกโรงเรียน จัดการศึกษาเพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถโดยยึดหลักสนองความต้องการ ความสนใจ และ แก้ปัญหา ให้แก่กลุ่มเป้าหมาย

จากการศึกษาการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอก โรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ไปใช้เป็นรายด้านผลการวิจัยพบว่า

1.1 ด้านการประกอบอาชีพ พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตร ระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง มีข้อที่นำความรู้ไป ใช้มากคือ เพิ่มโอกาสให้ได้รู้จักกับผู้ประกอบการอาชีพอื่นมากขึ้น ช่วยให้มีช่องทางในการประกอบ อาชีพมากขึ้น และเป็นวิชาที่เหมาะสมกับ ความรู้ความสามารถของตนเอง ซึ่งตอบสนองการจัด การศึกษาเพื่อพัฒนาอาชีพ ของสำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2549 กำหนดไว้ว่า

เพื่อพัฒนาความรู้ความสามารถและทักษะในการประกอบอาชีพ ของบุคคล กลุ่มบุคคล ซึ่งมีจุดมุ่งหมายในชีวิตที่แตกต่างกัน โดยมีสาระสำคัญคือการเรียนรู้อาชีพแบบองค์รวม ครูการศึกษา นอกโรงเรียนจัดกิจกรรมการเรียนรู้เพื่อฟื้นฟูเศรษฐกิจชุมชน การออกแบบการเรียนรู้งานอาชีพต้องเพื่อพัฒนาอาชีพในรูปแบบการฝึกทักษะอาชีพ การเข้าสู่อาชีพ การพัฒนาอาชีพ และการพัฒนาอาชีพด้วยเทคโนโลยี การเรียนรู้จากการปฏิบัติจริงที่บูรณาการกับวิถีชีวิต คิดทำจำแก้ แลกเปลี่ยนประสบการณ์การทำงานอาชีพ สอดคล้องกับ กฎการ กล่อมจิต (2529 : 113) ศึกษาเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องของนักศึกษาที่สำเร็จวิชาชีพในศูนย์และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่านักศึกษานำวิชาชีพที่เรียนไปใช้ประโยชน์และประกอบอาชีพพอประมาณ คือ ไม่มั่นใจในตนเองว่าจะนำวิชาชีพที่เรียนไปใช้ประโยชน์ และประกอบอาชีพได้ สาเหตุจากฝึกปฏิบัติน้อย เพราะเวลาเรียนน้อยและไม่มีทุน ขาดความชำนาญ ขาดผู้ว่าจ้าง และหางานทำไม่ได้ และศกรินทร์ ชนประชา (2543 : 77) ได้ศึกษาความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน อำเภอในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้จบหลักสูตรระยะสั้น มองว่า วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการสอนไม่เพียงพอ ไม่ทันสมัย ขาดการสนับสนุนจากหน่วยงานที่จัดสอน หรืออาจเนื่องมาจากสถานที่ไม่เอื้อต่อการใช้วัสดุอุปกรณ์ อาจคับแคบ มีข้อจำกัดด้านพื้นที่ก็เป็นได้ หรือหลักสูตรอาจไม่สอดคล้องกับความต้องการของผู้เรียน จึงทำให้นำไปประยุกต์ใช้ได้ในระดับหนึ่ง

1.2 ด้านการยกระดับความรู้ พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่นำไปใช้มากที่สุด คือ ทำให้เกิดความรักและภูมิใจในตนเอง สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข และนำไปฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรอบคอบทำงานอย่างปลอดภัยเป็นผู้ที่เฝ้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ ซึ่งเป็นการตอบสนองวัตถุประสงค์ของการจัดการศึกษา “ หลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน พ.ศ. 2549 ” ข้อที่ 3 จัดการศึกษาเพื่อนำไปใช้ในชีวิตประจำวัน และข้อที่ 4 ส่งเสริมและพัฒนาในกิจกรรมการเรียนรู้ตลอดชีวิต ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาชัญญา รัตนอุบล (2540 : 92) ได้สรุปลักษณะสำคัญของผู้ใหญ่ว่า ผู้ใหญ่จะเป็นผู้มีการรับรู้ตนเองในลักษณะที่เปลี่ยนแปลงจากการที่ต้องพึ่งพาผู้อื่นไปสู่ผู้ที่สามารถชี้นำตนเองได้ พึ่งพาตนเองได้ ผู้ใหญ่จะสะสมประสบการณ์ต่าง ๆ ไว้มากมาย จนกระทั่งสามารถนำประสบการณ์มาใช้เป็นทรัพยากรแห่งความรู้ที่มีคุณค่า มีความพร้อมที่จะเรียนโดยมุ่งหวังเพื่อพัฒนาตนเองเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ วชิรภรณ์ โกสินเจริญชัย (2545 : 94-95) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการนำความรู้จากหลักสูตรการศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ไปใช้ พบว่า สามารถนำความรู้ไปใช้ในการพัฒนาตนเอง และได้รับวุฒิการศึกษาสูงขึ้น มีความสามารถฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีมนุษยสัมพันธ์ต่อเพื่อร่วมงาน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะนักศึกษาผู้ใหญ่มีความต้องการที่จะพัฒนาศักยภาพของตนเองในด้านการศึกษา เมื่อได้รับการตอบสนองตามความต้องการแล้วจึงส่งผลให้เกิดความต้องการและความคาดหวังในการเรียนในระดับสูงขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของวิชุดา นาคเถื่อน (2549 : 81-82) ได้ศึกษาความคาดหวังในการนำความรู้ไปใช้จากหลักสูตรบริหารธุรกิจ

บัณฑิต (ต่อเนื่อง 2 ปี) ไปใช้ พบว่า ความคิดเห็นมากที่สุดคือ เพื่อความก้าวหน้าและมั่นคงในอาชีพ รองลงมาต้องการความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการประกอบอาชีพและก้าวหน้าเทคโนโลยีและมีความรู้ด้านเทคนิคเฉพาะวิชาชีพที่จะทำให้สามารถประกอบอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ

1.3 ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีโดยรวมอยู่ในระดับมาก และข้อที่มีการนำไปใช้มากที่สุดคือ ทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนได้อย่างมีความสุข เกิดความรักและห่วงแหนแผ่นดินถิ่นเกิด นำไปปรับปรุงตนเองโดยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ รวมถึงมีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่นซึ่งสอดคล้องกับ พระเทพเวที ประยุทธ์ ปยุตโต (วิชุดา นาคเถื่อน. 2549 : 10; อ้างอิงจาก พระเทพเวที.2531) ได้อธิบายถึงความหมายของคุณภาพชีวิตว่าเป็นคุณสมบัติของชีวิต เป็นอยู่ดีหมายถึงองค์ประกอบและลักษณะต่างๆที่แสดงถึงสภาพของชีวิตที่ดำรงอยู่ด้วยดีเป็นส่วนรวมที่เกื้อกูลซึ่งกันและกัน กับสังคมและธรรมชาติแวดล้อม คือ ทั้งสามารถรับเอาประโยชน์จากสังคมและธรรมชาติแวดล้อมและเอื้อประโยชน์แก่สังคมและธรรมชาติแวดล้อมนั้น พร้อมและสามารถพัฒนาตนเองให้เจริญงอกงามสู่ความสันติสุข และอิสรภาพที่สมบูรณ์ คุณภาพชีวิตที่ดีประกอบด้วย 1) มีสุขภาพที่ดีมีพลานามัย 2) พึ่งตนเองได้ในทางเศรษฐกิจ เช่น มีอาชีพประกอบโดยประหยัด และสุจริต มีเงินพอใช้ และใช้เงินเป็น เป็นผู้ผลิตและบริโภคเป็น 3) มีอาหารที่มีคุณภาพ มีกินและกินเป็น 4) มีที่อยู่อาศัยและที่ทำงานที่เหมาะสม ไม่แออัด สะอาด สะดวกสบายต่อการดำเนินชีวิตการทำงานและการเดินทาง 5) มีความปลอดภัยทั้งใจ กาย ปราศจากโจรผู้ร้ายและอบายมุข 6) มีธรรมชาติแวดล้อมที่เกื้อกูล รื่นรมย์ สวยงาม น้ำ อากาศบริสุทธิ์ไร้มลพิษ 7) มีความสัมพันธ์ในครอบครัวที่เป็นสุข 8) มีสังคมที่มีสวัสดิการและบริการดีอำนวยความสะดวกและไมตรีสังเคราะห์ 9) มีสังคมที่อำนวยความสะดวกในการทำงานที่ตนถนัด โอกาสในการเรียนรู้ การเข้าถึงวิทยาการต่างๆโอกาสในการมีส่วนร่วมในสังคม 10) มีสังคมที่มีระเบียบวินัย มีขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรม และกฎหมายที่เป็นธรรม เอื้อต่อการพัฒนาชีวิตและสังคมและนวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล (2540 : 66-67) ได้ศึกษาความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้านและผู้นำท้องถิ่น มีความคาดหวังต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐาน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า มีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก มีคะแนนเฉลี่ยสูงสุดคือ การมีระเบียบวินัยและเคารพกฎหมายมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศิริพงษ์ เสาภายน และคณะ (2547 : 25, 78, 81-83) ทำการวิจัยเชิงประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียนในเขตภาคกลางภาคตะวันออก และกรุงเทพมหานคร พบว่า ส่วนใหญ่ ได้งานทำภายใน 3 เดือน รองลงมาคือ ได้งานทำภายใน 6 เดือน และได้งานทำภายใน 1 ปี และมีงานทำอยู่แล้ว มีความสามารถหรือทักษะในการใช้คอมพิวเตอร์เพื่อการทำงานในภาพรวมอยู่ในระดับน้อย การสื่อสารด้วยภาษาไทยอยู่ในระดับดี ส่วนการสื่อสารด้วยภาษาอังกฤษอยู่ในระดับน้อย ส่วนใหญ่มีแนวคิดในการพัฒนาสังคมและชุมชนเป็นที่น่าพอใจ

เช่น การเข้าร่วมกิจกรรมชุมชนในเทศกาลและวันสำคัญของชาติ การช่วยเหลือผู้อื่น การเป็นแบบอย่างที่ดีแก่คนอื่น และมีเจตคติที่ดีมากต่อการศึกษานอกโรงเรียน

2. การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ยการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามตัวแปร เพศ อายุ สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน อาชีพ รายได้ สรุปได้ดังนี้

2.1 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี เพศหญิงและเพศชายนำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ ด้านยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสภาพสังคมที่เปลี่ยนไป มีการสื่อสารที่ไร้พรมแดน บทบาททางสังคมของเพศหญิงมีมากขึ้น เพศหญิงมีความทัดเทียมกับเพศชาย ทำให้เพศหญิงและเพศชายมีความต้องการที่จะเรียนรู้เพิ่มขึ้น โดยหวังที่จะนำความรู้ไปใช้ในหน้าที่การงานหรือชีวิตประจำวัน และสังคมปัจจุบันได้เปิดโอกาสทางการศึกษาให้กับบุคคลทั่วไปได้มีโอกาสทางการศึกษาไม่จำกัดว่าเป็นเพศชายสามารถเลือกเรียนได้ตามความต้องการ ความสามารถและความถนัดของตนเองซึ่งสอดคล้องกับการวิจัยของสมลักษณ์ เพชรช่วย (2540 : 89) ได้ศึกษาความคาดหวังในการเรียนสายสามัญวิธีเรียนทางไกลของผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันมีความคาดหวังในการเรียนทางไกลโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ผู้ใช้แรงงานทั้งเพศหญิงและเพศชายไม่ได้เป็นตัวแปรสำคัญในการเรียน ประกอบกับลักษณะของสภาพแวดล้อมคล้ายคลึงกัน จึงมีความคาดหวังในการเรียนทางไกลไม่แตกต่างกัน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ กลุ่มแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน (2548 : 165-166) ได้ติดตามผลผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างปีประมาณ 2544-2546 พบว่านักศึกษาที่มีเพศแตกต่างกันมีจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ โดยเพศหญิงเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการสร้างงานอาชีพ เพื่อการได้รับการจ้างงาน และเพื่อเสริมความรู้ความเข้าใจหรือทักษะการเรียนตามหลักสูตรในระบบโรงเรียนให้ดียิ่งขึ้น

2.2 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอายุต่างกัน คือ อายุระหว่าง 20-40 ปี และมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป นำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ ด้านยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ที่เป็นเช่นนี้อาจเป็นเพราะกลุ่มตัวอย่างของวิจัยครั้งนี้ส่วนมากเป็นผู้ที่ต้องการศึกษาหาความรู้ ทักษะ ประสบการณ์ด้านวิชาชีพ สามารถนำไปใช้ในชีวิตประจำวันได้ในทันที และกลุ่มตัวอย่างส่วนมากจะมีอายุมากกว่า 40 ปีขึ้นไป ซึ่งถือว่าเป็นวัยผู้ใหญ่ ที่มาเรียนเพราะต้องการมีอาชีพเสริมเพิ่มรายได้ ช่วยเหลือครอบครัว ช่วงภาวะเศรษฐกิจไม่ดี สอดคล้องกับงานวิจัยของ กลุ่มแผนงาน สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน

(2548 : 65) ได้ติดตามผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของการศึกษานอกโรงเรียนระหว่างปีงบประมาณ 2544-2546 พบว่านักศึกษาที่มีอายุ แตกต่างกันมีจุดมุ่งหมายของการเข้าร่วมกิจกรรม การเรียนรู้ของการศึกษานอกโรงเรียนแตกต่างกัน กล่าวคืออายุระหว่าง 31-40 ปี จัดว่าเป็นวัยผู้ใหญ่ จึงให้ความสำคัญกับการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดำรงชีวิตมากกว่าช่วงวัยอื่นๆ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะวัยนี้เป็นวัยแห่งปัญหาเนื่องจากการสร้างหลักฐานให้กับชีวิต มักพบปัญหาชีวิตใหม่ๆ ซึ่งแปลกไปจากเด็กและวัยรุ่น ความตึงเครียดมักเกิดขึ้นจากความรับผิดชอบในเรื่องต่างๆ ที่ต้องการตัดสินใจ เช่นการประกอบอาชีพ การเลือกคู่ครอง การตั้งถิ่นฐาน ความตึงเครียดทางอารมณ์มักแสดงออกมาในรูปของความกังวล ส่วนจะกังวลในเรื่องอะไรนั้นอยู่กับชนิดของปัญหาในการปรับตัวที่เผชิญอยู่ ด้วยสาเหตุดังกล่าว นักศึกษาวัยนี้ส่วนใหญ่จึงให้ความสำคัญกับการเข้าร่วมกิจกรรมการเรียนรู้ของการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดำรงชีวิตมากกว่าจุดมุ่งหมายในเรื่องอื่น ๆ สอดคล้องกับงานวิจัยของสมลักษณ์ เพชรช่วย (2540 : 90) ศึกษาความคาดหวังในการเรียนสายสามัญ วิธีเรียนทางไกล ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาเพศหญิงและเพศชาย มีความคาดหวังในการเรียนสายสามัญไม่แตกต่างกันทั้งนี้เพราะผู้เรียนเป็นผู้ใช้แรงงานทุกวัน เห็นความสำคัญของการศึกษาตลอดชีวิตเท่าเทียมกัน

2.3 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีสถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชนแตกต่างกัน คือ สถานภาพผู้นำชุมชน และสถานภาพประชาชนทั่วไป นำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ ด้านยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ เมื่อ พิจารณาเป็นรายด้าน พบว่าด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ.01 โดยผู้นำชุมชนนำความรู้ไปใช้สูงกว่าประชาชนทั่วไป ส่วนด้านประกอบอาชีพและด้านยกระดับความรู้แตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะสถานภาพเป็นผู้นำชุมชนเพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ และทักษะในการดำรงชีวิต และเพื่อเพิ่มประสบการณ์ให้มากขึ้น ส่วนสถานภาพประชาชนทั่วไปเพื่อการสร้างงานสร้างอาชีพเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทักษะการดำรงชีวิต และเพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษา ซึ่งสอดคล้องกับรายงานการประเมินผลของ คณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ (2537 : 45) รายงานการประเมินแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ การศึกษานอกโรงเรียน ว่า สถานภาพผู้นำชุมชนเข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อเพิ่มความรู้ ความเข้าใจ ทักษะในการดำรงชีวิต รองลงมาเพื่อเพิ่มวุฒิการศึกษาให้สูงขึ้น และเพื่อการสร้างงานและอาชีพ ส่วนประชาชนทั่วไป ส่วนใหญ่เข้าร่วมกิจกรรมการการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการสร้างงาน รองลงมาเพื่อเพิ่มพูนความรู้ความเข้าใจและทักษะในการดำรงชีวิต ดังที่ เทพ สงวนกิตติพันธ์ (2545 : 7-8) กล่าวว่า ทักษะชีวิต (Life skills) เป็นความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญที่จะช่วยให้ความเป็นอยู่หรือการดำเนินกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับร่างกาย สังคม และจิตใจของบุคคลให้สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างมีความสุขและประสบความสำเร็จในชีวิต ทักษะชีวิตประกอบด้วย ทักษะชีวิตด้านร่างกาย หมายถึง การมีความรู้ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการรู้จักตนเอง การปฏิบัติ

ตนให้เป็นผู้ที่สุขภาพกายและสุขภาพจิตที่ดี ตลอดจนการพัฒนาบุคลิกภาพของตนเอง ทักษะทางด้านสังคม หมายถึง การมีความรู้ความสามารถความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับบทบาทของชีวิต การติดต่อสื่อสารที่ดีกับผู้อื่น การแสดงออกที่เหมาะสม ทักษะในการสนทนาในสังคม การปฏิบัติตนที่ดีต่อครอบครัว และสังคม ทักษะทางด้านจิตใจ หมายถึง การมีความรู้ความสามารถหรือความเชี่ยวชาญเกี่ยวกับการรู้จักควบคุมอารมณ์ของตนเอง การปรับพฤติกรรมตนเอง การตัดสินใจที่ดี การสร้างความสำเร็จให้แก่ตนเอง การขจัดทุกข์และสร้างสุข ส่วนนักศึกษาที่เป็นกลุ่มประชาชนทั่วไป ซึ่งส่วนใหญ่ให้ความสำคัญกับการเรียนรู้เพื่อการสร้างงานอาชีพมากกว่าเรื่องอื่น ๆ อาจเป็นเพราะว่า มีอาชีพรับจ้าง ซึ่งอาจจะยังมีอาชีพที่ไม่มั่นคงเหมือนนักศึกษากลุ่มผู้นำชุมชน ที่โดยทั่วไปผู้นำชุมชนมักจะเป็นอาชีพที่ค่อนข้างมั่นคงมีสภาพทางเศรษฐกิจดีกว่าผู้ที่ไม่นำชุมชน (เมื่อเปรียบเทียบภาพรวม)

2.4 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีอาชีพแตกต่างกัน นำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ ด้านยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต โดยรวมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน ประกอบอาชีพทำนา อาชีพรับจ้างแรงงาน ทำไร่ และค้าขาย เข้าร่วมกิจกรรมของการศึกษานอกโรงเรียนเพื่อการสร้างงานอาชีพ จากข้อค้นพบนี้ ชี้ให้เห็นว่านักศึกษากลุ่มตัวอย่างที่ประกอบอาชีพเกษตร รับจ้างแรงงาน ค้าขายรวมถึงแม่บ้าน และยังไม่มียาชีพ เข้าร่วมกิจกรรมการศึกษานอกโรงเรียนโดยมีความคาดหวังว่าจะนำความรู้ ทักษะ ประสบการณ์การเรียนรู้ที่ได้รับไปใช้ประโยชน์ เพื่อสร้างงานสร้างอาชีพ เป็นเรื่องสำคัญประการแรก ซึ่งอาจเป็นอาชีพเสริม หรือสร้างงานอาชีพใหม่เพื่อทดแทนอาชีพที่ทำอยู่เดิมก็เป็นไปได้ มีความสอดคล้องกับผลการสำรวจความต้องการและความพึงพอใจของแรงงานภาคอุตสาหกรรมที่มีต่อการจัดการศึกษานอกระบบของโรงเรียนของกองแผนงานเมื่อ พ.ศ. 2538 จากกลุ่มตัวอย่างผู้ที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมที่ตอบแบบสอบถามเรื่องความคาดหวังเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้หลักจบการศึกษา พบว่า แรงงานภาคอุตสาหกรรมที่รับการบริการการศึกษานอกโรงเรียนคาดหวังว่า จะนำความรู้ไปใช้ฝึกต่อมากที่สุด (กองแผนงาน,ม.ป.ป.: 18-20)

2.5 ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรีที่มีรายได้ต่อเดือน แตกต่างกัน นำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ ด้านยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตโดยรวมและรายด้านแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ ซึ่งไม่เป็นไปตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนมีรายได้ในระดับ น้อย ถึงระดับปานกลาง ซึ่งถือว่ามีความเป็นอยู่ที่ค่อนข้างขัดสนความเป็นอยู่เริ่มฝืดเคืองจึงจำเป็นต้องมีรายได้เพิ่มซึ่งทำให้ไม่พบความแตกต่างของการนำความรู้ไปใช้เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่าผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน นำความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนได้อย่างมีความสุข มีความรักและภูมิใจในตนเอง รักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิด ใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์ อยู่ในระดับมาก ซึ่งสอดคล้องกับทฤษฎีการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่สมัยใหม่ของโนลส์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์.(2547: 247-249; อ้างอิง

จาก Knowles.1978: 31) ได้ศึกษาวิจัยและสรุปสาระสำคัญดังนี้ 1) ความต้องการและความสนใจ ผู้ใหญ่จะถูกชักจูงให้เกิดการเรียนรู้ได้ดี ถ้าหากตรงกับความต้องการ และความสนใจใน ประสบการณ์ที่ผ่านมาเขาก็จะเกิดความพึงพอใจ เพราะฉะนั้นควรจะมีการเริ่มต้นในสิ่งเหล่านี้ อย่างเหมาะสม โดยเฉพาะการจัดกิจกรรมทั้งหลายเพื่อให้ผู้ใหญ่เกิดการเรียนรู้ นั้น จะต้องคำนึงถึงสิ่งนี้ ด้วย 2) สถานการณ์ที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่การเรียนรู้ของผู้ใหญ่จะได้ผลดี ถ้าหากถือเอาตัวผู้ใหญ่ เป็นศูนย์กลาง ในการเรียนการสอน ดังนั้น การจัดหน่วยการเรียนรู้ที่เหมาะสมเพื่อการเรียนรู้สำหรับผู้ใหญ่ควรจะต้องยึดถือสถานการณ์ทั้งหลายที่เกี่ยวข้องกับชีวิตผู้ใหญ่เป็นหลักสำคัญ มิใช่ตัวเนื้อหาวิชา ทั้งหมด 3) การวิเคราะห์ประสบการณ์เนื่องจากประสบการณ์เป็นแหล่งการเรียนรู้ที่มีคุณค่ามากที่สุดสำหรับผู้ใหญ่ ดังนั้นวิธีการหลักสำหรับผู้ใหญ่ก็คือ การวิเคราะห์ถึงประสบการณ์ของผู้ใหญ่แต่ละคนอย่างละเอียดว่ามีส่วนไหนของประสบการณ์ที่นำมาใช้ในการเรียนการสอนได้บ้าง แล้วจึงหาทางนำมาใช้ให้เกิดประโยชน์ต่อไป 4) ผู้ใหญ่ต้องการเป็นผู้นำตนเอง ความต้องการที่อยู่ในส่วนลึกของผู้ใหญ่ก็คือ การมีความรู้สึกที่ต้องการที่จะสามารถนำตนเองได้ เพราะฉะนั้นบทบาทของครูจึงควรอยู่ในกระบวนการสืบหาหรือค้นหาคำตอบร่วมกับผู้เรียน (Mutual Inquiry) มากกว่าการทำหน้าที่ส่งผ่านหรือเป็นสื่อสำหรับความรู้ แล้วทำหน้าที่ประเมินผลว่า เขาคล้อยตามหรือไม่เพียงเท่านั้น 5) ความแตกต่างระหว่างบุคคล จะมีเพิ่มมากขึ้นเรื่อย ๆ ในแต่ละคน เมื่ออายุเพิ่มมากขึ้น เพราะฉะนั้นการสอนนักศึกษาผู้ใหญ่จะต้องเตรียมในด้านนี้อย่างดีพอ เช่น รูปแบบของการเรียนการสอน (Style) เวลาที่ใช้ทำการสอน สถานที่สอน และประการสำคัญ คือสามารถในการเรียนรู้ในแต่ละขั้นของผู้ใหญ่ยอมเป็นไปตามความสามารถของผู้ใหญ่แต่ละคน และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ศักรินทร์ ชนประชา (2543:80) ที่ทำการวิจัยเกี่ยวกับความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย พบว่า ผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอในจังหวัดเชียงราย ที่มีรายได้ต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการฝึกอบรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญทางสถิติ

3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลจากคำถามปลายเปิด

การวิเคราะห์ปัญหาและข้อเสนอแนะ ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ต่อการนำความรู้ไปใช้ ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้านพัฒนาคุณภาพชีวิตและด้านอื่น ๆ โดยมีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 87 คน คิดเป็นร้อยละ 25.22 นำเสนอในรูปของความถี่ดังนี้

3.1 ปัญหาเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี เรียงลำดับจากมากไปหาน้อย จำนวน 3 อันดับแรก คือ ผู้เรียนขาดความชำนาญ และขาดมั่นใจในการนำไปประกอบอาชีพ รองลงมาคือ มีวัสดุ อุปกรณ์ ในการสอน ไม่พอกับผู้เรียน และ ไม่มีตลาดรองรับให้จำหน่ายสินค้าที่ผลิต

3.2 ข้อเสนอแนะ พบว่า ผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ต้องการให้ขยายเวลาในการสอนควรมากกว่านี้ โดยเฉพาะวิชาคอมพิวเตอร์ อาหาร

ขนม ควรมีการพาไปศึกษาดูงานเพื่อเพิ่มพูนประสบการณ์ ควรสอนให้ผู้เรียนมีความชำนาญจนได้ไปประกอบวิชาชีพ เช่น นวดแผนไทย การเรียนวิชาชีพพระยะสันช่วยให้ผู้เรียนมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีรายได้เพิ่ม เป็นที่ยอมรับของคนในชุมชน ขอให้ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ช่วยสอนอาชีพตลอดไป และควรมีอาชีพหลายๆ หลักสูตร

ข้อเสนอแนะ

ผลการวิจัยครั้งนี้ สามารถสรุปเป็นข้อเสนอแนะในการนำไปใช้ และในการวิจัยครั้งต่อไปได้ดังนี้

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

จากการศึกษาพบว่า การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก นำความรู้ไปใช้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตสูงกว่าด้านอื่น ๆ จึงน่าเป็นข้อมูลสำหรับผู้บริหารการศึกษานอกโรงเรียน ให้ความสนใจและพิจารณา แก้ไขปรับปรุงและพัฒนาหลักสูตรระยะสั้น คุณภาพของครูผู้สอนหลักสูตรระยะสั้น และบุคลากร ให้สามารถจัดการเรียนการสอนให้เหมาะสมกับสภาพของเศรษฐกิจ และเทคโนโลยีปัจจุบัน ให้เหมาะสมและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชน ดังนี้

1. ด้านการประกอบอาชีพ การศึกษานอกโรงเรียน ควรเร่งรัดพัฒนาปรับปรุงด้านคุณภาพครูผู้สอน ดูแลวัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการฝึกทักษะทางวิชาชีพเฉพาะด้านให้เพียงพอและทันสมัยกับกลุ่มผู้เรียน พัฒนาฝีมือแรงงานของผู้เข้ารับการศึกษาตามกระบวนการหลักสูตรระยะสั้นให้มีคุณภาพและได้มาตรฐาน ผู้เรียนก้าวสู่สถานประกอบการได้อย่างมั่นใจ
2. ด้านการยกระดับความรู้ การศึกษานอกโรงเรียน ควรเพิ่มพูนประสิทธิภาพครูผู้สอนให้ตรงตามหลักสูตรที่นักศึกษาลงทะเบียนเรียน มีความรู้ความสามารถและทักษะในวิชาชีพที่สอนถึงขั้นมืออาชีพ เพื่อพัฒนาผู้เรียนให้เข้าสู่ตลาดแรงงาน ควรพิจารณาจากความต้องการอาชีพของประชาชน โดยเฉพาะงบประมาณด้านวัสดุอุปกรณ์ควรพิจารณาให้รัดกุม
3. ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต การศึกษานอกโรงเรียน ควรจัดการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นตามแนวทางการเสริมสร้างความเข้มแข็งของชุมชน โดยการนำแนวทางการจัดการศึกษาตามพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 เน้นการมีส่วนร่วมของคนในชุมชนมาเป็นฐานในการจัดการศึกษา

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

1. การศึกษาครั้งนี้ ผู้สำเร็จการศึกษาขาดคุณลักษณะที่นายจ้างต้องการ ควรทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับคุณลักษณะของลูกจ้างที่นายจ้างต้องการ เพื่อจะได้ทราบความต้องการที่แท้จริงของสถานประกอบการ และตลาดแรงงาน สามารถใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นให้สอดคล้องกับความต้องการของสถานประกอบการ
2. ควรศึกษาความต้องการของประชาชนกลุ่มเป้าหมายในจังหวัดเพชรบุรี เกี่ยวกับความต้องการเรียนวิชาชีพระยะสั้น เพื่อใช้เป็นข้อมูลในการจัดการเรียนการสอนให้สอดคล้องกับความต้องการมากที่สุด
3. ทำการศึกษาวิจัยเกี่ยวกับสภาพปัญหา / ความต้องการของวิทยากรผู้สอนหลักสูตรระยะสั้นเพื่อจะได้รับทราบปัญหา และความต้องการของวิทยากรผู้สอน เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี แก้ไขปัญหาในการจัดการเรียนการสอน

บรรณานุกรม

บรรณานุกรม

- การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี.ศูนย์.(2549).แผนปฏิบัติการปีงบประมาณ 2549
จังหวัดเพชรบุรี : ฝ่ายแผนงาน.
- การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี.ศูนย์. (2549). Road map กศน.ระยะ 3 ปี (2549-2551)
จังหวัดเพชรบุรี 2549 : ปัญหาชนบทการพิมพ์เพชรบุรี.
- การศึกษานอกโรงเรียน. (2546). การศึกษานอกโรงเรียน : เรียนรู้เพื่ออาชีพ
ประจำเดือนสิงหาคม 2546หน้า 6 -7.
- กฤติการ กล่อมจิตร. (2529) ศึกษาการเปรียบเทียบการปฏิบัติกิจกรรมต่อเนื่องของนักศึกษาที่
สำเร็จในศูนย์และนอกศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.
- เจ็ดหล้า สุนทรวิภาค ต่าย เชียงฉวี และอุเทน ปัญญา. (2547). รายงานการวิจัยเชิงประเมิน
ประสิทธิภาพการดำเนินงานการศึกษานอกโรงเรียน : กรณีภาคเหนือ.กรุงเทพมหานคร.
สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. (เอกสารอัดสำเนา)
- วิชญกร พรภาณวิชัย. (2540). ความคาดหวังของประชาชนที่มีต่อบทบาทการจัดการทรัพยากร
ธรรมชาติในท้องถิ่นของสมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล: กรณีศึกษาจังหวัดแพร่.
วิทยานิพนธ์สังคมศาสตรมหาบัณฑิต (สิ่งแวดล้อม). กรุงเทพมหานคร.บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยมหิดล.ถ่ายเอกสาร.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2549). เทคนิคการเขียนเค้าโครงวิจัย : แนวทางสู่ความสำเร็จ.กรุงเทพ
สำนักพิมพ์ไทม์เนรมิตกิจ.
- ผ่องศรี วาณิชยศุภวงศ์ และคณะ. (2547). การวิจัยเชิงประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน
การศึกษานอกโรงเรียน : กรณีศึกษาในภาคใต้.กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารงาน
การศึกษานอก โรงเรียน.(อัดสำเนา).
- เทพ สงวนกิตติพันธ์. (2545).ทักษะชีวิต (Life Skills) : ทักษะชีวิตเพื่อความสุขและความสำเร็จของ
ชีวิต. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- ธัญยรัตน์ เพ็ชรน้ำทอง. (2548). ความคาดหวังของผู้เรียนในการเรียนกลุ่มสนใจด้านวัฒนธรรม
ไทยมลรัฐแคลิฟอร์เนีย ประเทศสหรัฐอเมริกา.ถ่ายเอกสาร.
- นิตดา ภู่อุสาสน์. (2531). การศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในชีวิตของเด็กวัดสระแก้วกับเด็ก
ครอบครัวปกติ. ปรินญาณินพนธ์ กศ.ม. (จิตวิทยาพัฒนาการ). กรุงเทพมหานคร:
บัณฑิตวิทยาลัยมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.

- นันทนา จันทรณ์. (2545). การศึกษาตัวแปรที่สัมพันธ์กับความคาดหวังในอนาคตของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา สังกัดสำนักงานประถมศึกษาจังหวัดเชียงรายด้วยการวิเคราะห์หุระดับ. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การวิจัยและสถิติทางการศึกษา). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- นวลจันทร์ เพิ่มพูนรัตนกุล. (2540). ความคาดหวังของผู้เรียนต่อโครงการยกระดับความรู้พื้นฐานสำหรับกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน และผู้นำท้องถิ่นในจังหวัดสุพรรณบุรี. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ปาน แก้วสวัสดิ์. (2530). ความคิดเห็นของผู้บริหาร ผู้สอน และครูธุรการ เกี่ยวกับการบริหารโรงเรียนผู้ใหญ่แบบเบ็ดเสร็จ ในกรุงเทพมหานคร. ปรินญานินพนธ์มหาบัณฑิต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
- เพ็ญณี แนนธ และคณะ. (2547). รายงานการวิจัยเชิงประเมินประสิทธิภาพการดำเนินงาน การศึกษานอกโรงเรียน : กรณีศึกษาภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน. อัดสำเนา.
- ไพพรรณ เกียรติโชติชัย. (2546). การศึกษาบนเส้นทางธุรกิจ. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพมหานคร: ดอกหญ้า 2000
- พวงสุวรรณ พันธุ์มะม่วง. (2541). การศึกษาความคิดเห็นเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้จบหลักสูตร วิชาชีพพระยะสัน หน่วยฝึกวัดนอก จังหวัดชลบุรี. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่). กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- เพราพรรณ เปลียนภู. (2524). จิตวิทยา. กรุงเทพมหานคร: ภาควิชาครุศาสตร์ไฟฟ้า.
- วัชรภรณ์ โกสินเจริญชัย. (2545). ความคาดหวังของนักศึกษาผู้ใหญ่ในการนำความรู้จากหลักสูตร การศึกษานอกโรงเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ พุทธศักราช 2539 ไปใช้. ปรินญานินพนธ์ กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- วิชุดา นาคเถื่อน. (2549). ความคาดหวังในการนำความรู้ไปใช้ของนิสิตปริญญาตรี หลักสูตรบริหาร ธุกิจบัณฑิต(ต่อเนื่อง 2ปี)ภาควิชาบริหารธุรกิจ คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัย ศรีนครินทรวิโรฒ: สารนิพนธ์ กศ.ม. (ธุรกิจศึกษา) กรุงเทพมหานคร : บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ. ถ่ายเอกสาร.
- ศึกษาริการ. กระทรวง. (2546). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2542แก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 2). กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)

- ศึกษานิเทศก์. หน่วย สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน.(2547).การนิเทศเชิงวิจัยการจัดการ
การศึกษาออกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ.กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์องค์การรับส่ง
สินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- ศักรินทร์ ชนประชา. (2543). ความคิดเห็นของผู้จบหลักสูตรการฝึกอบรมวิชาชีพพระยะสันของ
ศูนย์บริการการศึกษาออกโรงเรียนอำเภอ ในจังหวัดเชียงราย.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- ศิริพงษ์ เสาภายน และคณะ. (2547).รายงานการวิจัยเรื่องการประเมินประสิทธิภาพการ
ดำเนินงานการศึกษาออกโรงเรียน : ศึกษาเฉพาะกรณีภาคกลาง ภาคตะวันออกและ
กรุงเทพมหานคร.กรุงเทพมหานคร : สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน.
(เอกสารอัดสำเนา)
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์. (2538) จิตวิทยาการเรียนรู้ผู้ใหญ่. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์ออดีเดนสโตร์.
- สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ (2549) การวิจัยและประเมินผลการศึกษาผู้ใหญ่.กรุงเทพมหานคร :
สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน.กลุ่มแผนงาน. (2548). การติดตามผลผู้ร่วมกิจกรรมการ
เรียนรู้ ของกิจกรรมการศึกษาออกโรงเรียนระหว่างปีงบประมาณ 2544-2546 : องค์การ
รับส่งสินค้าและพัสดุภัณฑ์ (ร.ส.พ.)
- สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน.หน่วยศึกษานิเทศก์. (2547).การนิเทศเชิงวิจัยการจัด
การศึกษาออกโรงเรียนเพื่อพัฒนาอาชีพ.หน่วยศึกษานิเทศก์
- สำนักบริหารงานการศึกษาออกโรงเรียน. (2549). คู่มือดำเนินการจัดการศึกษาออกโรงเรียน
หลักสูตรระยะสั้นพ.ศ.2549. : กลุ่มส่งเสริมปฏิบัติการ.
- . (2548). การติดตามผลผู้ร่วมกิจกรรมการเรียนรู้กิจกรรม การศึกษาออกโรงเรียน
ปีงบประมาณ 2544-2548 : กลุ่มแผนงาน.
- . (2547). การศึกษาสภาพการจัดการศึกษาออกโรงเรียนสายสามัญและสายอาชีพใน
โรงเรียนผู้ใหญ่ : กลุ่มติดตามประเมินผล กองแผนงาน.
- เสนาะ กลิ่นงาม.(2542).การติดตามผลผู้สำเร็จการศึกษาโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป
ระดับปริญญาตรี คณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏเพชรบุรี.
- สมลักษณ์ เพชรช่วย. (2540). ความคาดหวังในการเรียนการศึกษาสายสามัญ วิธีเรียนทางไกลของ
ผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง.ปริญญานิพนธ์ กศ.ม.
(การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพฯ: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.
ถ่ายเอกสาร.

- สมโภชน์ ภูะหงษ์. (2543). *การติดตามผู้สำเร็จการศึกษาภาคสมทบ หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพโรงเรียนช่างฝีมือทหาร*. ปริญญาโท กศ.ม. (การศึกษาผู้ใหญ่) กรุงเทพมหานคร: บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.ถ่ายเอกสาร.
- อาชัญญา รัตนอุบล. (2540). *กระบวนการฝึกอบรมสำหรับการศึกษานอกโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร: บริษัทประชาชน จำกัด
- อุ้นตา นพคุณ. (2546). *กรอบแนวคิดการพัฒนาโปรแกรมอย่างมีส่วนร่วมทางการศึกษานอกระบบโรงเรียน*. กรุงเทพมหานคร : ห้างหุ้นส่วนจำกัด โรงพิมพ์ชวนพิมพ์.
- Coombs, Phillip H. Attacking Rural Poverty : How Nonformol Education Can Help. Baltimore: The John HopKins University Press, 1974.
- Darkenwald, Gordon G. and Sharan B. Merriam. (1982). *Adult Education: Formation of Practice*. New York: Harper & Raw Publishers.
- Day, Ralph L. (1978). “ Beyond Social Indicators: Quality of Life at the Individual Level,” *Marketing and the Quality of Life*. Chicago: American Marketing Association.
- Finn, Jaremy D. (1962,June) “ Expectation and Education Environment ” *Journal of Teacher Education*. 42(2): 3.
- Hurlock, Elizabeth B. (1974). *Adolescent Development*. New York: McGraw Hill Book Company.
- Knowles, M.S. (1978). *The Adult Learner: A. Neglected Species*. 2 ed. Houston: Gulf Publishing Co.
- Murray, H.A. (1972). *Exploration in Personality*. New York: Science Edition,Inc. Parker, Robert David Eugene. (1993). *Credentials and Vocational Expectation in a Community College*: University of Toronto Canada.
- Maslow, Abraham H. (1954). *Motivation and personality in the Classroom*. New York: Harper and Brothers.
- Sharma R.C. (1975). “ Population and Social – Economic Development Population Trends,Resources and Environment,” *Handbook on Population*. New Delhi: Vikas Publishing House.

ภาคผนวก

ภาคผนวก ก.

แบบสอบถาม

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง

1. แบบสอบถามฉบับนี้ มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาระดับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต มีทั้งหมด 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต

ตอนที่ 3 แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม

2. โปรดตอบแบบสอบถามตามความเป็นจริงและตอบให้ครบทุกข้อ เพื่อประโยชน์ในการนำผลไปใช้ในการจัดทำหลักสูตรระยะสั้นของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนให้มีคุณภาพมากยิ่งขึ้นคำตอบที่ได้จะ ไม่มีผลหรือสร้างความเสียหายต่อท่านแต่ประการใดทั้งทางตรงและทางอ้อมข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ในการนำไปใช้พัฒนาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนและสอดคล้องกับความต้องการของประชาชนและผู้สนใจอย่างมีประสิทธิภาพ

ขอขอบคุณที่ให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถาม ผู้วิจัยหวังเป็นอย่างยิ่งว่าจะได้รับความอนุเคราะห์จากท่านด้วยดี ขอขอบพระคุณมา ณ โอกาสนี้

นางมณฑา บัวศิริ

นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาเอกธุรกิจศึกษา

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

แบบสอบถามเพื่อการวิจัย

เรื่อง การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน
จังหวัดเพชรบุรี

.....

ตอนที่ 1. แบบสอบถามข้อมูลส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถาม

คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐ หน้าข้อความที่เป็นความจริงกับตัวท่าน

1. เพศ

1.1 ☐ ชาย

1.2 ☐ หญิง

2. อายุ

2.1 ☐ อายุระหว่าง 20-40 ปี

2.2 ☐ อายุมากกว่า 40 ปี ขึ้นไป

3. สถานภาพการเป็นสมาชิกของชุมชน

3.1 ☐ ผู้นำชุมชน (เช่น แม่บ้าน / ผู้ใหญ่บ้าน / กำนัน / สมาชิก อบต.)

3.2 ☐ ประชาชนทั่วไป

4. อาชีพ

4.1 ☐ รับจ้าง (ทำงานบริษัท โรงงาน หรือรับจ้างทั่วไป)

4.2 ☐ ประกอบอาชีพอิสระ (เจ้าของกิจการ / ค้าขาย/แม่บ้าน / ไม่ได้ทำงาน)

4.3 ☐ เกษตร (ทำนา/ทำไร่/เลี้ยงสัตว์)

5. รายได้ต่อเดือน

5.1 ☐ รายได้ต่ำกว่า 5,000 บาท

5.2 ☐ รายได้มากกว่า 5,000 บาท

/ ตอนที่ 2...

ตอนที่ 2. การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัด
เพชรบุรีใน ด้านการประกอบอาชีพ ด้านการยกระดับความรู้ และด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต
คำชี้แจง โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องระดับการนำความรู้ไปใช้ของท่านตามความเป็นจริง

การนำความรู้ไปใช้	ระดับการนำความรู้ไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การนำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
1. สิ่งที่ได้รับจากการเรียนนำไปใช้ในระดับฐานะของครอบครัว					
2. สิ่งที่ได้รับจากการเรียนนำไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการได้					
3. นำไปทำกิจการของครอบครัวที่ทำอยู่ให้เจริญมั่นคงขึ้น					
4. เป็นความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน					
5. สามารถเปลี่ยนอาชีพเดิมให้ก้าวหน้าขึ้น					
6. ช่วยให้ใช้เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพได้					
7. ทำให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหลักวิชาชีพ					
8. เพิ่มโอกาสให้รู้จักกับผู้ประกอบอาชีพอื่นมากขึ้น					
9. ช่วยให้หางานทำได้ง่ายขึ้น					
10. สิ่งที่ได้รับจากการเรียนนำไปปรับตำแหน่งให้สูงขึ้น					
11. ช่วยให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพมากขึ้น					
12. เป็นวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของตนเอง					
การนำความรู้ไปใช้ด้านการยกระดับความรู้					
13. ได้รับวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น					
14. นำไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ที่มีลักษณะที่นายจ้างต้องการ					
15. นำไปฝึกฝนตนเองให้มองคนอื่นแต่ด้านดี					
16. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมีความสุข					
17. ช่วยแก้ปัญหาและข้อขัดข้องเกี่ยวกับการประกอบอาชีพ					
18. สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆในงานที่ตนเองทำ					
19. นำไปฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ดี					
20. นำไปฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความรอบคอบทำงานอย่างปลอดภัย					
21. สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกสถานการณ์					
22. นำไปพัฒนาตนเองให้เป็นผู้ทันต่อการเปลี่ยนแปลง					
23. เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อในระดับสูง					

การนำความรู้ไปใช้	ระดับการนำความรู้ไปใช้				
	มากที่สุด	มาก	ปานกลาง	น้อย	น้อยที่สุด
การนำความรู้ไปใช้ด้านการยกระดับความรู้ (ต่อ)	(5)	(4)	(3)	(2)	(1)
24. มีความรู้ในการจัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย / กำไร-ขาดทุน					
25. ทำให้เป็นผู้ที่เฝ้าหาความรู้อย่างสม่ำเสมอ					
26. ทำให้เกิดความรักและภูมิใจในตนเอง					
การนำความรู้ไปใช้ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต					
27. พัฒนาดตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี					
28. นำไปปรับปรุงตนเองโดยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์					
29. พัฒนาดตนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี					
30. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้คนในชุมชนได้					
31. สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ					
32. พัฒนาจิตใจให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ					
33. สามารถดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีและพอเพียง					
34. พัฒนาดตนเองให้ลดละความเห็นแก่ตัวและเห็นประโยชน์ของส่วนรวม					
35. เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน					
36. สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน ญาติพี่น้อง และสังคม					
37. มีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถปรากฏตัวในที่สาธารณะได้อย่างมั่นคง					
38. มีคนรู้จักและให้การยอมรับทั้งในและนอกชุมชน					
39. มีความมั่นคงในอารมณ์และมีเหตุผลมากขึ้น					
40. นำความรู้ไปเสริมสร้างสุขภาพกายและใจให้เข้มแข็ง สมบูรณ์					
41. ใช้กระบวนการกลุ่ม อันนำไปสู่การคิดเป็น ทำเป็น และแก้ปัญหาเป็น					
42. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นให้อยู่คู่ชุมชนตลอดไป					
43. มีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น					
44. เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิด					
45. ทำให้อยู่ร่วมกับผู้อื่นในชุมชนได้อย่างมีความสุข					

ตอนที่ 3. แบบสอบถามความคิดเห็นและข้อเสนอแนะเพิ่มเติม ในการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จ

การศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

คำชี้แจง โปรดแสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะ

1.การนำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ

.....

.....

.....

.....

2.การนำความรู้ไปใช้ด้านการยกระดับความรู้

.....

.....

.....

.....

3.การนำความรู้ไปใช้ด้านพัฒนาคุณภาพชีวิต

.....

.....

.....

.....

ขอขอบพระคุณที่กรุณาตอบแบบสอบถามในครั้งนี้.

ภาคผนวก ข.
หนังสือขอความอนุเคราะห์

186 หมู่ที่ 3 ต.ท่ายาง อ.ท่ายาง
จ.เพชรบุรี 76130

16 กรกฎาคม 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์ทำการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

เนื่องด้วยข้าพเจ้า นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิสิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา คณะสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้ทำหนังสือยื่นต่อบัณฑิตวิทยาลัยเสนอหัวข้อ งานวิจัยเรื่อง " ความคาดหวังของผู้เรียนในการนำความรู้จากการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นไปใช้ : กรณีศึกษาจังหวัด เพชรบุรี " โดยมี รองศาสตราจารย์ ดร.สุวัฒน์ วัฒนวงค์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ข้าพเจ้ามีความ จำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อทำการวิจัย จึงใคร่ขอความอนุเคราะห์จากท่านเพื่อขอข้อมูลดังกล่าว เมื่อได้รับอนุญาตจากท่าน แล้ว ข้าพเจ้าจะดำเนินการตามขั้นตอนของมหาวิทยาลัยต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณา อนุญาตในการขอข้อมูลเพื่อทำการวิจัยในครั้งนี้ ซึ่งจะ เป็นประโยชน์ต่อการพัฒนาหลักสูตรระยะสั้นต่อไป ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

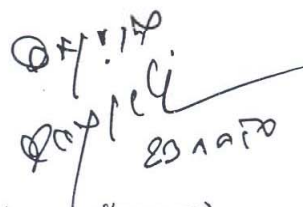
ขอแสดงความนับถือ

(นางมณฑา บัวศิริ)

นิสิตปริญญาโท วิชาเอกธุรกิจศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

เป็นรองผู้อำนวยการศูนย์ฯ จังหวัดเพชรบุรี
28.7.50

(นายวีระกุล อรัณยะนาค)

ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

ที่ ศธ. 0519.12/ ๖๔๗๒

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

๙ ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “ การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการ ศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ นางสาวสำเนียง เพชรจอม ศึกษาานิเทศก์ผู้เชี่ยวชาญ เป็นผู้ตรวจแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการ ศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ ข้าราชการในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางมณฑา บัวศิริ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง มา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

๒๙๓๓ C

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร.0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติศาสตร์ โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศธ 0519.12/642

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุมนวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/ 8 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียน อำเภอแก่งกระจาน

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการ
ศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์
เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญท่าน เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบ
แบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัด
เพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางมณฑา บัวศิริ
และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศธ 0519.12/๖4๕๐

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

/8 ตุลาคม 2550

เรื่อง ขอเชิญเป็นผู้เชี่ยวชาญ

เรียน ผู้อำนวยการโรงเรียนพัฒนวิชาการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์ เรื่อง “การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี” โดยมี รองศาสตราจารย์สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ บัณฑิตวิทยาลัยขอเรียนเชิญ อาจารย์รัตรี กลิ่นประทุม รองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแนวการศึกษาและอาชีพ เป็นผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษา หลักสูตรระยะสั้น การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้บุคลากรในสังกัดเป็นผู้เชี่ยวชาญให้ นางมณฑา บัวศิริ และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูง ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติม กรุณาติดต่อนิติ โทรศัพท 081-0054-001

ที่ ศธ 0519.12/6600

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอกความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเมืองเพชรบุรี

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ” โดยมีรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ปีการศึกษา 2549 จำนวน 46 คน คอบแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างวันที่ 1-20 ธันวาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขอกความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางมณฑา บัวศิริ ได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

นางสาว มณฑา บัวศิริ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศธ 0519.12/6601

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอบความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบ้านแหลม

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ” โดยมีรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ปีการศึกษา 2549 จำนวน 50 คน ตอบแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างวันที่ 1- 20 ธันวาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขอบความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางมณฑา บัวศิริ ได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญจิต จีระเชชากุล)

กณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานกณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศธ 0519.12/6602

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขออนุญาตเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอเขาชัย

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ” โดยมีรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ปีการศึกษา 2549 จำนวน 37 คน ตอบแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างวันที่ 1-20 ธันวาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตให้โปรดพิจารณาให้ นางมณฑา บัวศิริ ได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศร 0519.12/6603

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอหนองหญ้าปล้อง

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ” โดยมีรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ปีการศึกษา 2549 จำนวน 38 คน ตอบแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างวันที่ 1- 20 ธันวาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ ได้โปรดพิจารณาให้ นางมณฑา บัวศิริ ได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชษฐกุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศธ 0519.12/6604

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขออนุญาตออกระเบียบการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแก่งกระจาน

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิสิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ” โดยมีรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ปีการศึกษา 2549 จำนวน 42 คน ตอบแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างวันที่ 1-20 ธันวาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตออกระเบียบการวิจัยได้โปรดพิจารณาให้ นางมณฑา บัวศิริ ได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

1/11/50

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศธ 0519.12/6605

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขออนุมัติเพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอชะอำ

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิสิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ” โดยมีรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ปีการศึกษา 2549 จำนวน 38 คน ตอบแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างวันที่ 1- 20 ธันวาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขออนุมัติให้โปรดพิจารณาให้ นางมณฑา บัวศิริ ได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศร 0519.12/6606

บัณฑิตวิทยาลัย

มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ

สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์เพื่อการวิจัย

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอท่ายาง

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ” โดยมีรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้นักศึกษาหลักสูตรระยะสั้น ปีการศึกษา 2549 จำนวน 38 คน ตอบแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างวันที่ 1- 20 ธันวาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขอความอนุเคราะห์ได้โปรดพิจารณาให้ นางมณฑา บัวศิริ ได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญศิริ จีระเชชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ที่ ศธ 0519.12/6607

บัณฑิตวิทยาลัย
มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
สุขุมวิท 23 กรุงเทพฯ 10110

1 พฤศจิกายน 2550

เรื่อง ขออนุญาตถอนการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบ้านลาด

เรียน ผู้อำนวยการศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอบ้านลาด

เนื่องด้วย นางมณฑา บัวศิริ เลขประจำตัวนิต 48299080138 นิสิตระดับปริญญาโท สาขาวิชาธุรกิจศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ได้รับอนุมัติให้ทำสารนิพนธ์เรื่อง “ การนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาลักษณะระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ” โดยมีรองศาสตราจารย์ สุวัฒน์ วัฒนวงศ์ เป็นอาจารย์ที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ในการนี้ นิสิตมีความจำเป็นต้องเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย โดยขอให้ให้นักศึกษาลักษณะระยะสั้น ปีการศึกษา 2549 จำนวน 38 คน ตอบแบบสอบถามการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาลักษณะระยะสั้นการศึกษานอกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ในระหว่างวันที่ 1-20 ธันวาคม 2550

จึงเรียนมาเพื่อขออนุญาตถอนการได้โปรดพิจารณาให้ นางมณฑา บัวศิริ ได้จัดเก็บข้อมูลเพื่อการวิจัย และขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ เพ็ญจิตี จีระเดชากุล)

คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

สำนักงานคณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

โทร. 0-2664-1000 ต่อ 5730

หมายเหตุ : สอบถามข้อมูลเพิ่มเติมกรุณาติดต่อ นิสิต โทรศัพท์ 081-0054-001

ภาคผนวก ค.
รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ
การตรวจสอบความเที่ยงตรง

รายชื่อผู้เชี่ยวชาญ

1. นางสาวสำเนียง เพชรจอม ตำแหน่งศึกษานิเทศน์เชี่ยวชาญ ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนภาคกลาง จังหวัดราชบุรี สำนักบริหารงานการศึกษานอกโรงเรียน
2. นางเบญจพร หมีนสวัสดิ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการชำนาญการพิเศษ ศูนย์บริการการศึกษานอกโรงเรียนอำเภอแก่งกระจาน ศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน จังหวัดเพชรบุรี
3. นางราตรี กลิ่นประทุม ตำแหน่งรองผู้อำนวยการฝ่ายนโยบายและแผนการศึกษา และอาชีพ โรงเรียนพาณิชยการเพชรบุรีบริหารธุรกิจ จังหวัดเพชรบุรี

การตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยอาศัยดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญ
เรื่องการนำความรู้ไปใช้ของผู้สำเร็จการศึกษาหลักสูตรระยะสั้นการศึกษานอก
โรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี

การตรวจสอบความเที่ยงตรงโดยอาศัยดุลพินิจของผู้เชี่ยวชาญ

- +1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดคุณลักษณะตรงตามนิยาม
0 หมายถึง เมื่อไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นวัดคุณลักษณะตรงตามนิยาม
-1 หมายถึง เมื่อแน่ใจว่าข้อคำถามนั้นไม่วัดคุณลักษณะตรงตามนิยาม

ข้อความ	การตรวจสอบความเที่ยงตรง					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ΣR	ioc	หมายเหตุ
การนำความรู้ไปใช้ด้านการประกอบอาชีพ						
1. สิ่งที่ได้รับจากการเรียนนำไปใช้ระดับฐานะของครอบครัว	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
2. สิ่งที่ได้รับจากการเรียนนำไปใช้ในโรงงานอุตสาหกรรมหรือสถานประกอบการได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
3. นำไปทำกิจการของครอบครัวที่ทำอยู่ให้เจริญมั่นคงขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
4. นำไปประยุกต์ใช้กับงานประจำที่ทำอยู่	0	-1	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
5. เป็นความรู้เกี่ยวกับอาชีพที่กำลังเป็นที่ต้องการของตลาดแรงงาน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
6. สามารถเปลี่ยนอาชีพเดิมให้ก้าวหน้าขึ้น	+1	+1	-1	2	0.66	ใช้ได้
7. ช่วยให้ใช้เครื่องมือที่เป็นเทคโนโลยีในการประกอบอาชีพได้	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
8. นำไปขยายกิจการที่ทำอยู่	-0	0	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
9. ทำให้ปฏิบัติงานได้ถูกต้องตามหลักวิชาชีพ	+1	+1	+1	1	1	ใช้ได้
10. เพิ่มโอกาสให้รู้จักกับผู้ประกอบอาชีพอื่นมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
11. ช่วยให้หางานทำได้ง่ายขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
12. สิ่งที่ได้รับจากการเรียนนำไปปรับตำแหน่งให้สูงขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
13. ช่วยให้มีความรู้ในการประกอบอาชีพมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อความ	การตรวจสอบความเที่ยงตรง					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ΣR	ioc	หมายเหตุ
14. เป็นวิชาที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถ ของตนเอง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
การนำความรู้ไปใช้ด้านการยกระดับความรู้						
15. ได้รับวุฒิการศึกษาเพิ่มขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
16. นำไปพัฒนางานตนเองให้เป็นผู้ที่มีลักษณะที่ นายจ้างต้องการ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
17. นำไปฝึกฝนตนเองให้มองคนอื่นแต่ด้านดี	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
18. สามารถทำงานร่วมกับผู้อื่นได้อย่างมี ความสุข	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
19. ช่วยแก้ปัญหาและข้อขัดข้องเกี่ยวกับการ ประกอบอาชีพ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
20. สามารถสร้างสรรค์สิ่งใหม่ๆในงานที่ตนเอง ทำ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
21. นำไปฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีบุคลิกภาพที่ ดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
22. นำไปฝึกฝนตนเองให้เป็นผู้ที่มีความ รอบคอบทำงานอย่างปลอดภัย	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
23. สามารถประยุกต์ใช้ได้กับทุกสถานการณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
24. นำไปพัฒนางานตนเองให้เป็นผู้ทันต่อการ เปลี่ยนแปลงทางสังคม	0	+1	+1	2	0.66	ใช้ได้
25. เป็นพื้นฐานในการศึกษาต่อ	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
26. มีความรู้ในการจัดทำบัญชีรายรับ-จ่าย / กำไร-ขาดทุน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
27. ทำให้เป็นผู้ที่ใฝ่หาความรู้อย่างสม่ำเสมอ	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
การนำความรู้ไปใช้พัฒนาคุณภาพชีวิต						ใช้ได้
28. ทำให้เกิดความรักและภูมิใจในตนเอง	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
29. นำไปปฏิบัติตนให้เป็นผู้เสียสละช่วยเหลือ เกื้อกูลกันในชุมชน	-1	+1	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้

ข้อความ	การตรวจสอบความเที่ยงตรง					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ΣR	ioc	หมายเหตุ
30. พัฒนาดนเองและครอบครัวให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
31. นำไปปรับปรุงตนเองโดยใช้เวลาว่างให้เกิดประโยชน์	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
32. นำไปวางแผนการดำเนินชีวิตของตนเองได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
33. มีความสุขที่ได้เรียนในสิ่งที่ตนเองต้องการ	+1	+1	0	1	0.33	ใช้ไม่ได้
การนำความรู้ไปใช้ ด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิต						
34. สามารถถ่ายทอดความรู้ที่ได้รับให้คนในชุมชนได้	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
35. สามารถปฏิบัติหน้าที่ในฐานะสมาชิกชุมชนได้อย่างมีคุณภาพ	+1	+1	+1	3	1.0	ใช้ได้
36. พัฒนาจิตใจให้เป็นผู้ที่มีคุณธรรมจริยธรรมในการประกอบอาชีพ	+1	0	+1	2	0.66	ใช้ได้
37. สามารถดำเนินชีวิตอยู่บนพื้นฐานของความพอดีและพอเพียง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
38. พัฒนาดนเองให้ลดละความเห็นแก่ตัวและเห็นประโยชน์ของส่วนรวม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
39. เห็นคุณค่าของการอยู่ร่วมกันแบบพึ่งพาอาศัยกันและกัน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
40. สามารถปฏิบัติตนเป็นแบบอย่างที่ดีแก่บุตรหลาน ญาติพี่น้องและสังคม	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
41. มีความเชื่อมั่นในตนเองและสามารถปรากฏตัวในที่สาธารณะได้อย่างมั่นคง	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
42. มีคนรู้จักและให้การยอมรับทั้งในและนอกชุมชน	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
43. มีความมั่นคงในอารมณ์และมีเหตุผลมากขึ้น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

ข้อความ	การตรวจสอบความเที่ยงตรง					
	คนที่ 1	คนที่ 2	คนที่ 3	ΣR	ioc	หมายเหตุ
44. นำความรู้ไปเสริมสร้างสุขภาพกายและใจให้เข้มแข็ง สมบูรณ์	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
45. มีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรและสิ่งแวดล้อมของท้องถิ่นให้อยู่คู่ชุมชนตลอดไป	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
46. มีส่วนร่วมในการสืบสานภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
47. เกิดความรักและหวงแหนแผ่นดินถิ่นเกิด	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
48. ทำให้อยู่ร่วมชุมชนอย่างมีความสุข	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้
49. เกิดความรักและภาคภูมิใจในตนเอง	-1	+1	+1	1	0.33	ใช้ไม่ได้
50. ใช้กระบวนการกลุ่มอันนำไปสู่การคิดเป็นทำเป็นและแก้ปัญหาเป็น	+1	+1	+1	3	1	ใช้ได้

หมายเหตุ

ผู้เชี่ยวชาญ คนที่ 1 คือ นางสาวสำเนียง เพชรจอม

คนที่ 2 คือ นางเบญจพร หมั่นสวัสดิ์

คนที่ 3 คือ นางราตรี กลิ่นประทุม

สรุปผลการคำนวณหาค่าความเที่ยงตรงเชิงพินิจของแบบสอบถามจากผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน พบว่า มีข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องเท่ากับหรือมากกว่า 0.5 จำนวน 45 ข้อ และมีข้อคำถามที่มีดัชนีความสอดคล้องน้อยกว่า 0.5 จำนวน 5 ข้อ คือ ข้อ 8, 4, 29, 33, 49

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ประวัติย่อผู้ทำสารนิพนธ์

ชื่อ นามสกุล	นางมณฑา บัวศิริ
วัน เดือน ปีเกิด	22 กันยายน 2498
สถานที่เกิด	อำเภอบ้านลาด จังหวัดเพชรบุรี
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	186 หมู่ที่ 3 ตำบลท่ายาง อำเภอท่ายาง จังหวัดเพชรบุรี 76130 โทร 032 588363
ตำแหน่งหน้าที่การงานในปัจจุบัน	ครูชำนาญการ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ศูนย์การศึกษาออกโรงเรียนจังหวัดเพชรบุรี ถนนคีรีรัฐยา ตำบลธงชัย อำเภอมืองเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี 76000 โทร 032 426208
ประวัติการศึกษา	
พ.ศ.2516	ป.กศ.ต้น จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ.2519	ป.กศ.สูง (วิทยาศาสตร์ทั่วไป) จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ.2527	คบ.(วิทยาศาสตร์ทั่วไป) จากวิทยาลัยครูเพชรบุรี จังหวัดเพชรบุรี
พ.ศ.2551	กศ.ม.(ธุรกิจศึกษา) จากมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ